Venstres Bog for [1890-92]

Hermed følger som Tilgift en Almanak. Udgiven af Venstres Organisation.

Udkom året før det omhandlende år, dvs. 1889-91. I kommission hos Konrad Jørgensen i Kolding.

Almanakken var i et separat hæfte. Kun hoveddelen har været til rådighed i forbindelse med affotograferingen. Fotograferet efter eksemplarer i privat eje.

Københavns Universitets Almanakkomite havde ikke givet tilladelse til at almanakken kunne være en del af hoveddelen. Nægtelsen var begrundet i at udgiveren var en politisk organisation.

Årbogens skønlitterære indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0192/sknr192460.htm

---

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 16. december 2023 af Niels Jensen

Venstres Bog for [1890-92]

Hermed følger som Tilgift en Almanak. Udgiven af Venstres Organisation.

Udkom året før det omhandlende år, dvs. 1889-91. I kommission hos Konrad Jørgensen i Kolding.

Almanakken var i et separat hæfte. Kun hoveddelen har været til rådighed i forbindelse med affotograferingen. Fotograferet efter eksemplarer i privat eje.

Københavns Universitets Almanakkomite havde ikke givet tilladelse til at almanakken kunne være en del af hoveddelen. Nægtelsen var begrundet i at udgiveren var en politisk organisation.

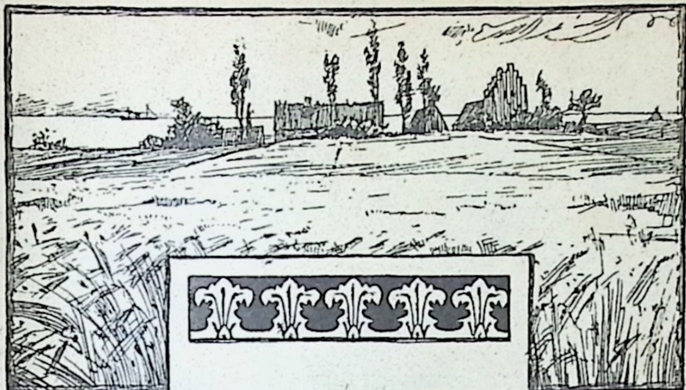
Årbogens skønlitterære indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0192/sknr192460.htm

---

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 16. december 2023 af Niels Jensen

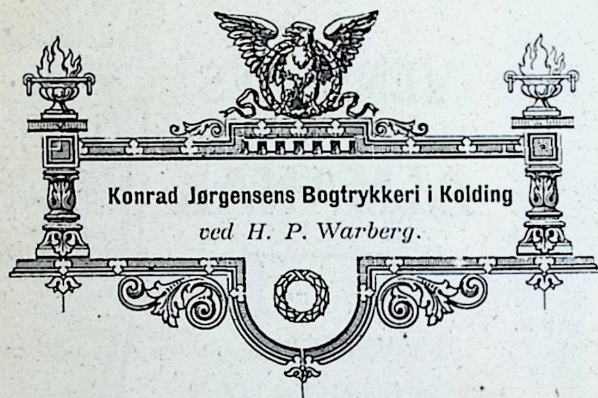
VENSTRES

BOG FOR 1892 HERMED FØLGER SOM TILGIFT EN

ALMANAK

UDGIVET AF
VENSTRES
ORGANISATION.

Konrad Jørgensens Bogtrykkeri i Kolding
ved H. P. Warberg.

Om og det Skib, hvorpaa du fór
at stride Tidens tunge Dyst
med Dagens hvide Haab ombord,
er sunket i den mørke Sø
og brødes mod en stenet Kyst,
du skal ej lade Haabet dø,
men byg en Baad af Vraget;
og lad den føre færre Sejl,
og lad den lyse mindre blank
af gyldent Sir i Stavn og Spejl,
men lad den være mindre rank,
og hejs da frejdig Flaget.

Om ingen Stjærne lys og blid
os viser mod det fjærne Maal,
og Vinden springer hid og did
og Natten ruger bred og blind, —
vi ledes af en sikker Naal,
om og den svinger ud og ind:
Om Verden end er broget
og Livets Gerning skifter Lød,
og om det end paa mange Sæt
kan mildnes, at de Loven brød, —
det staar dog fast, at ret er ret
og kan ej kaldes kroget.

Vi styrer mod et fagert Land,
hvor frie Sjæle fæster Bo,
og ingen tænder Hadets Brand,
og ingen fører lumske Slag
mod dem, der har sin egen Tro
og ej formaar i Ro og Mag
ad alfar Vej at vandre.
Thi det er Friheds store Bud:
Giv ej alene Ret til dem,
der beder til din egen Gud
og gaar med dig samdrægtig frem,
men ogsaa til de andre.

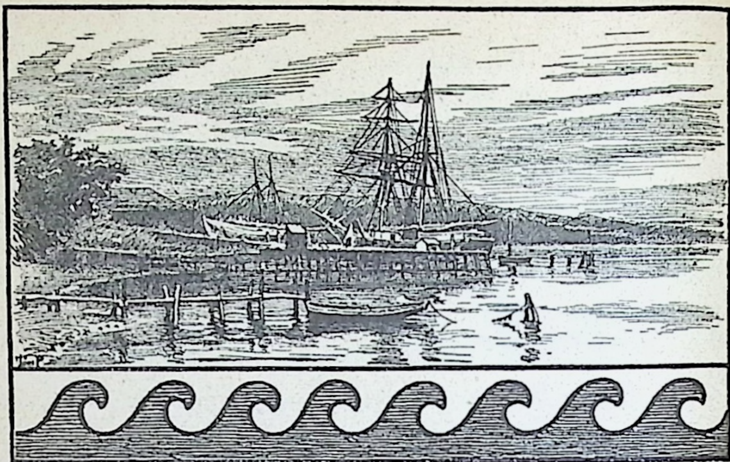
Hvis Troen vejes efter Tal
og bag sin Ælde søger Værn,
den luder mod det dybe Fald
og giver kun et fattigt Læ, —
da ligger Øxens slebne Jærn
ved Roden af det visne Træ. —

Men Old kan Agt begære:
du skal ej drage ned i Muld
det Ly, du selv har lovet før,
med Haan imod den gamle Bul;
bevis, at den er hul og tør,
om du vil mod den kære.

Naar saa din Sag er ren og god,
da se din Skæbne under Bryn,
om og den gaar dit Haab imod;
giv ingen Agt paa deres Røst,
der smigrer dig med Sagn for Syn,
naar Virket yder liden Trøst.
Vær ej din egen Daare:
det ligner ej en myndig Mand
at lyve som en lille Pog;
og den, der Svigens gule Brand
til Vaaben mod sin Fjende tog,
sit eget Bryst vil saare.

Niels Møller.

Første Gang.

Af *Peder R. Møller.* Illustr. af *Tom Petersen.*

Da han gik til Konfirmation, havde han Skæg, virkelig synligt Overskæg. Og saa var han lang af sin Alder, ca. 66 Tommer høj. Naar han kom gaaende hen ad Vejen, med en Stumptrøje paa, der gik ned i en Snip bag til, Støvler paa begge Ben, hvilke Støvler hans Buxer gjorde forgæves Forsøg paa at kærtegne og en Kasket med udstaaende Skygge paa Hovedet, saa var der mangen en ældre Knøs, som forlængst havde tilrøget sit første Pibehoved og købt sig en Barberkniv, der saa med misundelige Blikke paa Niels' store Skikkelse, der gjorde anderledes Indtryk af hel Karl; f. Ex. Knud Jensens Hans, der baade kunde ryge og skraa, og som saa smaat tænkte paa at faa sig en Kæreste, han holdt ikke af at betragte Niels.

Og det viste sig, at da Niels var 16 Aar gammel, var han den attenaarige Hans overlegen i alle Maader. Var de til Skydning og Hans skød en Toer, saa skød Niels en Treer, og skød Hans saa ogsaa en Treer, skød

Niels uden videre en Plet. Naar Hans saa til sit Cylinderur, trak Niels sit Ankergangs- op af Lommen og spyttede Hans Skraaen ud for at tænde Piben, tog Niels sig en frisk, samtidig med at han stak Fyr paa Merskummeren.

Niels' Fader havde en Gaard, der laa ud til Stranden. Niels var eneste Søn og Stamherre til Gaarden, men det skal siges til hans Ros, at Stamherrenykker havde han ikke. Han var en godmodig Fyr, der var godt lidt af Gaardens Tjenestefolk og af alle paa Egnen. Faderen holdt tidlig Sønnen til Arbejde, og denne tegnede til at blive en dygtig Afløser, naar den gamle en Gang faldt fra. Kun gnavede Faderen stundom over, at Niels var for meget hengiven til »Læsning«, og betragtede det i det hele taget som Narrestreger, naar han paa flere Maader søgte at tilfredsstille sin Videbegærlighed. Men hvad — det fortog sig vel med Tiden, mente Faderen.

Nær ved Gaarden laa Udskibningspladsen, en hel lille Handelsflække, med Skibsbyggeri, Kornhandel osv. Om Vinteren, naar de hjemmehørende Fartøjer var i Havn, var der meget livligt med Søfolk, der gik og drev omkring og morede sig paa bedste Maade, og Niels fandt, at der blev noget ensomt, naar Vaaren kom, og Fartøjerne stak i Søen med deres muntre Mandskab.

Den lille By havde faaet en Tilvæxt sidste Sommer, idet en Skibsfører havde købt det lille nydelige Hus ved Siden af Kontrollørens. Han hed Jakobsen og havde tidligere boet ved Middelfart, var Enkemand og havde en voxen Datter, der hed Alma, omkring ved 24 Aars Alderen, samt en gammel Tante, der boede hos dem. Det var alt, hvad Niels vidste om dem.

Jakobsen havde kun været hjemme en fjorten Dages Tid, til han fik sig indrettet i det nye Hus, saa stak han i Søen igen med sin nye Skonnert, der ligeledes hed Alma til Ære for Datteren.

Niels havde kun lige set et Glimt af den aldrende, graaskæggede Kaptejn og af hans smukke, mørkskæggede Styrmand under deres korte Ophold der paa Pladsen.

Datterens Bekendtskab havde han gjort paa egen Maade. Det gik saaledes til:

Han var en Dag gaaet ned paa Strandfælleden for at se til Ungkvæget, der græssede der den meste Sommer. I Udkanten ved Stranden var der Kildevæld, og hvem, der ikke kendte de lokale Forhold og kom for nær den gyngende Grund, kunde faa en temmelig ubehagelig og langt fra farefri Medfart.

Da ser Niels en ung Dame komme vandrende nok saa sorgløst hen over Grønningen, uden at ane den forræderiske Sump. Han saa Faren og raabte advarende til hende, men det var for sent. Hun stod allerede i Dynd til over Anklerne. Med nogle Syvmilespring var han hos hende; tog hende uden mange Omstændigheder om Livet, løftede hende med et kraftigt Tag op af Mudderet og satte hende lempelig paa fast Grund igen. Hun saa ganske bleg og forskrækket ud.

»Der maa De aldrig vove Dem ud,« udbrød han.

»Jeg vidste jo ikke, der var bundløst —.« Hun saa ned paa sine smaa, tilsølede Fødder og blev blussende rød.

»Det er en pæn Redelighed,« lo hun tvungent.

»Aa Pokker med det,« sagde han, »men var De kommen lidt længere ud —.«

Hun saa forskrækket paa ham, saa kom der et underligt varmt og blødt Udtryk i hendes Øjne:

»Tak!« Hun rakte ham Haanden.

Da han mødte hendes Blik, slog han sine Øjne ned. Hun mærkede hans Forlegenhed, sagde nogle ligegyldige Ord om det smukke Sommervejr og bød Farvel, idet hun gentog sin Tak.

Over et Kvarter efter stod Niels endnu paa samme Sted, med Øjnene fæstede paa de dybe Spor, de smaa nydelige Fødder havde efterladt i Sumpen.

»Torsk!« sagde han halvhøjt til sig selv.

Men fra den Dag af gik Niels forbi Alma Jakobsens Hjem, naar han skulde ned paa Strandfælleden, skønt den Vej bevislig var længere end den, han forhen plejede at gaa.

Saa hændte det en Eftermiddag, han gik forbi det lille Hus, at Alma og hendes gamle Tante stod indenfor i Haven. Niels kunde kende hende, længe før han naaede derhen. Hun stod med Ryggen til, men han skulde kendt den lange, tykke Fletning, der forneden var prydet med en crêmefarvet Sløjfe, blandt tusinde Fletninger. Hans Hjærte tog til at banke, da han nærmede sig Huset. Han havde ikke set hende siden den Dag paa Fælleden, og skønt han havde ønsket og forestillet sig et nyt Møde med hende, blev han nu, da Øjeblikket var kommet, overfaldet af en underlig Forsagthed. Allerhelst var han vendt om igjen, men nu havde man set ham fra Haven.

Han vilde skynde sig forbi med en kort Hilsen, men Alma hilste ham med et saa frisk »Goddag«, at han maatte standse.

»Tak for sidst,« udbrød hun. »Det er min unge Redningsmand,« henvendte hun til Tanten.

»Ham maa jeg hilse paa,« sagde den gamle Dame og kom hen til Havelaagen. »Det var Dem, der kom min Niece til Hjælp, det kunde nok ellers være blevet en farlig Historie,« siger hun.

»Der er rigtignok gaaet en Mand i paa samme Sted,« fortalte Niels, »han var nær blevet der.«

»Det var en Guds Lykke, De var der nede. Hun faar aldrig Lov at gaa om ad den stygge Grønning mere,« forsikrede den gamle Dame.

»Aa jo, lille Tante,« lo Alma. Du er altfor ængstelig, Nu kjender jeg jo Stedet.«

»Der kan være flere slemme Steder,« ivrede Tanten. »Jeg vil ikke faa en rolig Time herefter, naar du gaar ud ene.«

Alma lo.

»Maatte du raade, fik jeg ikke Lov til at gaa uden for Haven. Men vil De ikke komme indenfor,« henvendte hun sig til Niels og lukkede Havelaagen op. »De maa se min lille Have, jeg er selv Gartner.«

Han gik indenfor i Haven.

»Jeg maa vide Deres Navn,« sagde den gamle Dame.

»Niels Povlsen.«

»Niels Povlsen,« gentog hun. »De er ikke over tyve Aar?«

Der er intet Spørgsmaal, unge Knøse og gamle Pebermøer afskyr mere end det, der gaar ud paa at faa deres Alder at vide. Niels mærkede, han blev rød i Hovedet, men han var jo nødt til at svare.

»Jeg er kun 16 Aar,« kom det lidt lavmælet.

»16 Aar kun! Saa er De rigtignok voxen af Deres Alder.« Saa vendte hun sig til Alma. »Nu gaar jeg ind og laver Kaffe, mens du viser din Redningsmand rundt i Haven.« Og hun trippede ind.

»Det er kun en lille Have,« sagde Alma, »men jeg er glad ved den, for der, hvor vi boede, var der ikke Spor af Have.«

»Den er køn,« svarede Niels.

»Naar jeg først faar den ordnet, som jeg vil have den. Her vil jeg nu have plantet Sirbuske og her, ved Gavlen af Huset, vil jeg have Espalier.«

»Vil det lykkes? Gavlen vender jo mod Øst, og der er ingen Læ for Nordenvinden.«

»Det har jeg ikke tænkt paa,« sagde hun, »men De har nok Ret.«

Hun bukkede sig for at luge en Fandens Mælkebøtte op af Græsrabatten.

»Aa nej, lad den staa,« udbrød han.

»Skal jeg lade den staa?«

»Hvad kan den gøre for, at den ikke blev en Asters?«

»Den skal faa Lov at staa,« sagde hun og gik videre.

Niels pinte sin Hjerne med at finde paa noget at sige. Han følte sig yderst forlegen i det uvante Selskab, og han ærgrede sig over sin Forlegenhed. Endelig fandt han paa noget.

»Kommer Deres Far snart hjem?« spurgte han.

»Vist ikke før hen imod Jul.«

»Men saa bliver han vel hjemme hele Vinteren?«

»Maaske for bestandig.«

»Vil han da ikke sejle mere?«

»Han overlader Skibet til sin Styrmand — han har en meget dygtig Styrmand,« tilføjede hun og bøjede sig ned over et Levkøjbed. »Er den ikke nydelig?« afbrød hun sig selv.

»Jo, det er den,« svarede han.

»Saa skal De have den.« Og før han kunde hindre det, havde hun skaaret Blomsten af.

Han modtog den af hendes Haand, men han turde ikke se paa hende, og det forekom ham, som hver en Blodsdraabe i hans store Krop fôr ham op i Kinderne.

»Vær saa god, De drikker jo en Kop Kaffe med os.«

Hun lod ham gaa foran ind ad den aabne Havedør og et Øjeblik efter fandt han sig bænket ved det lille, runde Bord sammen med de to Damer. Aldrig havde han følt sig saa forlegen, han ønskede sig hundrede Mile borte.

Den gamle Dame snakkede op om løst og fast, om Almas Fader, om Middelfart, hvor de havde boet, spurgte ud om Niels' Forhold, om han havde Sødskende og meget andet. Han svarede næsten udelukkende med Enstavelsesord.

Alma kom frem med en Kasse Cigarer.

»Aa, Alma, tror du virkelig, han ryger?«

»Hvorfor ikke, Tante?«

Niels blev atter sprudende rød og var ikke langtfra indvendig at bande sine 16 Aar.

»Tante tror, at Tobak er den rene Gift,« sagde Alma muntert.

Men Niels følte, at det kun var en Manøvre af hende, for at tage det for hans unge Alder ydmygende af Tantens Ord. Han tog en Cigar, og Alma strøg en Tændstikke til ham.

Men nu havde han et Uheld, som tusinde andre har haft før ham — han væltede sin Kaffekop, idet han rakte Haanden ud efter Tændstikken. Den velsignede Gudedrik flommede ud over den snehvide Dug, og han sprang op med en lydelig Stønnen.

»Det gør ingen Verdens Ting,« forsikrede Alma muntert, »der er mere Kaffe, hvor den kom fra.«

»Nej, De maa ikke skænke mere til mig,« stammede han.

»Jo vist maa jeg saa, De fik jo næsten ikke en Draabe.«

Tanten fik i en Fart tørret op, og Alma rakte ham en ny Kop Kaffe.

»Holder De af Musik?« spurgte hun, da de var færdige med Kaffen.

»Det gør jeg,« forsikrede han.

Hun gik til Klaveret og tog en Nodebog frem.

»Skal jeg spille lidt for Dem?«

»Ja, vil De.«

Hun begyndte at spille. Det var Ballet af »Elverhøj«, og Niels, der af Naturen var begavet med et musikalsk Øre, syntes, han aldrig havde hørt saa bedaarende Musik før. De fine hvide Fingre, der gled hen over Tangenterne, de iørefaldende Toner, der strømmede frem under de hvide Fingres pilsnare Bevægelser, fortryllede ham. Da hun spillede Kransedansen, stirrede han betaget paa hende — hun saa ikke i Bogen, hendes Øjne hang ved et Billede over Klaveret, og hendes fine Profil tegnede sig sart og tydeligt mod den mørke Portiére ind til Spisestuen. Da hun sluttede brat med Jægersangen, sprang han op, og, før han vidste det, udbrød han:

»Det var kønt — Tak!«

Hun vendte sig om imod ham og sagde smilende:

»Ja, det er køn Musik, den bliver jeg aldrig træt af at spille.«

Han fik Mod til at spørge:

»Synger De ogsaa?

»Lidt engang imellem. Holder De af Sang, skal jeg synge for Dem?«

»Ja,« var det korte Svar.

»Syng den lille Romance, den finder jeg saa smuk,« lød det henne fra Tanten.

Alma smilede.

»Ja, den vil De vist ogsaa kunne lide, den er om Havet.«

Hun tog en ny Nodebog og sang med en lille blød, naturlig Stemme:

Det diser derude ved fjerne Kyst,
snart tilsløres Havets svulmende Bryst
af Nattens faldende Skygger.
Den dagklare Verdens rastløse Hær
fortrækker, og Aander kommer os nær
i Nattens faldende Skygger.

Det hvisker med tusinde Stemmers Klang,
det toner med tusinde Tungers Sang
i Nattens lydløse Stilhed.
Som Sølv glimter Havet i Maaneglans,
mens Stjerner over staa bly i Krans
i Nattens lydløse Stilhed.

Jeg favner dig Elskede, favner dig
i glødende Længsel, aner du ej
min Kærlighed gennem Natten?
Som Havet tar Himlen ømt i Favn,
saa slynger sig Elskede, om dit Navn
min Kærlighed gennem Natten.

Niels sad tavs, betaget. Han var for kejtet til at finde Ord for den Stemning, han var i. Alma rejste sig ogsaa tavs.

Den gamle Dame lod til at være blidelig indslumret i sin bløde Lænestol og Alma sagde forklarende og undskyldende:

»Tante plejer at tage sig en Eftermiddagslur.«

»Niels tog sin Hat og gjorde Mine til at gaa.

»Tak for Sangen,« fik han endelig sagt.

»Kom igen, hvis De har Lyst, saa skal jeg spille og synge noget mere for Dem.«

»Tak, hvis De — han famlede efter Ordene, »hvis De kan finde Dem i det.«

»De er altid velkommen,« sagde hun meget naturlig.

Han gav hende Haanden, og hun saa efter ham med et velvilligt Smil, da han forsvandt gennem Havelaagen.

Han gik ned til Stranden. Han følte sig brændende hed, som havde han Feber i Kroppen. Ved Stranden laa en Fiskerjolle. Han sprang i Jollen og roede ud. Stranden var let kruset og blaa. Straalerne fra den synkende Sol kastede et fint, rødligt Skær hen over Vandet. Der laa en let Sommerdis ude over Øerne i Syd, og fra en nærmere liggende Holm naaede Lyden af Svømmefuglenes Pludren hans Øre. Havlitternes melodiske Toner og Edderfuglenes monotone Brummen klang gennem det dæmpede Kor.

Han kastede Pilken ud og gav sig ivrig til at pilke, men hele Fangsten indskrænkede sig efter en Times Anstrængelse til et Par halvstore Torsk. Saa halede han utaalmodig Pilken ind og lænede sig tilbage paa Agterpligten.

Den nederste Kant af Solskiven berørte Havfladen, den sank dybere og dybere, snart var der kun den halve Kugle synlig — dybere og dybere — nu kun en Ring tilbage, saa slukkedes den store Glød i det blanke Vand. En Guldflom gød sig ud over Havet og en glødende Rødme bredte sig paa Himlen, som var den betaget af Undseelse, ved at være Vidne til den dejlige Dronnings Bad i de kølige Vover.

Niels laa hensunken i Beskuelse. I den stærke Guldglans i Vest stirrede to dybe drømmende Øjne ham i Møde; hen over Havet laa en lang lysende Fletning og vuggede sig i den sagte Dønning.

Han strøg sig med Haanden over Panden og mærkede, den var brændende hed. Saa sprang han op, tog en af Jollens Ballaststene, gjorde den fast til Fangelinen og kastede den ud. Hurtig var han af Klæderne og sprang paa Hovedet i Søen.

Hans unge slanke, men muskelstærke Krop, gled gennem Vandet som en Delfin. Han dukkede under, gik til Bunds og kom op et Stykke borte, kastende en Haandfuld grøn Tang, han havde fravristet Havbunden, hen ad Vandfladen. Han lagde sig paa Ryggen, mageligt flydende paa Vandet, saa kastede han sig atter omkring og svømmede med stærke Tag, saa Vandet fossede om hans smidige Krop.

Da han atter sad paaklædt i Jollen, tog han fat paa Aarerne og roede med fuld Kraft, for at faa Blodet i Bevægelse. Skumringen tiltog, og Morilden lyste som Ildperler i de faldende Vanddraaber fra Aarebladene, naar han drog dem hen over Vandet. Han nærmede sig Landet, der fremtraadte utydeligt i Halvmørket. Han holdt inde med at ro.

En Lysning i Sydost sagde ham, at Maanen var ved at staa op. Der var lydløs Stilhed omkring ham, ikke det ringeste Skvalp, Vandet var saa roligt som et slumrende Barn. I den dybe Stilhed var det ham, som en usynlig Verden fik Liv, som Millioner skjulte Væsener drog Aande rundt omkring ham. Han rørte sig ikke. Hans Tanker, hans Vilje, alt var som bjergtaget af det hemmelighedsfulde, der omgav ham i den frembrydende Nat.

Og gennem det hele usynlige Kor hørte han Almas Stemme:

»Som Havet tar Himlen ømt i Favn,
saa slynger sig, Elskede, om dit Navn
min Kjærlighed gennem Natten.«

Og atter og atter gentog han, dæmpet og blødt:

»Jeg favner dig, Elskede, favner dig
i glødende Længsel, aner du ej
min Kærlighed gennem Natten?«

Da afbrødes Stilheden af smaa Aareslag et Stykke borte mod Øst. En Baad gled ned imod ham. Han lyttede til de regelmæssige Aareslag, til den knirkende Lyd, naar Aarerne strammedes mod de tørre Aaretolle. En stærk Lysstribe faldt hen over Vandet, idet Maanen gled frem over Pynten. Tvers over den lysende Stribe gled den fremmede Baad, han kunde skimte Manden, der roede den.

Niels sansede igen Virkeligheden. Han greb Aarerne og roede hurtig i Land.

Naar han gik i sit daglige Arbejde, kredsede hans Tanker om det lille Hus, der rummede den Pige, der for ham stod over alt andet i Verden. Han kom der nu ret ofte, saa ofte, som han syntes kunde gaa an uden at være paafaldende. Den gamle hyggelige Tante var han bleven helt fortrolig med, og Alma havde forstaaet at overvinde hans Undseelse og Forlegenhed, naar de var sammen. I Timevis kunde han sidde og passiare

med hende uden at gøre sig selv Rede for, hvad det var ved hende, som indgød ham en ubegrænset Tillid. Han følte, hun var ham uendelig overlegen i alt, men det gjorde ham ikke længer sky, tvertimod, han fik en Følelse af Tryghed over sig, naar han sad hos hende. Han tilbad hende, han dyrkede hende af sin inderste Sjæl, men der var kommen en Finhed over hans Natur ved at omgaas hende, som lod ham forud føle, at hvis han røbede sin unge Kærlighed, vilde hun trække sig tilbage og deres fortrolige Omgang ophøre.

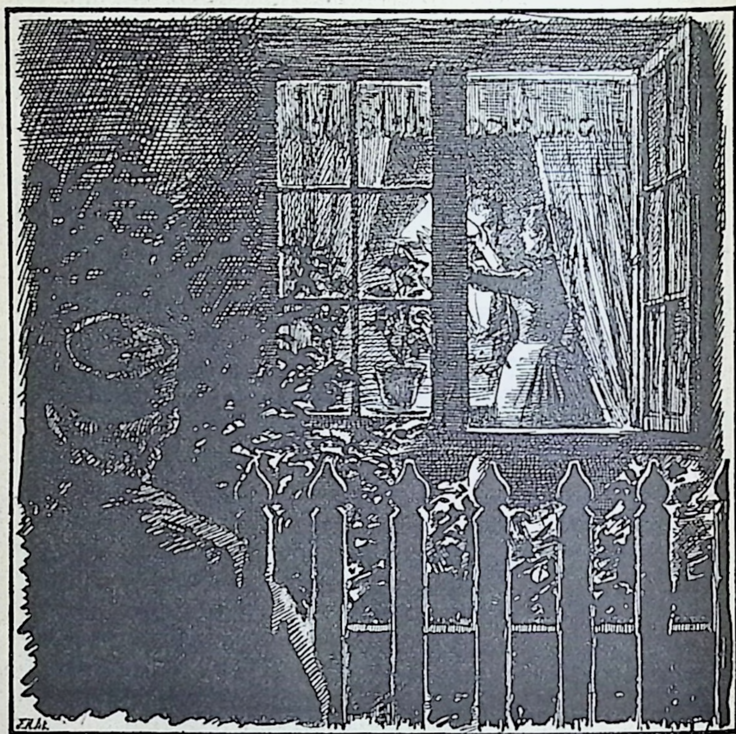
Da Efteraaret kom, og Aftenerne tog til, sad han ofte i den lille hyggelige Dagligstue. Han havde givet sig et Arbejde, der sysselsatte ham, naar han var der. Han snittede paa en Billedramme til hendes Moders Billede. Han udskar kunstfærdigt Evighedsblomster for oven i Træet, mens han lyttede til, naar hun spillede eller læste højt i Charles Dickens, der var hendes bedste Forfatter. Og naar Tanten saa slumrede ind i sin højryggede Lænestol, hvilket hun plejede ved andet eller tredie Kapitel, sad de to optagne af Oliver Twists Genvordigheder, Doras Død, eller Mr. Pegottys Kærlighed til stakkels Mille.

Naar han sagde Godnat, fik han altid Almas Ord: »kom snart igen!« ud af Døren efter sig, og de Ord tærede han paa, til han atter saa hende.

Jævndøgnsstormene havde det Aar varet en hel Uge, og Løvet paa Træerne bar Mærker deraf. Det ensartede grønne var forbi for denne Gang. Træerne skilte sig ud fra hverandre ved at antage forskellig Farvetone. Det hørtes som en tør Raslen, naar Løvet bevægede sig i Vinden, men naar Solen skinnede paa det brogede Løvværk, stod man uenig med sig selv om, hvad der var kønnest — Foraarets lysegrønne, eller Efteraarets Farverigdom. Nu i de første Dage af Oktober gjorde Sommeren Afskedsvisit, og der var noget over det sidste Stævne, som lignede et Smil gennem Taarer.

Niels gik den Aften lidt tidligere ud til det lille Hus, end han plejede. Omkring i Byen var der allerede tændt

Lys og rullet ned for Vinduerne. Kun Almas Hus laa endnu i Mørke. Han tog hurtigere Skridt — Tusmørket, der brødes med Skæret fra Kakkelovnsilden i den lille Dagligstue, stod levende for hans Tanke.

Netop som han naaede Laagen og vilde dreje ind i Haven, strømmede et Lysskær ud gennem Vinduet. Han saa Alma derinde løfte Kuppelen af Hængelampen over Bordet og en smuk ung Mand med mørkt Fuldskæg holde en brændende Tændstikke op til Vægen. Alma satte Glas og Kuppel paa, mens den fremmede Mand bøjede sig imod hende og sagde noget, der fik hende til at le.

Han kendte den Fremmede, skønt han kun havde set ham én Gang før. Det var Styrmanden paa Kaptejn Jakobsens Skonnert. Han begreb ikke ret, hvorfor han blev staaende og saa paa de to, men et slog ham: det var et smukt Par.

Nu gik Alma til Vinduet. Hun rakte Haanden ud for at rulle Gardinet ned, men ved Siden af hendes kom en anden større og vejrbidt Haand til Syne paa samme Tid. Havde de fat i Snoren begge to? Gardinet faldt.

»Hvad Fanden, unge Mand! er De løbet paa Grund lige klods paa Fyret?« lød i det samme en Stemme bag ham.

Han vendte sig om og kendte Almas Fader.

»Jeg vidste ikke, der var Fremmede,« sagde Niels forlegen.

»Fremmede? Nej, saagu om det er Fremmede, min Ven. Naa, er De vant til at gøre Visit hos Damerne der inde?«

»Jeg kommer der af og til.«

»Naa, saa det gør De. Gaar De paa Frierfødder, Kammerat? Gælder det den gamle, eller den unge?«

Niels stod maalløs. Denne grovkornede Tiltale af Almas Fader — —

»Stop, nu véd jeg hvem De er! De er Niels, hvad?«

»Ja, Saa hun har skrevet om mig —«

»Det er netop, hvad hun har. For jeg er nemlig hendes Far, Gut. Skal vi saa gaa inden for?«

Uden at vente paa Svar gik den brede Kaptejn foran, Niels fulgte efter. Døren blev revet op, og Alma fløj sin Fader i Møde i Entréen.

»Se, hvad jeg fandt her uden for,« sagde han, »et helt Stykke Karl.«

»Det er udmærket,« udbrød hun og rakte Niels Haanden. »Far og Styrmand Termansen kom pludselig hjem i Dag og overraskede os. Nu skal De lære Far at kende.«

De traadte ind i den oplyste Stue. Lyset blændede dem, og Niels maatte skygge med Haanden for Øjnene.

Der saa han den mørkskæggede Styrmand lige for sig. Alma præsenterede:

»Fars Styrmand Termansen — Niels Povlsen, Tantes og min Ven og Beskytter.«

Styrmanden rakte ham Haanden.

»Saa er De paa Forhaand min Ven,« sagde han.

Niels vidste ikke rigtig, om han var glad ved det tilbudte Venskab. Der rørte sig noget af en ubevidst Skinsyge i ham. Tanten kom ind, hun gik strax hen til ham.

»Jeg havde saamænd nok tænkt, De kom i Aften. De kan da begribe, vi vilde ellers have savnet Dem ved denne Lejlighed.«

Den gamle Dames jævne Hjertelighed stivede ham op. Kaptejnen gav ham et skælmsk Øjekast:

»De har hende,« nikkede han, »jeg gratulerer!«

Det pudsige i Kaptejnens Skæmt fik Niels til at le, og han følte sig mindre trykket.

»Jeg tror det ikke, De kan godt prøve paa det,« hørte han Styrmanden sige til Alma.

Hun vendte sig om mod sin Far.

»Termansen siger ogsaa, at I godt kan tøve et Par Dage, Far.«

»Siger han det, er han en Slyngel, den Styrmand.«

Termansen lo.

»Det var just heller ikke mine Ord.«

»Nej, naar man er til Søs, saa sejler man. I Morgen tidlig staar vi Sundet ud, det kan I gaa til Køjs paa i Aften, om mit Navn ellers er Jakobsen.«

»Bare en eneste Dag over, Far —«

»Du vil da ikke være saa ubarmhjertig?« stemte Tanten i med.

»Saa!« udhrød Kaptejnen, »nu kuler hun pinedød op. Kan I Kvindfolk nu forstaa, hvad jeg siger: Der ligger en Fragt i Riga og venter paa os, en Fragt af denne Slags« — han slog sig med Bagen af højre Haand inden i venstre — »og den vil gaa fra os, dersom vi kommer bag efter. Hoho! Og vi skulde ligge her og

kukkelure for Kjættingen nok et Etmaal over? Nej, bandte jeg, om vi gør'et da!«

Han gjorde en Vending i Stuen og standsede ved Niels.

»Skal jeg gi' Dem en godt Lære, unge Ven?«

»Lad mig høre,« sagde Niels.

»De skal aldrig gi' Damerne en Finger, for saa tar de, min Salighed, hele Haanden.«

Alle lo. Kaptejnen mest.

Ved Aftensbordet sad Styrmanden mellem Alma og Tanten, Niels ved Siden af Kaptejnen.

Den Uro, der havde grebet ham, da han fra Haven iagttog Alma og den smukke Styrmand, kom atter over ham, da han saa dem sammen her ved Bordet. Han syntes, han aldrig før havde set saa smuk en Mand, og at det var umuligt andet, end hun maatte være indtaget i ham. En underlig dump Smerte greb ham, men da han saa op fra sin Tallerken, hvilede hendes Blik roligt og venligt paa ham. Han begreb ikke selv, hvor han fik det Mod fra, men han sænkede sit Blik i hendes, lagde hele sin Sjæl i dette ene Blik. Hun gav ham et Nik, og da hans Øjne gled fra hende over til Styrmanden, smilede ogsaa denne velvillig til ham. Han følte sig atter rolig og let — det var Venskab, intet andet mellem de to.

Kaptejnen talte hele Tiden, mens de spiste.

»De er altsaa eneste Søn? Og Deres Far har en Gaard, ja, saa er det ingen Sag. Men kan De forestille Dem, at De var Søn af en fattig Arbejder?«

»Det kan jeg godt. Jeg arbejder jo hver Dag som en af vore Tjenestekarle.«

»Men De er alligevel ikke Tjenestekarl. Det er noget helt andet, end at være Gaardmandssøn.«

»Aa,« mente Niels, »jeg kunde vel klare mig lige saa godt som saa mange andre.«

»Klare Dem? Ja, hvem Fanden spørger om det? Men rangere i nederste Stokværk, ser De. Jeg kender det. Min Far var Litsenbroder, og da jeg var fjorten Aar, kom jeg til Søs, og før jeg var femten Aar, havde jeg faaet ny Hud over hele Ansigtet.«

»Hvordan det?«

»Den gamle var slidt af, saa mange Lussinger havde jeg faaet.«

»De skal altid trække Halvdelen fra, hvad Fader siger,« lo Alma.

»Ja ja, saa lar vi det blive ved den halve Hud da,« brummede Kaptejnen. »Men se nu til den Tamp, der sidder,« han pegede med Gaflen paa Styrmanden, »da han kom til Søs, havde han ikke Skjorten til Kroppen.«

»Skal jeg ogsaa trække det halve fra denne Gang?« spurgte Niels tørt.

»Nej, Gud skal De ikke nej,« sagde Kaptejnen, »han havde bogstavelig ingen Skjorte, og saa gad jeg vide, hvordan De vil bære Dem ad med at trække det halve fra. Saa kom han om Bord hos mig —«

»Og fik ikke en eneste Lussing,« afbrød Styrmanden ham.

»Og fik sine Lussinger og sin gode Kost.« fortsatte Kaptejnen.

»Og en Skjorte af Kaptejnen, der var mange Gange for stor —«

»Og fik lært at baxe med Sejl og dreje paa et Rat —«

»Og en ordentlig Hyre —«

»Og lærte at staa under Kommando og at lystre —«

»Og Penge af min Kaptejn til at tage Styrmandsexamen for —«

»Hold Mund, Styrmand, det kommer ikke Sagen ved —«

»Og blev Dus med min Kaptejn og —«

»Og en Kælling, der lod bedre Hyre gaa fra sig, fordi han ikke vilde fra Borde hos mig —«

»Og en ny Skonnert at føre, naar min gamle Kaptejn ikke vil fare længer —«

»Saa hold dog Mund, Styrmand, du fordærver min Historie.«

Men Styrmanden sad bøjet frem over Bordet og saa med et hengivent Blik paa sin gamle Kaptejn. Alma var varm og rød i Kinderne. Niels forstod, at her var noget, der bandt fast sammen, at paa Havet, hvor intet

Støv indaandes, holder man Sindet frisk og sine bedste Følelser vedlige.

De tre sad sammen ved Hjørnebordet i Samtale, mens Kaptejnen studerede Aviserne ved det runde Bord og den gamle Tante døsede i sin Lænestol.

Termansen fortalte om Livet om Bord og om sine Rejser. Han hørte til de Sømænd, der sjældent fortæller, men som, naar de endelig faar fat, maler med Farve og Liv. Niels' Øjne hang ved ham.

»Hvem der blot kunde faa alt det at se,« udbrød han.

»Har De aldrig tænkt paa at blive Sømand? De er jo opvoxet her ved Stranden og Havnen.«

»Jo, som lille Dreng. Men det kunde ikke lade sig gøre.«

»Deres Gamle vilde ikke af med Dem?«

»Nej naturligvis, de har jo ingen andre.«

»Det var fornuftigt. De faar det jo anderledes paa det tørre med Tiden.«

»Hm —« Niels saa op paa Styrmanden, men der var ikke Spor af Sarkasme at opdage.

»Der er noget, der hedder at sige Farvel,« vedblev Styrmanden, »det kender I ikke stort til paa Landjorden. I siger blot Godnat og Godmorgen. Naar De bliver gift en Gang, eller blot faar en Kæreste, vil De forstaa, at det gør en Forskel.«

Niels mærkede, Blodet steg ham til Hovedet. Han skottede ængstlig til Alma, om hun iagttog ham, men opdagede, at hun selv var blussende rød. Var det den samme Tanke, Styrmanden uden at vide det, havde fremkaldt hos hende? Der trængte sig noget frem hos ham, der lignede Jubel.

Da han gik hjem den Aften, var han paa det rene med to Ting: at den gamle Kaptejn og hans unge Styrmand var lige elskværdige, og at den smukke Styrmand kun nærede Hengivenhed, og intet andet, for Alma, som hans gamle Kaptejns Datter.

De sagde »De« til hinanden, tænkte han med stor Tilfredshed.

»Vi kommer hjem og lægger op til Jul,« havde Kaptejnen sagt, da han næste Morgen tog Afsked.

Og Alma gik og længtes og glædede sig til Jul. Det havde været en lille behagelig Adspredelse i den ensformige Tilværelse, hun førte, det lille Svip af hendes Fader og Styrmand Termansen. Nu var alt i de gamle Folder igen. Niels' Besøg var regelmæssige som sædvanlig.

Han var færdig med Billedrammen, og Alma var henrykt over den. Da han en Aften, mens hun læste, havde udskaaret en lille nydelig Hankekurv af en Blommesten, sagde hun beundrende:

»Hvor De dog er snild! Véd De, hvad jeg tror: De kunde drive det til noget i en eller anden Retning.«

»Til hvad f. Ex.?«

»Til noget, der udfordrede Kunstsans.«

»Men det brød jeg mig slet ikke om.«

»De har ingen Ærgerrighed?«

»Nej, ikke paa den Maade. Ellers maaske nok.«

»Sig mig da i hvilken Retning deres Ærgerrighed gaar.«

Han lo lidt tvungent.

»Nej, det siger jeg ikke.«

»Er det at have Tillid til mig? Fy, Fy!«

Han saa et Øjeblik paa hende, saa vendte han Hovedet bort.

»Hvis jeg sagde det, saa lo De af mig.«

»Det kan gerne være, men det gør jeg jo saa tit.«

»Ikke paa den Maade. De lo ikke den Gang, da jeg væltede min Kaffekop.«

»Nej, jeg turde ikke, jeg var bange, De vilde blevet rent ulykkelig. Hvis det var nu, kan De tro, jeg vilde le.«

»Nu er De lige ved det,« sagde han.

»Ved at le?«

»Nej, lige ved min Ærgerrighed. Jeg misunder dem, der aldrig er forlegne, aldrig kejtede —«

»Aa, det er jo Forfængelighed.«

»Nej, det er slet ikke Forfængelighed, De kan bare ikke forstaa det. De bliver aldrig forlegen, vilde aldrig blive det, om De saa var til Taffels hos Kongen.«

»Nu skal jeg sige Dem en Ting,« sagde hun, »De gaar og spekulerer paa, om andre lægger Mærke til Dem eller ikke, og saa bliver De forlegen og kejtet, Vær bare Dem selv altid, det er hele Kunsten. Som nu her hos Tante og mig.«

»Hos Dem — andre er heller ikke som De —«

Han stod med Hatten under Armen og Haanden paa Dørgrebet for at gaa. De var ene to, Tanten var forkølet og gaaet tidlig til Ro den Aften. Det blæste stærkt udenfor, og Bruset fra Søen hørtes ind i Stuen.

»Det er jo ved at være Storm,« sagde hun. »Har De ikke saa meget som en Overfrakke med?«

»For det Stykke Vej,« lo han.

»Hvis jeg var Deres Mor, skulde De faa dygtig Skænd. De har at tage mit tykke Shawl over Skuldrene.«

»Skal jeg ogsaa have Deres Kaabe?«

»Vil De nu være god. Tror De, jeg vil have Dem til at krepere af en Lungebetændelse.« Hun gjorde Mine til at lægge Shawlet om ham.

»Nej, jeg gjør det ikke. Tror De, jeg bryder mig om den Smule Vejr? Og saadan et Klæde kan jeg ikke holde sammen i Blæsten.«

»De er en egenraadig Dreng!« udbrød hun, »véd De ikke nok, De skal lade Dem sige af ældre, fornuftige Folk.«

Han blev pludselig tavs, og hun mærkede det.

»Nu blev De vred paa mig,« lo hun imod ham.

»Vred — nej.«

»Vist gjorde De saa, tilstaa det kun — det var fordi jeg kaldte Dem en Dreng.«

Der kom et bedende Udtryk i hans Øjne.

»Aa nej da,« sagde hun halvt spøgefuldt, »det skal virkelig ikke komme Dem til Forklejnelse. Jeg vilde bare udtrykke, at da jeg er saa meget ældre end De —«

»Det er netop det,« brød det ud af ham. Han søgte at gemme sit Blik for hendes, der hvilede roligt paa ham.

»At jeg er saa meget ældre end De?«

Men næppe havde hun gentaget Ordene, før hun forstod alt. Hun blev blussende rød og traadte et Skridt tilbage.

Han stod ubevægelig med Øjnene fæstede paa Gulvet. Der blev en pinlig Tavshed.

»Godnat,« sagde han stille. Saa vendte han sig om for at gaa, uden at se paa hende.

»Niels,« sagde hun roligt.

Han vendte sig atter imod hende, men saa ikke op.

»Lad mig gaa,« sagde han, »hvorfor fik De mig til at sige det?«

Den mørke Rødme, der nylig laa over hans Ansigt, var vegen for en dødelig Bleghed.

»De maa ikke gaa fra mig saadan — kom og sæt Dem.«

Hun tog hans Haand og trak ham med hen til Sofaen. Saa satte hun sig ved Siden af ham, uden at slippe hans Haand.

»Kære Niels,« sagde hun med en Stemme saa blød, at han skjalv, »jeg vidste det ikke — jeg var saa glad ved vort Venskab, og for hver Gang De kom her, holdt jeg mere og mere af Dem. Jeg har haft en Broder paa Deres Alder, han er død, men De mindede mig om ham, det var, som han var kommen igen i Dem, aa — men jeg anede ikke — —« Hun holdt inde.

»Nej, De anede ikke, jeg holdt af Dem, som — som jeg ikke vil komme til at holde af nogen mere.« Han pressede Ordene frem. »Men nu véd De det, og jeg véd ogsaa, at De aldrig kan holde af mig paa den Maade — —. Hvorfor er De dog saa mange Aar ældre!« udbrød han med en Lidenskab, der gjorde hende ulykkelig.

Hun stirrede ud for sig et Øjeblik, som overvejede hun, hvad hun vilde gøre.

»De skal vide det — De har Ret til at faa det at vide,« sagde hun og rødmede. »De er den første, jeg betror det til — — jeg holder af en anden, vi er forlovede — Termansen, Fars Styrmand.«

Han slap hendes Haand, som brændte han sig paa den og som et saaret Dyr, der forbløder, lænede han sig tilbage i Sofaen uden at sige et Ord.

En dyb Smerte greb hende. Hun gentog hans Navn med en Ømhed som en Moder, der kalder paa sit Barn. Han sad ubevægelig. Da strøg hun sin Haand hen over hans Haar. Han bøjede sit Hoved ind til hende og hulkede, saa hans stærke Skikkelse sitrede. Hun havde lagt sin Haand kærtegnende paa hans Hoved og lod ham udkæmpe Striden.

Da han rejste sig var der en resigneret Ro over ham. Han rakte hende Haanden til Afsked. Hun omsluttede dem med begge sine og saa ham ind i Øjnene.

»De vil komme over det. Jeg kender Dem bedre, end De kender Dem selv — der er Styrke i Dem.«

Han kom over det. Naar han senere, som lykkelig Familiefader i sin Fødegaard talte sine Venner efter, gav han altid Kaptejn Termansen og hans Hustru, Alma, Plads i første Række.

Robert Burns i Skotland.

Skreven om Bord i Panserskibet »Helgoland«.

Firth of Forth, udfor Edinburgh, Juli 1891.

Den nøgne Fugleklippe hist,
som svøber sig i Taage-Plæid,
som staar i Skotlands Farver klædt,
en vejrbidt Lods, en Alvorsmand, en krigersk Methodist,
der nynner paa sin Forpost-Vagt
og Maagekoret stemmer i —
det er en Højlandsmelodi
til Bølgens Skvulp i Takt;
det er en ægte Folke-Sang,
saa jævn, saa dyb, saa varm, saa stærk,
den digted Robert Burns en Gang,
det er hans Liv, det er hans Sjæl,
hans friske Manddomsværk.

Den slanke Miss, som tripper hist
langs Princes-Street med Paraply,
saa ligefrem og dog saa bly,
beskeden Dragt, et Eva-Smil, en Lady først og sidst,
hun nynner i Familjens Skød
og Søskendparret stemmer i —
det er en Højlandsmelodi,
saa vuggende, saa blød;
det er en ægte Folke-Sang,
og »Highland Mary« hedder den,
den digted Robert Burns en Gang,
det var hans Hjærte og hans Sjæl,
som dirred i hans Pen.

Den simple Mand, som drikker hist
i Whisky-Shoppen støt og tæt
og føler Livets Byrde let
lidt mere Sol, lidt mere Lys, kanske for let tilsidst,

han nynner paa en Visestump
og Drikkebordet stemmer i —
det er en Højlandsmelodi,
en djærv men ej en plump;
det er en ægte Folke-Sang,
som vælder af en rig Natur,
den digted Robert Burns en Gang,
det er hans sunde Mod paa Trods
af Skæbnens Mol og Dur.

Det Monument, som knejser hist
i Princes-Street mod Himlens Sky
og hævder Walter Scott et Ry,
som støtter sig til Stenens Kunst men smulrer dog tilsidst,
for saadant Mode-Monument,
for det blev Skotlands Sangfugl fri —
der er en Højlandsmelodi,
som gør et Navn bekendt,
der er en ægte Folke-Sang,
til den skal der en Folkets Mand,
den digted Robert Burns en Gang,
og ingen har sit Liv i Kunst
sat om saa frisk som *han*.

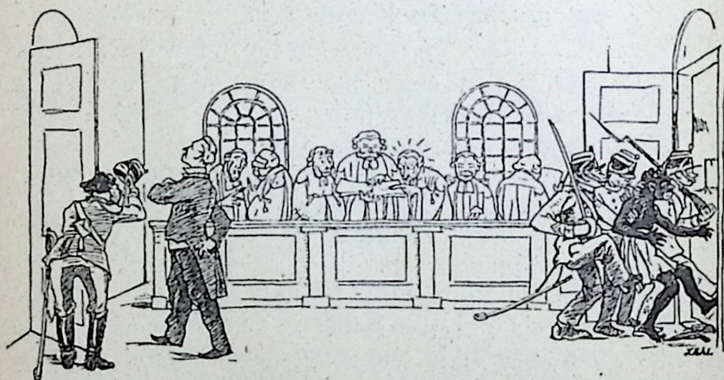
O Robert Burns, snart her, snart hist,
i Dagligstue, Whisky-Shop,
i Folkets Dal paa Folkets Top
jeg følger dig, jeg elsker dig som Fælle først og sidst;
paa Orlogsskibets Middagsvagt,
mens Maagekoret stemmer i,
jeg nynner paa en Melodi
til Bølgens Skvulp i Takt;
det er en ægte Folke-Sang,
saa jævn, saa dyb, saa varm saa stærk,
den digted Robert Burns en Gang,
og Held det Land, hvis Liv fandt Form
i saadant Manddomsværk.

Jeg sender dette Digt i Land
med Lodsen, som fraborde gaar,
en vejrbidt Ulk, hvis stride Haar
er kæmmet som af Stormens Kam og graat som Bølgens Vand,
han nynner paa en Visestump,
vi veksler Blik, jeg falder i —
det er en Højlandsmelodi,
en djærv men ej en plump,
og mens han gaar fra Skibets Stavn,
jeg nikker til den Gamle ned
og nævner Robert Burns ved Navn —
og det var, som om Solens Smil
langs Skotlands Kyster gled.

Holger Drachmann.

Rejseindtryk.

(Hvide Dommere og kulørte Komparenter.)

Det er nogle Aar siden, at en Vicekonge i britisk Ostindien fik den gale Ide, at lytte til Forslag om at optage

Indfødte blandt Dommerne. Naturligvis — og heldigvis i rette Tid — rejste der sig et Forurettelsens Raab fra hver engelsk Strube i den ganske Verden. Og den taabelige Vicekonge blev kaldt hjem og hans latterlige Ide begravet med ham.

Han havde misforstaaet sit Kald. Han havde ikke faaet læst sit eget Vicekongeriges A—B—C. Han troede maaske, det bare kom an paa at læse Loven op!

Men hvad skulde saa den engelske Dommer være til?

Hvis Loven kort og godt lød: »Din Gerning, din Straf« — saa var det tilstrækkeligt, at én, der kunde læse, læste Loven op: det var Dommen.

Men det er viseligere indrettet end som saa: Loven skal fortolkes. Og dertil har man Dommerne.

Ellers kunde man risikere, at Englændere og Hinduer, de gode Borgere og Rakket, de retfærdige og Gavtyvene, Samfundets Støtter og dets værste Stormløbere kom i Hullet sammen, Hulter til Bulter, Hvide og Kulørte. Det gik aldrig an. Der maa Sigtning til. Dertil har man Dommerne. De fortolker Lovene, at Retfærdigheden ikke slaar i Blinde, men rammer efter Bestemmelsen. Og Bestemmelsen er, at man skal lade de Hvide gaa og putte de Kulørte i Kachotten.

Det vilde blive en smuk Lov, om den ikke skulde fortolkes! Det vilde være klædeligt for et kristeligt og civiliseret Folk at skrive: »Naar en Englænder og en Hindu komme op at slaas, og Hinduen dør, gaar Englænderen fri; men dør Englænderen, skal Hinduen hænges.«

Det var net!

Nej! Loven maa lyde paa Retfærdighed, ens for alle, alle ens for den.

Men det er engelsk Lov og engelsk Ret og engelsk Fængsel og engelske Dommere, som udlægger Loven.

Bliver Hinduen dræbt, saa vasker Dommeren Englænderen ren med Loven og aabner Fængslets Dør for ham: han gaar ud med oprejst Pande. Bliver Englænderen slaaet ihjel, kaldes Synderen frem, og Hellebardisterne staa ved hans Side og Folket bagved, og Retten foran, og Dommeren, rolig og værdig, med Allongeparyk og rød Kappe, læser Loven op,

og dens Bogstav er ikke tvetydigt: Du skal hænges ved din Hals, til du dør.

Og det bliver han.

Men endnu viser den milde og rettænkende Civilisation sig forsonende og barmhjærtig: den byder Synderen Religionens Trøst. Og en dybt nedbøjet, af sit hellige Kald Kraft søgende Præst beretter ham. Sværdet mærker man saa godt som intet til. Det er Retfærdighed og Religion altsammen; streng Lovforkyndelse i Retssalen, mild Salmesang, medens Offeret sprællede. Staar ikke Samfundet der med Loven i den ene Haand, Bibelen i den anden? Den Smule Strikke er ikke værd at tale om.

Og de ere hæderlige Folk: Dommerne og Præsterne, som røgte deres Kald forsvarligt. Kjendte de Hinduen fri, vilde de nære Oprørsaanden, svigte Tilliden, bryde paatagne Forpligtelser mod Gud og Mennesker; thi de ere der for Gammel-Englands Hæders Skyld og for Guds Riges Udbredelse.

Derfor er det saa rart at være Englænder i Indien og Franskmand i Kochinchina.

Det næstbedste er at være hvid.

Og det trediebedste er at være kulørt.

W. D.

Docent N. J. Fjord.

Født d. 27. April 1825, død d. 4. Januar 1891.

Naar en betydelig Mand afgaar ved Døden, da vil der altid tilflyde ham en mere eller mindre omfattende Anerkendelse. Der er en snævrere eller videre Kreds, der savner ham. Da Budskabet om Docent Fjords Død bredte sig ud over Landet, kan man med en vis Berettigelse sige, at der blev Landesorg. Hans Bortgang kom brat og uventet. Han havde i Aarenes Løb opnaaet en Stilling, der bragte ham i Berørelse med særdeles mange, og en Virksomhed, der fulgtes med udelt Interesse især af den agerdyrkende Befolkning.

Niels Johannes Fjord blev født den 27. April 1825 paa Holmsland i Ringkjøbing Fjord, hvor hans Fader var Skolelærer. Embedet var lille, og der var 10 Søskende, saa man forstaar let, at der maatte anvendes Økonomi i dette Hjem. Han voksede op ved landlig Kost, hvoraf Grød, Vælling og Flæsk udgjorde den vigtigste Del. Som Dreng løb han paa bare Fødder om Sommeren, naar han vogtede sin Faders Kreaturer. Faderen var en ivrig Landmand, og den første der paa Egnen, som begyndte med ren Brak og Kløverdyrkning. Sognets Mænd blev endog bekymrede derover, de frygtede for, at Jorden skulde blive ødelagt, naar Græsroden blev udryddet. De klagede til Skolekommissionen derover, men videre kom der ikke ud af denne Sag. Som et Vidnesbyrd om, at der i det fattige Hjem tidligt stilledes Krav til Udholdenhed, skal som et enkelt Eksempel nævnes, at N. J. Fjord i sit ottende Aar blev sendt som Bud til et Teglværk, der laa 3 Mil borte. Han havde 12 Skilling i Lommen og Paalæg om at skynde sig. Men da han naaede Stedet, var Teglværket flyttet 2 Mil længere ind i Landet. Derover tabte han dog ikke Modet. Han tog de to Mile med og forrettede sit Ærinde. Næste Dag naaede han hjem igen med de 12 Skilling urørte i Lommen.

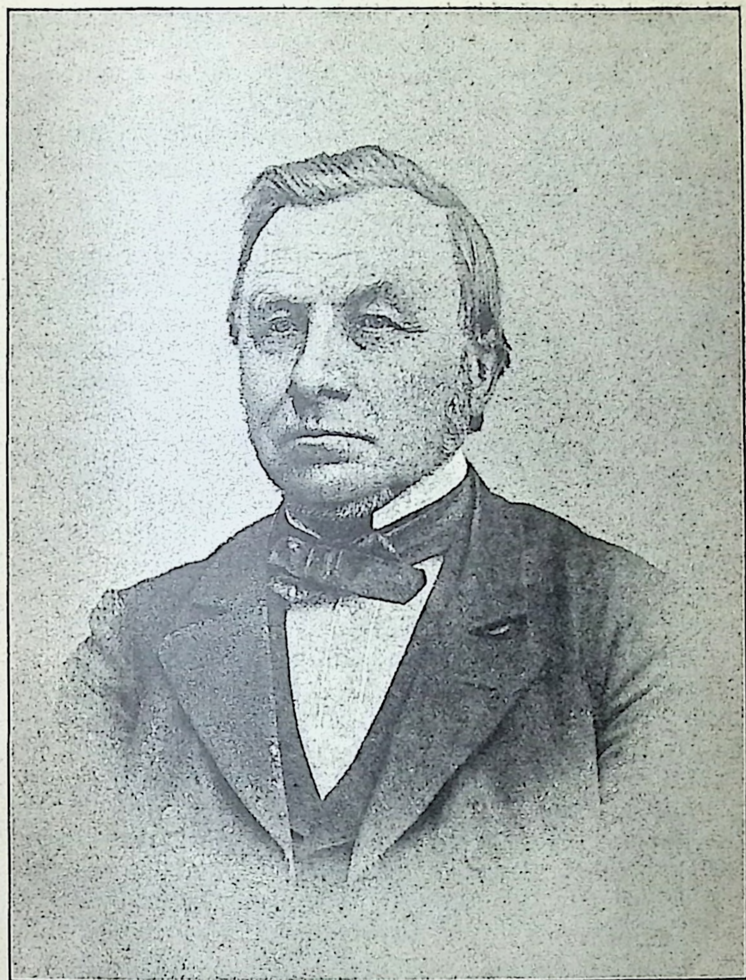
Med denne Udholdenhed var forenet gode Evner og Lærelyst. I Begyndelsen læste Faderen med ham, derefter kom han paa Seminariet i Lyngby, hvor han to Aar efter tog Eksamen med 1ste Karakter og Udmærkelse; han var da 20 Aar gammel.

Efter at Fjord havde faaet Skolelærereksamen, fik han Ansættelse ved Skolevæsenet i Aarhus. Men saa kom Krigen 1848—50. At han har været en duelig Soldat, kan man skønne deraf, at han blev Kommandersergent, — som Seminarist kunde han nok ikke komme videre ad den Vej. Efter Krigen fortsatte han sin Lærervirksomhed i Aarhus og var baade agtet og afholdt.

1855 blev et nyt Vendepunkt i hans Liv. Daværende Overskoledirektør senere Biskop Monrad kom paa Skolevisitats til Aarhus, og fik ved denne Lejlighed Kjendskab til og Interesse for den unge duelige Lærer *Fjord*, der i sin Fritid syslede flittigt med Naturvidenskaben. *Monrad* foreslog, at *Fjord* skulde tage til Kjøbenhavn og uddanne sig videre, og det lykkedes ogsaa for Monrad at besejre de Betænkeligheder, som Fjord havde ved at bryde op fra et godt Embede og en Gjerning, som han var glad ved. Men da Monrad stillede ham en Docentpost ved Landbohøjskolen i Udsigt efter endt Studium og dertil gav ham Løfte om, at Embedet i Aarhus skulde staa ham aabent i to Aar, saa gik Fjord ind paa Forslaget.

30 Aar gammel begyndte Fjord at læse videre paa den polytekniske Læreanstalt. Han gennemgik det saakaldte *Monradske Kursus*, og da han 3 Aar efter tog Eksamen, modtog han Udnævnelse som Docent i Mathematik og Fysik ved den da oprettede *Veterinær- og Landbohøjskole.*

At Docent Fjord betragtede Monrad som sin særlige Velgører er let at forstaa. Uden *Monrads* Opfordring og Tilskyndelse synes det mest rimeligt, at Fjord ikke var kommen videre end til den Skolevirksomhed, han oprindelig havde bestemt sig for.

N. J. Fjord.

Saa vidt man kan skønne, har *Fjord* havt det Held at fange to af Samtidens betydeligste Mænds Interesse, *Monrad* var den første. Under hans Indflydelse rykkede Fjord frem fra Almueskolen og til Landbohøjskolen. Men Fjord rykkede frem en Gang til, da han blev Leder af *landøkonomiske Forsøg*. Under denne sidste Fremrykning har utvivlsomt en anden indflydelsesrig og villiestærk Mand haft Tag i Docent Fjord, nemlig afdøde Gehejmekonferentsraad *Tesdorpf*.

Det var ej heller særlig som Docent ved Landbohøjskolen, at Fjord opnaaede den udstrakte Anerkendelse. Som Lærer var han samvittighedsfuld, afholdt og levende interesseret for de Fag, han underviste i. Men han hørte ikke til de Mænd, der dyrkede Videnskaben for dens egen Skyld. *Som Lærer og Foredragsholder kom der først Varme og Begejstring over ham, naar han kunde pege paa Videnskabens Betydning for det praktiske Livs Formaal.*

Denne Interesse for at kunne tage Naturkundskaben i det daglige Livs Tjeneste havde Docent Fjord tilfælles i stort Maal med praktiske Landmænd, hvis Interesse i meget høj Grad beror paa, hvorvidt den kan tjene deres Formaal og være dem til Nytte.

Der hengik imidlertid adskillige Aar, inden Docent Fjords særlige Talent paa dette Omraade traadte tydeligt frem. Hans Stilling som Lærer ved Landbohøjskolen var et Skridt der heinmod, og hans Forbindelse med Landhusholdningsselskabet ligesaa. Da han i 60erne, 40 Aar gammel, begyndte sit Forsøgsarbejde, fik han fra Landbohøjskolen og fra Landhusholdningsselskabet de nødvendige Pengemidler dertil. Et af hans første Forsøgsarbejder gik ud paa *at dræbe Trikiner i Kød ved Kogning* og oplyse, hvorledes man i Praksis skulde bære sig ad, for at være sikker paa, at man naaede sin Hensigt. Da det viste sig, at Varmen i Kød kun skred langsomt frem, tog han fat paa »*Kogning i Hø*«. Hensigten dermed var at spare Tid og Brændsel. Da

han var naaet til praktiske Resultater, fik han forskellige Familier til at prøve »*Kogning i Hø*«.

Disse Forsøg foretog han i Aarene 1865—66. »Kogning i Hø« nævnes her, fordi det var hans første Forsøg, og fordi disse Forsøg allerede da viste i hvilken Retning hans Tanker bevægede sig. *Han slog sig ikke til Ro med selv at opnaa et Resultat af sine Forsøg. Han var ikke tilfreds, forinden Forsøget var afpasset og tilpasset efter det praktiske Livs Krav.* Denne Grundtanke træder tydeligt frem i disse hans første Forsøg, og den har gaaet som en rød Traad gennem alle hans talrige Forsøg siden.

Skønt Grundtanken, det ejendommelige ved den *Fjordske Forsøgsmaade*, saaledes tidligt traadte frem, gik der desuagtet 10 à 15 Aar, forinden man blev klar over, at her aabenbarede sig et nyt Princip for Forsøg, og at Docent Fjord var Manden, i hvis Haand man kunde og burde lægge Ledelsen af de landøkonomiske Forsøg, ogsaa Fodringsforsøg, som der i mange Aar var talt og forhandlet om mellem Staten og Landbrugets ledende Mænd.

Skønt det saaledes tog god Tid, inden den Fjordske Forsøgsmaade slog helt igennem, saa var Docent Fjord paa ingen Maade ledig. Fra Forsøg med Kogning i Hø gik han til *Forsøg med Kogning ved Damp,* konstruerede den Dampgryde, der fremdeles bærer hans Navn. Derefter fulgte *Forsøg med Opbevaring af Is,* og paa Grundlag af disse Forsøg gav han Regler for Konstruktion af Ishuse, af Svalekar til Mejeribrug og for Anvendelsen af Is til Mælkens Afkøling o. s. v. o. s. v. Senere kom han til den lange Række Centrifugeforsøg, Forsøg med forskellige Mejerisystemer, til Mælkekontrol og Bestemmelse af Mælkens Fedtindhold ved Hjælp af Kontrol-Apparat, som han gav Ideen til, og som nu anvendes i de fleste Mejerier over hele Landet.

Efter 1880 kom Docent Fjord først ind paa de *landøkonomiske Fodringsforsøg.* En tilsyneladende Tilfældighed bidrog dertil. Paa et Lægemøde i Ros-

kilde havde man udtalt en ubillig og urigtig Dom over Centrifugemælkens Værdi som Næringsmiddel. Docent Fjord tog til Genmæle derimod og for at godtgøre Rigtigheden af hans Paastand fik han iværksat Fodringsforsøg med Kalve og Grise, som viste, at Forskellen mellem almindelig haandskummet Mælk og Centrifugemælk omtrent var = Nul. Dermed var Forsøgene komne ind paa et nyt Omraade. Nu fulgte en Række Fodringsforsøg med Svin efter, og senere kom Fodringsforsøg med Malkekøer til, hvis Resultater det vilde føre alt for vidt her nærmere at omtale.

I 1883 fik denne storartede Forsøgsvirksomhed sit eget Hus, idet det *landøkonomiske Forsøgslaboratorium* byggedes paa Statens Bekostning og efter Docent Fjords Tilskyndelse.

I mange Aar var Docent Fjord et virksomt Medlem af Landhusholdningsselskabet. Da Professor Jørgensen døde, valgtes han til Selskabets Præsident med Enstemmighed. Dette Selskab faar vanskelig nogen Mand, der som Docent Fjord var lige agtet og afholdt af det store saa vel som af det mindre Landbrugs Repræsentanter.

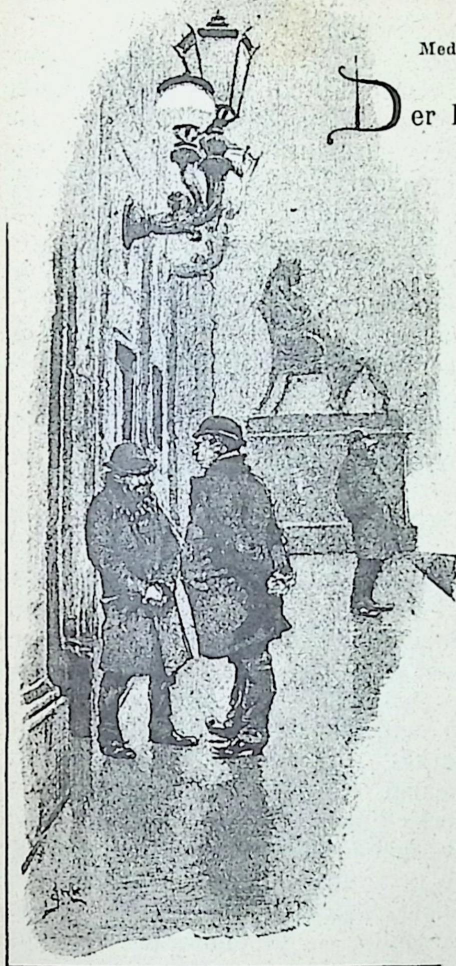
Hans ligefremme vestjydske Naturel svigtede ham aldrig. Han paahørte alle med Interesse og Forstaaelse og uden Persons Anseelse. Han besad alle Klassers Agtelse og Tillid. Den politiske stærkt bevægede Tid havde ingen Indflydelse paa dette Forhold. Docent Fjord forfulgte sit Formaal uden at se til Højre eller Venstre. De Midler, han havde Brug for til sine Forsøg, var alle villige til at yde ham.

Saaledes stod da Docent Fjord som en anerkendt, agtet og afholdt Mand af alle i Landet, og saa rev Døden ham bort paa en Tid, da Trangen til Landsmænd som ham syntes større end nogensinde. Derfor blev der Sorg, oprigtig Landesorg, da Budskabet om hans Død gik ud over vort Land. **H. Iversen.**

„Indebrændt“.

Af *S. Schandorph.*

Med Tegninger af Erik Henningsen.

Der laa en Taage, skidenhvid, halvtæt, sur i Lugt og Smag, som Valle fra en malproper Mælkestue og drev over Byen. Den var nok saa grim og uhyggelig paa Kongens Nytorv som i Gaderne. Man kunde ikke se andet end ubestemte Omrids af Huse, Droschker og Sporvogne. Den eneste Eksistens, som var tjent med den vaade Besløring, var Hesten med sin sorte Rytter. Deres græsselige Grimhed blev barmhjærtig tildækket af denne sure, vaade Masse.

Det kongelige Theaters hele Murstens- og Pudsmasse laa og drev i dette Fad Valle og saa smudsigt klæbrigt ud, noget værre end de andre Huse, fordi det gjorde større Fordringer paa Repræsentation. Det drev af sejg Væde. Loggiaens pæne smaa rødbrune Søjler glinsede som Skindet paa Medisterpølser.

Under Theatrets Portikus stod tre »Billetgrosserere« med Overfrakkekraven op om Ørerne. De havde længst opgivet at spejde efter Kunder ud i Taagen.

»I Dag er vi indebrændte«, sagde den ene, en stor tyk Mand, med sort, haard Filthat, som Sveden havde tegnet flammeagtige Figurer paa over Baandet. Han spyttede fedt ud i den sure Luft efter en Sporvogn, som dorsk sneg sig gjennem Taagen.

»Ja vel,« svarede den anden Kollega, en lille lavbenet, sortsmudset Fyr med pjusket, tyndt Helskjæg, »men i Morgen er det atter en Dag, saa gaar »Elverhøj« med ny Rullebesætning.«

»Ja, men denne herre Tragedie, den i Aften, den er jo af Oehlenschläger og helt ny indstuderet. Ja er nu Publikummet ikke de værste Bagbæster, noget Menneske kan forestille sig?«

»De vil ha' mere Kydmad i vore Tider, Sprækkelsen. Det er de gamle Bisser deroppe — han viste med Albuen op mod Kontorbygningen — de vil inte følge med Tiden.«

»Det er Snak, Krogslund, det er Publikummets Skyld, det er'et. For jeg vil nu sige dig, at jeg snakker nere i Kjælderen i Lille Kongensgade med pæne Damer, mest Grossererfruer, forstaar sig — og det er s'gu dem, det kommer an paa . . . . . jeg mener inte Abonnenterne, de Fedte-Malener — men dem, som køber Billetter til dobbelt Pris til første Parket . . . og de siger begge to . . . .«

»Naa det er de mange . . . de to. Og saa er det vel bare nogle Spækhøkerkællinger fra Adelgade.«

»Hold Bøtte . . . det rager jo ikke dig, hvor mange der er. Men de er enige i, at de der oppe inte vil gi' de klassiske Ting, men holder mere af det nyere, som behandler Skrupsjov og Halloj og Pigeballader og Frugtsommeligheder . . . . og Selvmord . . . .«

»Ja, men de sla'r sig s'gu da ogsaa selv ihjel i Tragedierne somme Tider.«

»Ja, men det tænker Folk ikke saadan videre over, Krogslund. Det glider ned sammen med de pæne Ord

ligesom amerikansk Olle med Kognak. Men det kan'te nytte at spekulere over det, naar man 'te ska' skrive i Aviserne og maa ernære sig som Bladnejer. La' vos bare være enige i, at der er Spyt i Klarinetten i Dag... den vil inte tude.«

»Ja, jeg havde nu ingen Fidus til den gamle Harpe, den Dina. Det skal for Resten ogsaa have været en Balladepige i sin Tid....og det en af de værre.«

»Ja, men hun er histaarisk, og det forædler,« sagde den tredie »Grosserer«, som hidtil havde tiet og for Tidsfordriv stadig havde kløet sin korte trivelige Ryg op ad den skarpe Kant af en Pille. Vandet drev ned ad hans hørgule store Overskæg, det eneste fremtrædende i hans blege, flade Ansigt, hvis Øjnes Farve og søvnige Udtryk stod forunderlig godt til det taagede og grumsede Vejr.

»Du kan selv være histaarisk,« bemærkede Krogslund, »du mener vel med det, at Pigebarnet er overgjemt, og derfor faar hverken hun eller vi nogen Søgning...Hvor mange brænder De inde med, Sprækkelsen?«

»En halv Snes. Og De, Krogslund?«

»Aa, et Dusin....Og du, Kaarsberg?»

»Det kan være dig det samme. Jeg venter til op ad Dagen, for at blive dækket.«

»God Fornøjelse,« sagde Krogslund. »Men lad vos nu se', hvad Aviserne siger i Morgen, de Vrøvlekrukker! For det er ogsaa dem, det kommer noget an paa.«

»Den ene siger, at det er dejligt, den anden, at det er skidt, saa véd Folk hverken ud eller ind,« brummede Sprækkelsen.

»Ja, de skriver naturligvis efter deres forskjellige Partiers Overbevisning,« mente Kaarsberg.

»De gjør Fa'n. Men de maa være sorterede hver paa sin Maade for Konkurrencens Skyld,« sagde Krogsgaard. »Der er ingen af dem, som har saadan storartige Ideer som Vett og Wessel derovre, som har alle Slags undtagen netop Urtekram-, Isen- og Hørkram... Hvad griner du af, Kaarsberg?«

»Jeg griner inte.«

»Nej, men du græd mindre end du plejer van.«

»Der er s'gu da Forskel paa en aandelig Bedrift som en Avises og paa en ren legemlig Bedrift som en Kræmmers.«

»Aa, det er vist Hip som Hap. Naa kom saa, Sprækkelsen! Konkurrencen leve! Vi sælger s'gu ikke saa meget som en Parterrelap, om vi saa mulede surt om Kap med det Svinevejr i Dag. La' vos ta en Hjærtestyrkning paa vores Ristorang frangsajs nere i Lillekongensgade. G'maaren, Kaarsberg — jeg gi'r en Bajer for hver Billet, du sælger over ordinær Pris.«

Kaarsberg blev ene tilbage og saa Taagen fortære sine bortgaaende Kollegaers Skikkelse. Han sukkede, lænede sig atter mod en af Pillerne og kløede sig op ad en Pilasters skarpe Kant som før, i langsom Takt med Akkompagnement af sparsomt udstødte Suk.

Og der stod han taalmodig ventende, haabende mod Haab.

Hans eneste Livsytringer i den halvsovende Flyden ud i Taagen var at suge Vand af sit Overskæg og at nyse en sjælden Gang.

Der gik Timer. Ingen kom for at købe Billetter. Det ærgrede Kaarsberg: han havde paastaaet lige over for en Kollega, der havde Praksis ved Folketheatret, at de »klassiske« Stykker paa det »Kongelige« trak det bedste — det vil sige det rigeste Publikum til sig og havde væddet om, at han skulde faa 50 Øre over »forhøjet« for de Billetter, han vilde købe til »Dina«.

Der var saa stille om ham, at han, naar ingen Vogne rullede forbi, kunde høre sagte Dryp overalt i den tætte Masse foran ham og omkring ham.

Uf .... den sure Vallelugt! Den kunde han huske fra sin tidligste Barndom fra Borgestuen i Møllen, hvor Valle var Dyppelse til den evindelige Melgrød.

For Niels Kaarsberg var Søn af en Møller paa Sjælland, blev selv oplært til Mølleriet. Men saa brændte hele Stadsen: Vand-, Vejr- og Hestemølle. Og det var nok ikke gaaet saa rigtig til, for Politiet kom og tog hans Fader, efter at han var »indebrændt«, og holdt ham saa længe under Laas og Lukke, at han befriede sig selv ved at hænge sig i sine Seler paa Vindueskrogen i Arrestcellen.

Der var ingen Møller, der vilde have den »indebrændte« Dreng. Havde der været mere »Fut i ham«, kunde han vel have søgt længere bort, hen til Steder, hvor ingen kendte den »indebrændte og hængte Møller«, hans Fader og ham selv, som de kaldte Niels Ildebrand.

Det kunde godt være, at han var bleven ved at gaa og dase om i sit Fødesogn — for alle de, der kendte ham, mente, at han var en »dvask Rad«, om end han ikke var saa tosset til at læse og skrive — endt med at komme paa Sognet. Han gad heller ikke søge Plads paa Møllerne, selv om han havde kunnet faa en saadan, for han var bleven saa led ved at se paa en Vejrmølles Vinger og en Vandmølles Hjul. Han hørte i Vingernes Svirren og i Hjulets Susen en evig Gjentagelse af sit Øgenavn, »Niels Ildebrand«. Han var da en Knøs paa 17 Aar, før af Lemmer og fedladen.

Da det snart viste sig, at Faderens Bo var saa grundig fallit, som et Bo kan være, maatte han se at faa bjærget Føden, især da han lige fra Barn af havde haft en glubende Appetit.

Hvad kunde han nu levere udenfor Arbejde i Møllen, hvori han var oplært?

Jo, han havde Haandelag til at kjøre et Par Heste, men han havde kun uddannet dette Haandelag ved at køre den med Mel- og Grynsække belæssede Vogn fra sin Faders Mølle til Bagerne i Egnen og den nærmeste Købstad. Men hvorledes faa Anvendelse for disse Evner? Tage en Beslutning laa ikke nær for den dvaske Niels Kaarsberg.

En af hans Faders bekendte, som var Kromand i Byen, tilbød ham Hus og Føde, til han kunde komme ind i noget. Paa Kroen gik han »Staldmesteren« til Haande i Rejsestalden og vartede op, naar Sogneraadet holdt Møde i Kroen, eller naar der var politiske Forsamlinger. Niels befandt sig meget vel derved. Han havde saare lidet at bestille, og det var ganske efter hans Smag. Men han havde Passion for at læse. I Kroen kom ikke saa sjældent Kolportører af populære Romaner, Tidsskrifter og Almanakker. Til Køb af disse Tryksager brugte Niels Ildebrand de Smule Drikkeskillinger, som hans Bestilling indbragte ham. Time ud og Time ind sad han paa en af de skraa Afviserstene foran Porten paa Rejsestalden, fordybet i franske Hertuginders eller Markisers vekslende Skæbner, i sentimentalt arrangerede danske Bønders Stilleliv, glædende sig over de Dydiges endelige Sejr trods de Ondes træske Rænker, og sukkede efter en Verden som den, han læste om.

En skønne Dag sagde Kromanden til ham, at han maatte se sig om efter noget inden Majdag. Dette overraskede ikke Niels Kaarsberg. Han havde jo nok tænkt sig, at det maatte komme, men haabede, at det kunde trække noget ud endnu. . . . Hvad nu?

Kromanden havde sagt:

»Ja. . . .jeg har jo ingen Brug for dig, Niels, og du har nok heller ikke stor Lyst til din gamle Profession.«

»Nej,« sagde Niels, og hans ellers saa ubevægelige Ansigt fik et Anstrøg af dumpt Tungsind.

»Ja til at pusle med saadan noget som det, du har pillet ved, behøves der jo ikke megen Lærdom,« mente Kromanden. . . »Du kan vel tage dig paa at være Gaardskarl inde i Kjøbenhavn. Jeg skal skrive til min Kones Søskendebarn, som har lejet et Gæstgiveri paa Vestergade. Der kan du vel faa Lov til at gaa og torske om en Tid ligesom her, til der byder sig en fast Gaardskarleplads enten hos ham eller hos en anden Gæstgiver.«

Niels takkede og gik ind paa Forslaget.

— Saa gaar den Tid, tænkte han.

Og Niels kom til Kjøbenhavn og fik Lov til at gaa og tulle om og gaa Gaardskarlen til Haande i en af af Kjøbenhavns Gæstgivergaarde, der mest søgtes af Bønder. Han var lige saa fornøjet der som i Kroen paa Landet, og det var det samme Slags Arbejde eller Ikke-Arbejde, som optog hans Dag. Læse Romaner var

der rigelige Stunder til. Han sad timevis paa Bunden af en omvendt Kasse under Vognskurets Tag og fordybede sig i Føljetonen i et lille Blad, som han selv tredje holdt sammen med Kokkepigen og Stuepigen.

Men saa skete det efter et Par Maaneders Forløb, at Gæstgiveren bebudede ham, at han til November maatte søge sig anbragt, idet han tilføjede, at han fandt det underligt, at han ikke selv havde tænkt derpaa.

Jo, saamænd havde Niels *tænkt* paa, at det vilde gaa saaledes: »Men hvad skal jeg gøre? Jeg kender jo ingen.« Og det havde været ham umuligt at faa over sine Læber en Henvendelse til Gaardskarlen eller Værten om at hjælpe ham til noget. Det var dog kedeligt, at det ikke kunde blive ved at gaa, som det var gaaet fra Maj til November, thi efter Niels Kaarsbergs Mening var det gaaet saare godt. Ingen fornærmede ham, han fornærmede ingen, Kosten var upaaklagelig, Arbejdet var let....Herre Gud, hvorfor skulde han nu væk til November?

Naa, der var jo god Tid endnu: den Dag, den Sorg! Og i det lune, rare Eftersommervejr skuttede han sig velbehagelig i Solen og læste videre paa sin Kasse i Udklipningsromanen, dog rede og villig, hver Gang Gaardskarlen forlangte hans Tjeneste. Hvem der kom eller rejste bort af liggende Gæster eller torvende Bønder, gav Niels ingen Agt paa. Mod sine Medtjenere var han mild og venlig, men saare faamælt. Bedst kunde han lide Kokkepigen siden en Dag, han kom op i Køkkenet og bad om sin »Følgetong«.

Køkkenet stod fuldt af hvirvlende Damp. En Pande spruttede over Ilden, som slog op i højt knitrende Flammer og rødglødede Kokkepigens trivelige Kinder og lidt klumpede Næse og gjorde de trillende Sveddraaber fra den og Panden blanke som Perler, bragte de store brune ellers noget døde Øjne Glans og varmt Udtryk og ligesom tændte de mange frigjorte Totter af hendes sorte Haar i Brand. Hun grinte lystig mod Ilden med sine hvide Tænder, vendte med en Ske noget Dej paa Panden, lod den atter falde ned. Røg stod i Vejret og beslørede hende helt et Øjeblik, men naar den spredte sig kom hendes Ansigt og Overkrop frem igjen, mere glinsende og mere trivelig og mere svedende end før.

Niels var en beskeden Fyr; han erkendte, at Kokkepigen stod adskilligt højere paa Tjenerskabets Rangstige end han. — Gaardskarlen havde endog en Gang, da han skændte paa ham, sagt: »Du maa huske paa, din

Bundebalber, at du netop lige rangserer over Grisen der ude i Baggaarden.« Han ventede da beskedent og turde ikke forstyrre Kokkepigen i hendes Arbejde.

Han saa ud i Gaarden. Han opdagede ikke en eneste Vogn og saa Gaardskarlen sidde ridende paa en Vognstang i Skuret og ryge Cigar. Han lænede sig da rolig op mod Køkkenvasken, ventede og ventede. Beskedent antydede han sin Tilværelse ved at gabe højt med en lille mjavende Bilyd under Gabet.

Pigen vendte sig om, holdende en Kniv i Haanden. Over Knivsbladet dinglede en bævende Masse, lysegul som en bleg Æggeblomme.

»Kan du gabe nok end en Gang, Niels?« sagde hun og lo, saa Svedperlerne kom i et raskere Fald. — »Gab, Niels!«

Niels adlød og spilede sit Gab op som en Slanges. Pigen skrævede langt hen imod ham og kastede fra Knivsbladet den lyse, fedtblinkende Masse ned i Munden paa ham, Niels fandt, at det var særdeles velsmagende, og skjønt den brændte ham lidt i Svælget, sank han den med Velbehag.

»Det var ligegodt en Klattekage,« sagde Niels.

»Og du er ligegodt en Ædedolk,« sagde Kokkepigen med Kjøbenhavnernes daarlige Efterligning af den sjællandske Dialekt. »Vil du ha' en til?«

»Tak den, som byder.«

»Gab igjen, Niels!«

Han fangede den anden Klatkage, lig en vel dresseret Hund en Bid, som dens Herre kaster til den.

Saa fik Niels sin Føljeton.

Fra den Dag af sendte han midt under sin Læsning Blikke op til Køkkenvinduet, og han syntes, at noget under hans Vest blev uroligt, naar de brune Øjne mødte hans, især naar hun var i Humør til at skænke ham et lille Smil og et Nik.

»Sikkendan du kan kukettere, Niels!« sagde Gaardskarlen en Gang, da han opdagede det.

Siden holdt Niels sine Øjne fra Køkkenvinduet, naar Gaardskarlen var ham nær.

Det var først i Oktober. Endnu havde Niels ikke gjort et Skridt for at finde en Livsstilling.

»Hvor skal du hen til November?« spurgte Gaardskarlen ham, mens Knøsen sad og læste i sin Roman.

Det løb koldt ned igennem Niels, da han fra Trylleverdenen hejsedes op i Virkelighedens Sfære. Han snappede efter Vejret som en Fisk, der hales i Land med Medekrogen.

»Det er fælt, naar et Menneske er saa dvask,« sagde Gaardskarlen.

Kokkepigen, der bar Navnet Rosette, hørte Replikken gennem det aabent staaende Køkkenvindue, hvorigennem Røgen hvirvlede ud og ganske skjulte hende, saa hun var usynlig ude fra Gaarden.

Næste Dag, da Niels kom op i Køkkenet efter Føljetonen, sagde Rosette:

»Niels, kan du køre?«

Det livnede op i Niels's smaa Øjne.

»Det er en af mine største Glæder og Fornøjelser,« svarede han.

»Vil du være Droskekusk? For jeg har en Onkel, som er Vognmand.«

Det var for Niels som en af de mest frapperende Overraskelser i hans Romaner. Han havde aldrig tænkt sig Muligheden af at kunne naa en saa høj Livsstilling. Han turde ikke tro sine egne Øren — og dog, hvorfor skulde Rosette, som altid havde været saa pæn mod ham, gøre Nar ad ham paa den Maade?

»Han bor i Nørrefarimaksgade,« sagde Rosette. »Skal jeg snakke med ham om dig paa Søndag? Han skal af med den ene af sine Kuske til den første November.«

Niels kunde have kysset Rosettes Haand.

Han gik til Vognmanden, aflagde den befalede Køreprøve, blev befunden fuldstændig duelig til Posten, og nu tronede han paa sin Buk med Sølvlidsen om Huen og med blinkende Nummer paa den og Kraven.

Og Niels var godt fornøjet. Saadan at sidde og køre og køre og faa Kørselens Maal bestemt opgivet, uden at behøve at tænke eller beslutte; den rigelige Hviletid mellem Turene, som han kunde bruge til at sove eller læse i — det laa rigtig for ham. Udskejelser havde han ingen Hang til. Brændevin og anden Alkohol nærede han Rædsel for; hans Faders Ruin og senere Skæbne skyldtes netop Drik. Han brød sig ikke om Kammeraternes Skoser og Grovheder, naar han med Uvilje skød en Snaps fra sig; kun en Gang, da én gik

saa vidt, at han spurgte ham, om »han tiggede Pigepatte hos sin Principals Datter for at slukke sin Tørst,« tog han Satirikeren om Livet, klemte ham med Kræfter, som ingen Modstand tillod, og uden at slaa ham, satte han ham haardt mod Gulvet, saa det rungede derved. Siden den Tid var han temmelig fri for at blive paanødet Drikkevarer.

Han kørte og kørte, læste og læste Aar ud, Aar ind. Brød han sig om, hvad han læste? Ja, saa længe Bogen varede. Fik han fat paa en ny, glemte han den forrige — eller følte allenfals ingen Trang til at leve længere med alle de Skabilkendukker, hvis Ve og Vel og underlige Skæbner var det eneste, der havde ret interesseret ham.

Jo....der laa dog én Tanke og groede, eller rettere laa ganske stille inden i ham Aar efter Aar.

Af alle de Mennesker, han havde truffet, holdt han ikke saa meget af nogen som sin Principals Søsterdatter Rosette, Kokkepigen fra Gæstgivergaarden. Han saa hende somme Søndage komme i fin Kaabe og flunkende Skotøj, mest imponeredes Niels dog af en graa Hat med Fjer i, som opkrammet knejste højt paa hendes tætte mørke Haar med den tykke Nakkefletning, der syntes Niels saa solid som nogen Ankerkætting nede i Havnegade. En Dirren i Sind og Krop, som han ikke havde mærket til, siden Ulykken med Branden og hvad deraf fulgte, kom paa ham, naar hun hilste mildt, om end lidt nedladende paa Niels, mens han skyllede sin Vogn i Gaarden, og spurgte ham, hvordan han var fornøjet.

Men Haab om at »faa hende«, var han langt fra at nære. Hun var jo Kærest med en fin Fyr, som var Tjener hos en af de allerstørste Grosserere; og Niels kunde huske fra Landet, hvor Herskabsjægere og blankknappede Lakajer fra Herregaarde var uimodstaaelige for Pigerne. Dog, da han fik at vide, at Tjenerens Herskab havde skaffet ham en Plads som Bud ved en Bank eller saadant noget, og at Rosette skulde giftes,

maatte han vende sig om fra sin Principals Kone, som fortalte ham det som en glædelig Nyhed, og lade, som om et stærkt Anfald af Snue tvang ham til straks at benytte sit kulørte Bomuldslommetørklæde. Men hans lykkelige Flegma tog ham snart atter i Besiddelse, og han ræsonnerede rigtigt: At ved den Ting var der ikke noget at gøre. Dog blev det ved at pirre i ham, det med det Giftermaal, og han tænkte mere, eller snarere han gjorde sig sine Tanker mere bevidste, end han længe havde gjort.

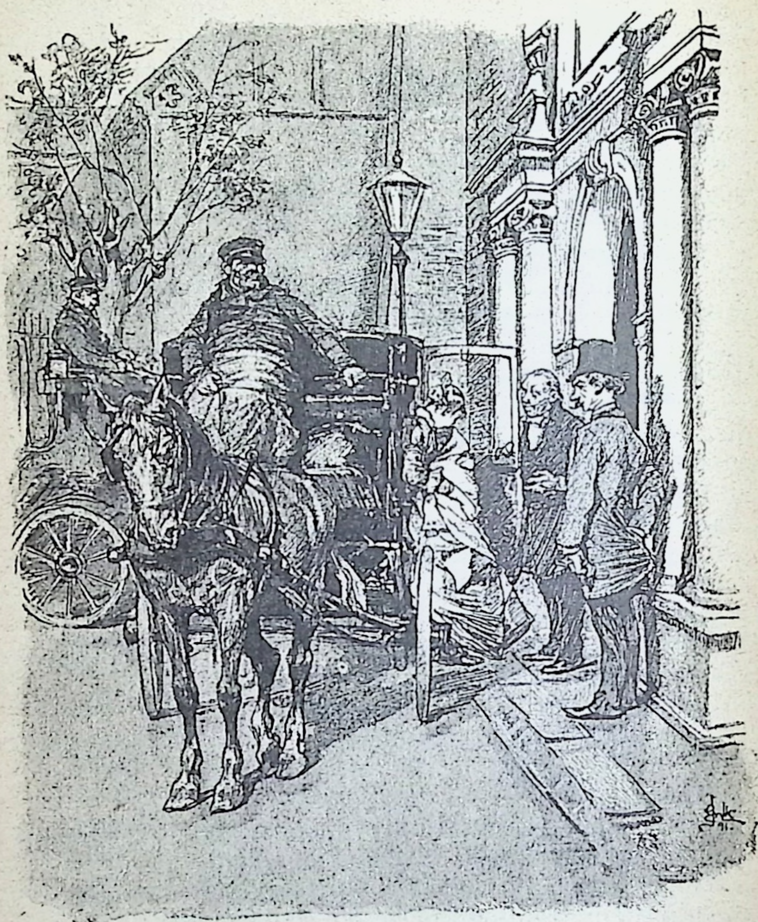
Det kunde jo dog være muligt — man havde hørt saa galt før — at Vorherre kunde tage Manden, mens Konen endnu var i den Alder, at hun vilde gifte sig igjen ..... Men han .... en Droskekusk! — Hm. Ja hvis det ikke skete for gesvindt, saa kunde han jo lægge nogle Skillinger til Side. Naar han fik Føde og Klæder, hvad behøvede han saa mere? Han kunde jo vænne sig af med at ryge Tobak, det vilde altid blive til noget.

Og Niels lagde Skilling paa Skilling op, Aar efter Aar. Hans Sparekassebogs Beløb voksede og voksede, aldrig hævede han Renterne. De fik ogsaa Lov til at bunke sig op og yngle. Han kom tilsidst til at elske Pengene for deres egen Skyld, efterhaanden som hans første Plan for deres Anvendelse viskedes ud af hans Sind. I de første Aar vovede han sig en sjælden Gang til at spørge sin Madame, hvorledes det gik Rosette, og fik stadig Svar som: Jo, hende kan det sagtens gaa godt, hendes Mand er jo paa en Maade Embedsmand og har »sit Faste«.

Et Aarstid efter Brylluppet saa han sin Husbond og Madmoder strunke og pyntede komme ud i Gaarden og forlange, at Niels med den Droske, han kørte, skulde besørge dem frem og tilbage fra Helligaandskirken. De skulde til Barnedaab der. Vognmanden sagde flygtig henkastet til Niels.

»Det er sandt .... det er Rosette, hende, som du har tjent i Gaarde med . . og som skaffede dig herhen — det er hende, som skal have sin lille Tøs i Kirke.«

Det pirrede lidt inden i Niels, men han sagde straks til sig selv:

»Naa, det er jo saa Naturens Orden,« slog et Smæld og kørte.

Han saa Rosette i Silkekjole stige ud af en anden Droske med sit Barn i Favn, saa kom Manden med

høj Hat, snoet Overskæg og i Figurfrakke. Niels havde sat Huen dybt ned i Hovedet og krummet sig sammen som en Bylt paa sin Buk. Han vilde ikke ses.

Alligevel ærgrede det ham en Smule, at Moderen med Barnet slet ikke saa efter, hvem der sad paa Bukken. Det tærnede Lommetørklæde maatte bøde paa det Anfald af Snue, der kom over ham, da Forældre og Faddere var blevne borte bag Kirkedøren.

Det var dejligt Solskinsvejr paa den klare Septemberdag. En Romanfrase kom ham ihu:

Solen straalede Lykke og Velsignelse ned over den unge Moder, som bly og rødmende bar sit første Elskovspant hen for under de hellige Hvælvinger at indvies som Medlem af den troende Menighed.

Se, hvor det forgyldte Kirkespir flammede! ....Nej, Manden vilde nok leve mange Aar ved sin unge, trofaste Hustrus Side, fortsatte han i Stilen, men den sidste Frase var hans egen Opfindelse.

Han kørte sin Husbond og Madmoder hjem, ubemærket som han var kommen. Om Aftenen skulde han køre dem til Lille Strandstræde, hvor Ægteparret boede.

I Mellemtiden grundede han paa en Beslutning, som kostede ham Overvindelse, men som han tilsidst slog fast med de Ord:

»Ja, det bliver det Naableste. Og at man kan bære sig saadan ad, det kommer dog af ens megen Læsning. Der er ikke en eneste Droskekusk i hele Byen, der havde hittet paa det; det vil jeg vædde paa, hvad det skal være.«

Han tog Orlov et Par Timers Tid, gik til Sparekassen med sin Bog og formindskede sin Formue med tolv Kroner, begav sig derfra til en Guldsmed, købte en forsvarlig Spiseske, fik et Stykke fint Brevpapir og Konvolut i en Papirhandel og skrev efter megen Overvejelse paa Papiret:

»Fra en hemmelig, men taknemmelig Velgører,« pakkede Ske, Papir og Konvolut ind i en Pakke, gik ned til Lille Strandstræde, men da han ikke turde eller

vilde komme selv med sin Faddergave, hyrede han et Bybud, sikrede sig hans Kvittering, fulgte ham til Husets Dør, ventede, til han kom ned igjen, forsikrede sig om, at han havde leveret Pakken til selve Madamen, der havde haft Barn i Kirke, hvad Bybudet beviste ved at fortælle, at hun havde siddet i Køkkenet og givet den Lille Bryst.

»Saa fik en anden én lidt fornøjeligt at se for sin Umage,« sagde Bybudet.

Niels gav ham med tavs Foragt, maaske med en Smule Skinsyge, Bybudet ekstra fem Øre. Han var paa Hjemvejen lidt ved at bebrejde sig sin urimelige Flothed, men da han kom hjem, følte han sig saa glad ved sig selv som en Helgen, der har besejret en Fristelse.

»Det var lige godt pænt gjort, Niels Kaarsberg,« sagde han, henvendende et Nik til sit bedre Jeg.

Da han havde befordret sit Herskab hjem, sagde Madamen til sin Mand, medens hun steg ud af Vognen:

»Ja Gud véd, hvad det var for en tosset Rad, der sendte saadan en stor Spiseske? Ungen kan jo inte faa den ind i Munden. Det skulde være en Barneske. Men det var en smuk Paaskrift i det Brev, der kom med.«

Niels bebrejdede sig nu sin Dumhed; at han ikke havde tænkt paa en Barneske. Den kunde han kanske have faaet for det halve.

Men denne Begivenhed dunstede ogsaa hen i Niels Kaarsbergs taagede Flegma, og han kørte videre og bunkede sine Sparepenge op.

En Vinterdag stod han i Vognmandens Port i Mellembygningen, i hvis Stueetage Familien havde Bolig.

Fra den lille mørke Trappe hørte han sin Madame tale med en anden Madame. De holdt Trappesludder, før den anden Madame skulde gaa. Kvinder gemme gerne Himmerigsmundfulden af deres Passiar til Entréen eller til Trappen. Den fremmede Madame, i hvis Røst Niels genkendte Spækhøkermadamen fra det nærmeste Hjørne, sagde:

»Gud han, Nikolajsen, har ligefrem stjaalet 10,000 Kroner af de Poser, han bar om; for det maa jo vel være af de Poser, for han har selv vist min Mand saadan en Pose, og jeg kender godt den Mand, som laver den Slags Poser, han hedder Rønnehave og er gift med en Datter af en for mange Aar siden afdød Brændevinsmand i Prinsensgade.... Gud, sikken en Rulle at spille overfor Kone og Børn!....og nu har han jo to med Rosette.....sikken et Navn for Resten for et Fruentimmer af jævnere Stand, og hvis Mand bærer sig saadan ad....Og saa er han rømt....Mon de faar fat paa ham?«

Vognmandens Kone svarede:

»Nej, for han har dronet sig nede ved Køje, hvor han nedstammer fra. Han er bleven fundet i Aagabet blomraadden....bare ti Alen fra den rigtige Havn.«

»Ja, der vil man dog se, hvor Straffen kommer fra Vorherres egen naadige Haand. For hvor skulde den ellers komme fra? Samvittigheden har sla'et ham, Madam Larsen. Det har den saamænd, det tør jeg dø paa.«

»Ja, det maa den have g'ort. For hvem droner sig i en saadan Kulde, uden at man er nødt til 'et. For hænge sig....det kan man jo i enhver Slags Temperatur..... Ja, det maa De rigtignok sige: Sikken en Rulle at spille! Og det saadan, saa at den hele Verden se'r paa 'et...Ja man maa dog takke Gud, at det ikke er gaaet én selv eller éns Mand saadan.«

»Hvad bliver der af Kone og Børn, Madam Larsen? For hun har jo hverken Fader eller Moder, og har jo altid maattet tjene for sit Brød.«

»Ja, hun har jo væ't her og tigget og tryglet min Mand, og han har lovet at se paa en mindre Beværtning til hende.«

»Ja, ja....Farvel, Madam Larsen.....ja man faar mere og mere at høre, jo længere man lever. Farvel, Madam Larsen, hils Manden! Man maa alligevel glæde sig over saadant noget, fordi det ikke er overgaaet én selv.«

Niels krøb helt ind i Drosken, mens Spækhøkermadamen, samlende sine Skørter, borede sig gennem Porten forbi de to Drosker. Han satte sig paa Sædet, bøjede sig forover, vilde tænke, men kunde ikke faa Ram paa andet end dette: Ja, om jeg saa gav, hvad 12 store Spiseskeer kostede, hvad kunde det saa nytte?

Han fik spurgt op, hvor han kunde finde Rosette, men da det kom til Stykket turde han ikke gaa derud i den Beværtning, som Vognmanden havde skaffet hende. Men han forhørte sig hos Kollegaer, som færdedes paa den Kant, hvorledes det gik hende. Resultatet af de i et Par Aars Tid indhentede Oplysninger var, at det gik temmelig daarligt.

Niels kørte og kørte igen.

En Dag kørte han en Herre til det kongelige Teater. Det var om Formiddagen. Herren skulde blot have Billet, sagde han. Niels Kaarsberg blev staaende med Haanden paa den aabne Droskedør — maaske Herren vilde tilbage. I hvert Fald kunde det være rart at vente lidt; der kunde maaske komme en anden Tur, og tilbød der sig ikke en saadan, saa kunde Niels Kaarsberg sidde lidt og slibe sig en Skraber med Hovedet lænet mod Vognens Gulvtæppe og Fødderne paa Trappetrinet.

Tilfældigvis saa Niels Kaarsberg op. Den Herre, han havde kørt for, snakkede med en gammel Fyr, som stod paa Trappetrinene foran Bueslagene. Herren betalte den gamle Fyr Penge.

»Herre Gud,« sagde Niels ved sig selv, »den gamle — det er jo en Broder til ham Kromanden, jeg tjente hos, da det var gaaet galt hjemme.«

En Hob Indtryk stormede mod Niels. Han saa sin Fødeegn, som han baade elskede og hadede, med Skovene langt ude i Synskredsen, med al den blaa Sæd, saa langt man kunde øjne, som Vinden fejede mørke Striber igennem.

»Jo Gu' er det Jens Syberg,« tænkte Niels. . . . sagde vel højt, hvad han tænkte. Thi den gamle fede,

sammenfaldne Fyr, hvis Dobbelthage, Bryst og Mave dannede en dinglende, uregerlig Masse, saa hen imod ham efter endt Forretning med den fremmede Herre og brummede:

»Min Sæl...og Salighed, om jeg ikke synes, at det er Niels Ildebrand...Jo, det er s'gu...God Dag, Niels.«

Skønt det gamle Øgenavn gjorde ondt i Niels' Øren, sagde han paa sit gamle sællandske, som brød igennem hans københavnske mangeaarige Civilisation:

»Gov Dav, Jens Syberg. Det er ligegodt mærkeligt.«

»Ja, Gu' er det saa,« sagde den gamle med skrækkelig hæs Røst, som afbrødes af Hoste og Harken. »Naa saa du er Droskekusk? .... og jeg er .... ja jeg er Billetgrosserer. Men det er skidt med gamle Jens Syberg. Han hoster Lever og Lunge og alle Indvoldene ud af sig. Lad vos snakke lidt om Tingene, Niels, helst vil jeg snakke ind i Øret paa dig.«

De stod saa og hviskede. Resultatet var, at den gamle Jens Syberg, forhenværende Høker, nu Billetgrosserer, erklærede, at han stod sig godt, men ikke var rask nok til at drive sin Forretning alene. Om Niels vilde være hans »Sekretér«. Da Niels fik ud, gennem Sandsynlighedsberegning, at han kunde tjene lige saa meget ved det som ved at køre, og at han vilde faa mindre Mas og mere Søvn ved at blive »Sekretér« end ved at være Droskekusk, saa tog han sit Parti endog med en from Tak til Forsynet, som styrede hans Veje, uden at han selv i mindste Maade havde nogen Del deri.

Niels blev Billetsjoverassistent, saa døde Jens Syberg, saa blev Niels Billetsjover paa eget Ansvar.

Og saa sjovede han foran det kongelige Theater, gik imellem det og Kælderen i Lille Kongensgade, Aar ud og Aar ind.

Somme Tider gik det godt, somme Tider gik det daarligt, men Niels havde i det hele god Fortjeneste i en Aarrække.

Saa gik det tilbage. Niels læste ivrig en enkelt Avis, der var vred paa de nyere Stykker. Niels holdt paa de gamle klassiske og stod sig i det hele vel derved . . . Men nu med »Dina«! Det var jo rent forbandet. Naar Oehlenschläger ikke kunde trække, hvem skulde man saa spekulere i? Holberg var uden Værdi paa Sjoverbørsen; det kom af Totalafholdenhedssagen, som gjorde, at Publikummet ærgrede sig over de mange fulde Folk i de gamle Komedier, mente Niels.

Niels havde været saa glad over, at *hans* Blad endelig havde faaet sin Vilje, at en Tragedie af Oehlenschläger skulde gaa i hel ny Indstudering med helt ny Besætning. . . . Nu maatte han istemme Klagen over Publikums Mangel paa Sans for det »klassiske«. Niels var brændt inde med Oehlenschläger.

Saa stod han og ventede, sejgere end sine Kollegaer, stille bandende ud i Taagen over sine Landsmænds Mangel paa Pietet for deres store »Tragediemand«. Sikken nogle Svin!

Mens Niels stod og drev, tvang Minder sig op i ham. Uden at ane Kong Lear, sagde han: Ned, ned! . . .

Navnlig kunde han slet ikke blive fri for den brunøjede Rosette.

Klokken var bleven fire. Der var ikke Spor af Haab mere om Afsætning af Billetter. En fortvivlet Situation! De ulykkelige Handelskonjunkturer gjorde det klart for Niels Kaarsberg, at han led af ulykkelig Kærlighed.

Selv paastod han i uudtalte Ord, at han var et Asen, og at det var Løgn med den ulykkelige Kærlighed. Men, hvad kunde det hjælpe? Det, der rumlede i hans Underliv og pressede mod hans Aandedræt, det, som bragte ham til at rømme sig, at sukke, at gabe nervøst, var stærkere end hans Protester. Han følte, at han blev sygere og sygere, jo længere han stod der og slikkede Valle af Taagen.

»Niels Ildebrand! . . . . . Indebrændt . . . . indebrændt! Immer brænder jeg inde . . . «

Disse Ord oversusede hans Tanker som Omkvædet en Folkevise.

For at faa Ro maatte han sige til sig selv:

»Jeg maa lige godt gaa ned og tage »Bajeren« i hendes Beværtning paa Hjørnet af Toldbodvejen.«

Han vidste, at der laa den Smule Kafé, som Madam Nikolajsen havde . . ja det havde han vidst i flere Aar, men havde nogen spurgt Niels Kaarsberg om, hvor Madam Nikolajsen boede, havde han bandet paa, at det vidste han ikke, . . . ». fordi (vilde han have sagt til sig selv) han ikke *vilde* vide det. . . . . og fordi det ene »bøvede« Fruentimmer kunde være lige saa godt som det andet.«

Han styrede ned ad Tolbodgaden gennem Taagen, skældende sig selv ud. »At en Karl paa 34 Aar ikke var klogere, end da han var en Torskeflab paa 18 Aar og fangede en Klatkage i Gabet som en anden Køterhund!« —

Herre Gud . . . . det var dog en simpel Beværtning, der i den høje Stue i Toldbodgade . . . Ikke et Menneske ved de fire smaa Borde i det temmelig lille Værelse . . . Niels kunde have stjaalet den Smule Karaffer, som knap fyldte to Buffethylder, de Portrætter af Hans Majestæt Kongen og hans kongelige Højhed Kronprinsen med de store Guldepauletter og de store guldbroderede Generalskraver, som var anbragte over hver sit Bord højt oppe paa Væggen, alle de dinglende og usolide Rørstole . . . . . hvis han havde haft Plads i sine Lommer. For der kom ikke et Menneske ved Niels's Indtræden, skønt Klokken over Døren havde ringet lydelig, da han aabnede den.

Niels satte sig sig sukkende under Kronprinsens Billede.

»Her kan en Bajer da ikke koste mere end ti Øre,« sagde han til sig selv, mens han tog sin Portemonnæ op af Lommen og undersøgte dens Indhold. Han vidste godt, hvor meget det var, men en Revision er

altid god. Han sukkede ved Tanken paa de Billetter, han var brændt inde med. Men saa slog han et Næveslag paa Bakken, hvori de laa. Det var hans Afskedshilsen, da han sagde med en Romanreminiscens:

»Nu skal jeg sgu give le grand Seigneur (le gran Signørt), enten jeg vil eller ej og sige: Skidt med hele Tilværelsen paa begge Sider Graven!«

Der kom ingen. Niels tog en Avis. Det var en, han ikke holdt. Føljetonen begyndte uden Begyndelse og sluttede uden Slutning, men Niels læste den alligevel. Da han var færdig, saa han sig om....Ingen i Lokalet! Uret over Buffetten dikkede og dikkede lydelig som i et Sygeværelse ved Nattetid.

Niels blev noget uhyggelig til Mode. Det var dog en sær Beværtning, Rosette Nikolajsen havde.

Jo, der hang en Klokkestreng langs Tapetpapiret.

»Bajer!« raabte han med en Bas, som om han havde drukket meget Øl, hvad han dog ikke havde, og samtidig trak han med nervøs Hæftighed i Klokkestrængen.

Han beholdt den i Haanden og stod ganske befippet, mens han besaa og befølte den med samme Grundighed, som naar han i sin Kusketid havde faaet Snærten skilt fra Skaftet ved et for kraftigt Knald og bagefter havde taget Snærten op og gransket over, hvordan det dog kunde været gaaet til.

Det varede endda en Stund, før Døren paa den ene Side Buffetten gik op, En mørk Haarmasse i to Strømme, mellem hvilke en Smule Ansigt stak frem som en Landtange, et Stykke Overkrop i hvid Nattrøje kom frem i Aabningen. Døren blev holdt paa Klem, skærmende for den fremdukkende Negligé-Skikkelse.

»God Dag, Madam Nikolajsen!« sagde Niels frygtsomt. Han havde genkendt den fordums Kokkepige fra Gæstgivergaarden paa Vestergade.

»Jeg kaldes Madam Nielsen,« lød det temmelig ublidt. »Bajeren skal straks komme, men paa denne Tid....«

»Naa, saa beder jeg om Forladelse,« mumlede Niels og rejste sig.

»Men ih . . . det er jo . . . .«

»Ja, Niels Kaarsberg. Akkurat, Madam.«

»Aa, bi et Øjeblik. . . . Aa, Herre Gud . . . er det Niels fra Vestergade, som er bleven saa før og saa pænt klædt paa.«

»Ja, der kan De selv se, Madam.«

»To Minutter, saa kommer baade jeg og Øllet, Kaarsberg.«

Men Øllet og Madamen lod vente paa sig vel ti Minutter. Saa kom hun i sort ulden Kjole og med pænt opsat mørkt Haar, hvori Aarene dog havde vævet Sølvtraade hist og her.

Madamen satte sig til at græde. Niels fik Snue og satte sit evige Bomuldslommetørklæde for Ansigtet. Madamen pegede op mod et lille Fotografi under Kongens Billede. Det havde Niels ikke lagt Mærke til før.

»Difteritissen . . . . Kaarsberg! Og siden den tog de to Smaa, saa har jeg ikke haft Sans for noget. Jeg bor her endnu paa Værtindens Naade og Barmhjærtighed. De ser paa mig! Det er ikke altid sikkert, at man har det bedre, fordi man er bleven førere. Jo mere jeg har sørget, jo federe er jeg bleven. Det er, ligesom Vorherre selv vilde gøre Nar ad én. Her kommer ingen paa Kafeen, og naar her kommer nogen, saa kommer de aldrig igen, fordi der intet Humør er i mig.«

»Det var noget andet i Klatkagernes Tid, Madam.«

»Ja, det har De storartig Ret i, Hr. Kaarsberg. De har det godt?«

»Ja saa Gu' . . . . . man kan jo ogsaa have sine Ærgrelser.«

»Ja, men et Mandfolk har jo mange flere Fornøjelser end et Fruentimmer.«

»Ja, naar de er af *den* Slags. Men af den Slags er jeg ikke. Ellers smager jeg aldrig Spiritus, og naar jeg i Dag drikker Bajer, saa er det bare for Høfligheds Skyld mod Dem, Madam Nik . . . .«

»Nielsen. Jeg vil ikke bære et Navn, som er fuldt af Fedtepletter.....mildest talt.«

»Ja, det var jo det med dette herre....«

Niels Kaarsberg gjorde en gramsende Bevægelse med Fingrene.

»Ja baade det og det dér« (hun pegede paa Ølglasset og paa Flaskehylden i Buffetten), »og det dér« (hun pegede paa et farvet Billede af en saare nedringet Dame, som hang bag Døren til Køkkenet). »Han blev mere og mere Bisse i alle mulige Retninger. I Ungdommen, Niels Kaarsberg, forsér man sig paa blanke Knapper og et pænt Overskæg. Men det er noget, som Rust og Møl fortærer.«

»Gaar De i Kirke for at trøste Dem, Madam?« spurgte Niels, som genkendte de bibelske Ord fra sin Barndom.

»Ja, jeg kom der meget i den første Tid, efter at *han* havde spillet sin Hovedrulle, men da det gik saa daarligt med Tingene her i Beværtningen alligevel, saa mærkede jeg jo, at det ikke nyttede mig noget.«

»Men....læser De ikke saadant noget, som dette herre?«

Han pegede paa Avisens Udklipningsføljeton.

»Nej....for véd De hvad? Naar jeg har proberet paa at læse saadan noget....for han....Manden.... han sad altid og hang over Avisen og var med i en Læsetaske,....saa kom jeg altid til at tænke, at for det første var det jo Løgn altsammen, og for det andet var der jo ikke et eneste Menneske af dem, der staar om, som ragede mig.«

Niels kløede sig bag Øret. Hans æstetiske Bevidsthed protesterede mod Rosettes materialistiske Syn paa Digtningen, men han kunde ikke finde paa Modargumenter i Hast. Der blev Tavshed en Stund. Under Pavsen tumlede Niels i sit Sind med en stor Beslutning og lagde virkelig en Plan, hvad han ellers aldrig gjorde.

»Hvad siger De da om det kongelige Teater? Kunde det ikke linde lidt paa Bedrøvelighederne, hvis De gik

hen og saa noget af den høje Kunst, som de nu er begyndt paa at spille derhenne?«

»Det kgl. Teater! .... Tror De, jeg har Raad til det, Kaarsberg?«

»Nej, men jeg er nu saadant socialt stillet, at jeg kan lide et Tab paa de Billetter, jeg er brændt inde med i Dag.... for jeg er Billetforhandler, ser De..... Værs'artig. Vil Madamen disponere over fire..... til første Parket?«

Niels blev bange, da han hørte sin Stemme. Det var, som om han begyndte at angre sin Flothed, da den tog lydelig Form.

Madamen rejste sig op fra sin Stol, saa et Par Sekunder stift paa Niels. Der laa i hendes Blik et Spørgsmaal, som maaske indeholdt: Er Drengen fra Vestergade bleven helt rundtosset?

Hendes »Øjesyn« fik Modet til at blusse op i Billetsjoveren.

»Naar jeg siger en Ting, staar jeg ved den, Madam Nikolaj.... Nielsen.«

»Nu maa De, ved Gud, kalde mig, hvad De vil... naar De virkelig vil berede en fattig Kone saadan en Henrykkelse..... Hvad er det jeg skal se?«

» »Dina«, Sørgespil i fem Handlinger af Adam Oehlenschläger,« svarede Niels og tog sig i Overskægget.

»Nej.... virkelig. Det er nok ellers ikke noget for simple Folk. Men.... jeg kunde næsten kalde Dem sød, Hr.....«

»Kaarsberg.«

»Ja vel..... fordi De ikke vælger noget, rent ud skidt, Skidt, som kan være godt nok til Spækhøkermadamer. Guj..... Kaarsberg! Maa jeg saa invitere Værtinden Fru Levring og hendes to ældre Døtre med... saa faar jeg maaske lidt Henstand med Huslejen?«

Niels nikkede.

».... Naa og saa har jeg jo en »Silke-Nejerdel« og en Fløjels Trøje... ja den er ikke ny, men naar jeg tager et hvidt strikket Overkast over Trøjen..... hvad?«

»Naar man betaler sin Billet, saa har man Lov til at se ud, som man vil.«

»De skal ikke faa Skam af mig, Kaarsberg....Nej. De er virkelig sød.«

Niels Kaarsbergs Hjerte smeltede. Hans Mund spidsede sig frem under Overskæggets lyse Haar, og han gjorde en prøvende Bevægelse i Retning af Omfavnelse.

»Gud, nej, Kaarsberg....Nej....Men for en enkelt Gangs Skyld....lad gaa,« sagde Madamen.....

Aa, hvor blinkede Niels Kaarsbergs smaa graa Øjne mod Madamens store brune. Han tog hende tæt i Favn og kyssede hende med taarefyldte Øjne.

»Nej....nej, Kaarsberg....Inte presserendes..... Lad vær' med at kysse haardt!....Saa!«

Niels var fornøjet for denne Gang og tørrede sig pænt om Skægget. Han tænkte: Der er sgu mer, hvor *det* kom fra.

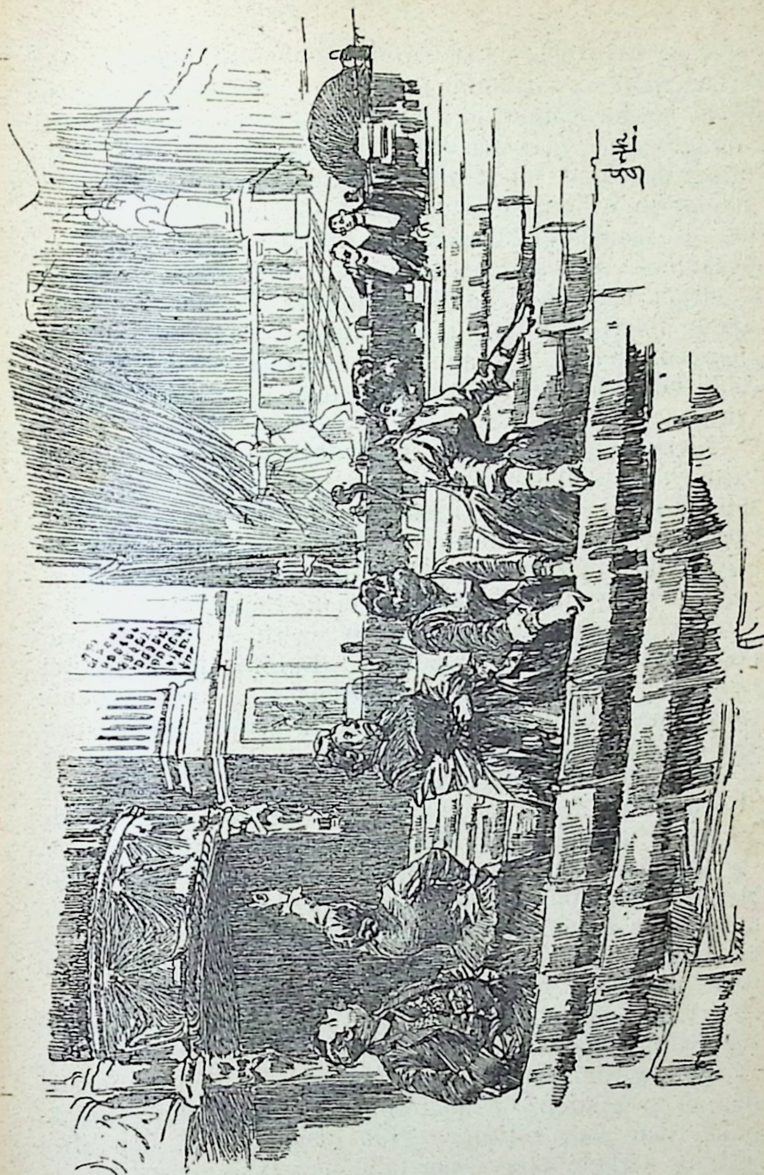
»Men saa maa virkelig Værtinden give en Droske,« sagde Madamen, og tørte sig ogsaa om Munden med Forklædet...»for til saadanne Pladser i det Kongelige, kan vel ikke komme gaaende?«

»Ja....naar man har betalt sin »Engtré,« sagde Niels, »saa kan man s'gu for den Sags Skyld komme krybende paa alle fire. Det rager ingen. Og saadan ligefrem Hund efter at komme i Droske, det er jeg egentlig inte. Man kan ogsaa blive til Grin, Madam, naar man vil æde mere, end man kan gabe over.«

Niels havde en lønlig Skræk for ogsaa at komme til at betale Drosken. Som indebrændt Billetgrosserer mente han, at han havde ofret nok paa Kærlighedens Alter. Han hentede sine Gæster ved Teatertid, og de maatte nøjes med at gaa til Fods.

Ak...! Theatrets Gulv var et Arkipelag med sparsomt spredte Øer i.

Ind traadte Niels med Selskab. Fru Levring, Husejerinde og Snedkerenke, lille og meget tyk; hendes to

nogle og trediveaarige Døtre, der syntes at arbejde paa at naa Moderens Rumfang, alle tre anstrængende sig for at se fornemme ud, hvorfor de stak deres smaa Braknæser i Vejret og satte en dødningealvorlig, halv fornærmet Mine op; derefter Kaféværtinden Rosette Nikolajsen i sin Stads. Ret kønt tog hun sig ud, trods det, at hendes Ledsagerskes Dragter var nyere og elegantere. Niels Kaarberg havde et Par sorte Skindhandsker paa, dem han en Gang havde købt, da han skulde følge Lig. Det havde knebet svært at faa dem knappede. Hans Haandbage bovnede som Puder, og Handskerne havde givet sig i Sømmene, saa hvide Striber synedes.

Niels kunde ikke andet end sukke paa Forretningens Vegne i Almindelighed ved Skuet af det saa tyndt besatte Gulv. Det var imidlertid heldigt, at Sidepladserne var tomme, saa hans Selskab kunde brede sig, ellers vilde Friktionen mellem de fire vel nærede Personer have frembragt en generende Hede.

De fremmede Damer flyttede sig til Siden. De var ikke for at være for nær ved Kaféværtinden, deres Lejerske, som resterede med Huslejen, og som de mente rangerede adskillige Klasser under dem. Ni Kroner, Teaterbilletternes Værdi for de tre Pladser, var dog et altfor ringe Afdrag paa Gælden, til at de behøvede at være synderlig nedladende. Desuden havde de allerede fundet ud, at Niels Kaarsberg var Billetsjover. De havde kun flygtig takket ham, men ellers ikke ofret et Ord paa ham, mens de gik fra deres Hjem til Teatret, men ladet ham og Madam Nikolajsen gaa ene, og endda skoset over, at de gik Arm i Arm. Det var ikke passende.

»Vær høflige, men hold paa Jereses Honnør, Smaapiger,« havde Fru Levring indskærpet sine Døtre.

Og da Niels under sine svage begyndende Forsøg paa Konversation til de fremmede Damer kun havde faaet Svar som: »Hm« . . . . »Ja maaske« . . . . eller »Det véd jeg virkelig ikke,« saa talte han ikke mere til dem,

men gjorde dem indvendig et tavst Tilbud, som ikke egner sig til at faa Mæle.

Da Selskabet var kommet i Orden paa de røde Fløjels Hynder, var det ilde til Mode. »Pippet« gik ogsaa fra Niels. Disse uvante Omgivelser, dette tomme Rum; Damerne oppe i Logerne, de Herrer, der var spredte om paa Gulvet ene eller med Damer.... de hørte hen helt andre Steder end Snedkerenken med Døtre og den indebrændte Billetsjover med hans »Genstand«. I dyb Tavshed sad de og ventede paa Tæppets Opgang. Niels bød et Kræmmerhus Pebermynter om. De fremmede Damer afslog Tilbudet og da Madam Nikolajsen saa det, fandt hun sig nødsaget til at gøre det samme, men hviskede venlig til Niels: Næ ellers tusend Tak. Niels forstod Situationen, trykkede Kræmmerhuset listig i hendes Haand. Hun fik det lige saa snedig praktiseret ned i sin Kjolelomme.

Under Orkestermusiken, hviskede den ene lille tykke Frøken til den anden;

»Man skulde tro, man var i Kirke og ikke paa Komedie. De spiller meget livligere i de andre Teatre.«

Tæppet gik op, Stykket gik sin Gang. De tre Levringer dulgte med Møje deres Gaben, kæmpede med Søvnen, meddelte hinanden under Mellemakterne, at de ikke kunde begribe, at *det* skulde være Morskab, saa var det bedre at gaa i Kirke og høre en rigtig Præst. Her prækede jo baade Herrerne og Damerne deroppe, og, naar man ikke vidste bedre, saa skulde man ikke tro, at det var Dansk, de snakkede, saadan som de vendte op og ned paa Ordene. Man gik da paa Komedie for at le og ikke for at græde.

Rosette syntes, at hun morede sig, hvor kunde man andet? især over alle de dejlige Kostumer. Det var, ligesom, da hun i sine unge Dage havde været paa Værtshusholdernes Maskerade i »Fønix«. Og saa vakte Niels hendes Interesse under Replikskiftet mellem Korfits Ulfeld og Walter i første Akt.

Ulfeld: I glemmer vel, I er en Hjulmands Søn?

Walter: O nej! saa lidt, at Hjulet tværtimod
staar i mit Vaaben. Hjulets Tegn er smukt:
Det tyder paa, at man maa hurtig frem,
ved egen Duelighed, egen Flid.
Om Lykkens Hjul, som ingen kan undvære,
om Hjulet minder det i Parcens Rok,
som løber snelt afsted, og varer os
om vel at bruge knap tildelte Tid,
før Lachesis afklipper Tidens Traad.
Men Hjulet truer ogsaa *den,* som stolt
henvandrer Vejen, blind for alle Farer,
at han maa vogte sig for Overkørsel.
Hr. Rigshofmester! jeg er eders Tjener.

»Bravo! Saadan skal di ha'et, de Smørtyve....saadan nogle hovne Rakkerpukler!«

Han pegede med Hovedet hen mod Damerne Levring, som han for Øjeblikket betragtede som uforskammede Aristokrater.

Da Skuespilleren, som gav Walter, udtordnede denne Replik med vældig Røst, blev ogsaa Rosette greben som af en højmælet-patetisk Prædikant; blev saa lyrisk stemt, at hun modtog Niels Kaarsbergs fremrakte Haand, gengældte hans Tryk og lod ham beholde den, især da hun virkelig morede sig under Stykkets Fortsættelse. Hun sagde til Niels i en Mellemakt:

»Ja, se det er morsommere end at læse Bøger. Naar man ser levende Mennesker, ordenlig klædte paa, agere, saa glemmer man rent, at det er Løgn.«

»Ja, men dette herre er histaarisk,« sagde Niels. »De Folk har levet.....den Ulfeld og den Walter.«

»Ja, men de Skuespillere deroppe kan jo ikke være saa gamle, at de har kendt dem....saa de laver dem jo til noget andet. Men det er det samme. Dette herre morer mig.«

Hvor blev Niels glad! Nu glemte han, at han var »indebrændt« og sin Sorg over sit Forretningstab i Dag..... Det glædede ham ogsaa, at Rosette var enig med ham i, at Korfitz Ulfeld var en næsvis og storsnudet Rad, at Eleonora var en rar Kone, saadan som

en Kone skulde være, naar hun havde saadan en Mand, der altid skulde gøre Vrøvl. Rosette sagde:

»Saadan som hun snakker for sin Greve, saadan snakkede jeg ogsaa for min daarlige Mand, naar han kom hjem med Kæfert,« sagde Rosette, »det var rigtignok ikke i saa vel valgte Ord, for ingen af os, havde jo den Opdragelse, som en Kongedatter og en Greve.«

Saa var de enige om, at alle Slags Folk i Grunden var af en Sort.

Men da Dina traadte op, blev de uenige. Niels holdt med hende, og sagde:

»Det kan jo nok være, at det er en Slagpige, men sikket et Hjærte hun har bag Snørlivet!«

»Men hun gør et farligt Vræyl over al Ting og fortæller saa meget romantisk Sludder,« mente Rosette. »Jeg er kun en simpel Kone, men aldrig har jeg lagt mig efter gifte Mænd. Hun skulde have hørt efter, hvad hendes fornuftige Svigerinde siger, for hun ligner bestemt Grevinde Ulfeld, om ogsaa hun er gift med en Mursvend.... Vilde De have saadan en Kone som den Dina, Kaarsberg?«

»Ne—ej....,« svarede Niels langtrukket. »Men se desse hersens vi ser paa, det er jo Poesi.«

»Det kan nok være; men hun er jo dog af simpel Stand, den Dina, saa hun har ikke Lov til saadan at gabe op,« sagde Rosette. »Mon hun egenlig ikke paa Bunden er Socialdemokrat?«

»Naa ja.... men hvad saa? Naar nu Stykket forlanger, at hun skal være saadan?«

»Føj, Kaarsberg..... Saa længe et Menneske kan føde sig, har det ikke Lov til at blive Socialist.....«

Hun rev Haanden ud af Niels's.

»Ja, men hør, Madam,« sagde han, »....jeg holder s'gu baade paa Kongen og Adelen og Rel'ionen..., de Folk, jeg sælger Billetter til, er s'gu'nte Socialdemokrater, saa det er jo mod min Levevej, om jeg vil være det. .....Naa, De skal se, det gaar heller ikke Dina godt i Verden, for det Hele er jo en Sørgespil, og i den

Slags Komedie bliver altid Synden straffet, saa det kan forsla'. Vent bare, Madam. Kanske De faar ondt af Pigen tilsidst.«

»Aa, Snak, Kaarsberg.«

Han famlede forgæves efter at faa Tag i hendes Haand igjen. Rosette vilde ikke. Hun sagde:

»Svigerinden er en rar Kone, som taler pænt om sin Mand. Men naar hun siger til Dina, at hun baade læser Sprogene og andre Ting og tillige kan vaske, stryge og gøre rent, saa faar jeg Lyst til at sige: Ja, Madam, men det er vist en snavs Vaskning, Strygning og Rengøring, hun sætter op. Dina er ikke noget rigtigt Fruentimmer. Det er en Skabekrukke. Hvad bilder saadan en sig ind?.... Hun siger nej til saadan en nysselig Mand som Obersten...ham Walter.«

»Det er jo fordi hun elsker en anden, Madam.«

»En gift Mand! Fy, Kaarsberg! Saadant noget maa De ikke forsvare...... Obersten er en skikkelig Fjols, som vil blive ved at gøre Stads af den Spidslærke... men saadan er jo alle Mandfolk, førend de bliver gift. Hvis han fik hende, saa pinte hun ham nok saadan, at han vist baade gik udenom og drak paa alle Slags Beværtninger.«

Moder og Døtre Levring sov for det meste. Naar Rosette saa efter dem i de Øjeblikke, de vare vaagne, vendte de enten Hovederne lidt eller mødte hendes Blikke med Miner, som tydede paa Fornærmelse. Fru Levring var vaagen under følgende Replikskifte:

JOHANNA: ......Sand Kærlighed
tilbeder ingen hedensk Gud, i den
man lyder Hjærtet, og ej Fristelsen.

DINA: Det er en anden Sag, naar man vil giftes.

JOHANNA: Ha, Dina! faa mig ikke til at rødme,
jeg vil saa gærne agte dig
— — — — — — — — — — — —
Forlanger Kærlighed ej Ægteskab?

DINA: Indretningen i Verden kræver det,
og Ærbarheden kræver det, saa snart
Blomsten paa Livets Træ skal vorde Frugt.

Da rejste hun sig i Sædet og sagde hen mod sine to nogle og trediveaarige Døtre:

»Saa Børn.... nu maa vi ved Gud gaa...... Naa de sover, de Smaaskind! Sov I videre...det var godt, I ikke hørte dette hersens...... Det er et rart Stykke at byde unge uskyldige Piger paa.«

De sidste Ord var de første, hun værdigedes at henvende til Rosette. Men nu blev Rosette vred og tog i sit Indre Dinas Parti af Arrigskab mod Fru Levring. Hun hviskede til Niels Kaarsberg:

»Saadan to halvgamle Tøse!..... De tog saamænd hellere end gærne det første det bedste Mandfolk, som vilde bide saadan et Par gamle Fastelavnsboller. — Jeg begynder at int'ressere mig for dette gale Pigebarn, Kaarsberg.«

»Gud ske Lov, Madam,« sagde Niels med Glædesblink i Øjet. Han famlede efter Haanden, men fik den først, da Dina gennem Walter redder sin Broder fra at springe Soldat.

»Nu kan jeg lide Dina,« sagde Madam Nikolajsen.

»Det var dejligt, Madam,« sagde Niels.

»Inte holde saa haardt, Kaarsberg, for saa sveder jeg mine Handsker igennem.«

Handlingen tog nu Rosette helt fangen. Paa de mest bevægede Steder græd hun og gengældte Niels Kaarsbergs Haandtryk. Han græd med og sagde til sig selv:

»En ren Tørvetriller er man da inte.« Efter Dinas Replik, som slutter anden Akt:

Ak, der bortstødte jeg min sidste Ven.
Hvem har jeg nu — hvem har jeg nu igen?

mødtes hans og Madam Rosettes taarefyldte Øjne. Og i Scenen med Ulfeld, da Dina klædt som Amagerpige paa Ulfelds Ord

Jeg nægter alt, du staar som Løgnerske —
og Døden, Dina! blier din visse Løn

svarer:

Saa er det ikke første Gang, at Døden
Uskyldigheden traf og skaante
Forbryderen

sagde hun:

»Hun er sød, og Ulfeld er en Løjser.«

Efter Scenen mellem Kongen og Ulfeld, sagde hun:

»Sikken et Par Rævepelse. . .Det er to rigtige Hesteprangere.«

Da Pinebænken viser sig, og Dinas Mod brister, kneb Rosette Niels i Armen, saa han var nær ved at skrige. Hun lod ham nu trykke hendes Haand uden at tænke paa sin Handskes Skæbne. Under Slutningsscenen græd hun højt, saa der tyssedes paa hende.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Hun blev ved at græde ude paa Kongens Nytorv, mens hun hang ved Niels Korsgaards Arm. Levringerne gik forud, fornærmede, og var enige om, at saadant noget Tøj som det Stykke var det bare Barnemad.

Niels hviskede:

»Naa. . . . .hvor stor er den Huslejerestance, Madam Nielsen?«

»Hvad siger De?. . . .Nu véd jeg, hvor De vil hen.«

»Har De inte mærket det før?«

»Saadan noget siger man ikke, Kaarsberg. . . . Restancen er to hundrede Kroner.«

Niels tænkte: Det er forbandet meget, men hans Elskov vandt Sejr. —

»I Overmorgen er den betalt. . .maa jeg kalde Dem ved Fornavn?«

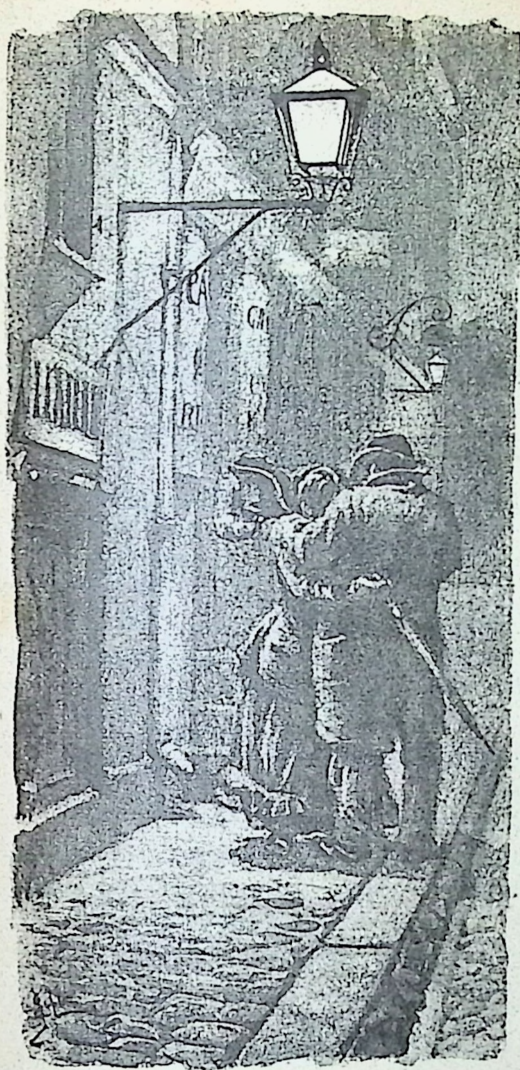
»Ja, Oberst Walter,« sagde Rosette med koket Betoning.

»Og saa bliver det, som jeg vil have det, Rosette?«

»Ja, for jeg vil det samme.«

Et langt Kys i Gadedøren — for Levrings var oppe ad Trappen for en Stund siden.

Niels sagde til sig selv, da han gik hjem:

»Indebrændt .. ja... det kan man rigtig nok sige. Men jeg lader mig gærne arrestere af Rosette ... og jeg betaler gærne Mulkt for Assurancesvig .... for sikken et dejligt Fruentimmer! Nu maa de gærne kalde mig Niels Ildebrand! .... Ja, det er s'gu sært ... Havde hun ikke kastet den varme Klatkage i Gabet paa mig, saa var dette herre aldrig sket... Ja, det forstaar sig, den raske Pige, den »Dina« har ogsaa sin Anpart i Forretningen. Og hvis vi faar en Datter, skal hun min S'æl hedde Dina.« — Taagen var spredt. Det var bleven stjærneklart. Niels nikkede op til den rødeste og mest funklende som til en god Kammerat og sagde:

»Du var nok ogsaa brændt inde lige til nu, din røde Rad!«

En Slags Revu-Kantate.

Ved Studentersamfundets Rusgilde 1890.

Med Vignetter af Hans Tegner.

FØR TALEN.

Naar Russen viser sig.

Mel.: Tyrolervise.

Tralalala, Tralalala, Tralalala, la!
Sig os lille Rus:
er du Peter Plus,
eller er du minus lille Rus? Tralalala.
Rus fra Aar halvfems
du er hvad og hvems?
Er du Uro, eller er du Brems? Tralalala.
Gaar der tretten paa
et Dusin — I smaa,
som i Aar fik Ruskasketten paa? Tralalala.
Eller sig os, er
noget der ved Jer?
Hurra, hvis I er Overmennesker!
Tralala o. s. v.

Jeres nye Kammerater synger.

Mel.: Jakob er storartet.

Du lille Rus, husk paa det Liv, som nylig du forlod:
du var Familiens Sorg, i Fald din Far du sa' imod.
Men efter din Eksamen paa dit Ord der Vægt blir lagt,
selv Kokkepigen spørger, hvad du har om Maden sagt.
Nu blir der ikke holdt et Blad — og ej købt et Gardin,
før du har sagt din Mening — for nu kan du jo Latin.
Og da du ved, naar Svensken slutted Fred i Brømsebro,
man rolig kan dig Nøglen til din Gadedør betro.
Ja den Eksamen er storartet —
Gu' er den storartet — ja den er storartet god.

Før skulde du paa Skolen møde 8 eller 9,
nu kan du rolig sove, til dit Rusaar er forbi.
Pytagoras har sagt — han hør' jo til Profeterne,
at Hypnotismen det er Summen fra »Kathederne«
og hvorfor vel studere nu, hvad andre har sagt før,
nu, har du Kundskab nok til selv at blive Redaktør,
du kan paa dine Fingre jo den gamle Cicero,
der sa', *Quousque* »*Tandem*« *abutere* Sichelkoh?
Ja, den Eksamen er storartet.
Gu' er den storartet — ja, den er storartet god.

Nu er du vel taknemlig for, at du er naa't saa vidt —,
først mod dig selv, der som et Bæst i Aar og Dag har slidt,
og dernæst dine Lærere, hvis Arbejdsdag var slem,
for du maa end'lig ikke tro, at du har moret dem.
Saa Alma Mater, hun hvis Papegøje du saa tidt
paa Døren ser, hvor den *Coelestem lucem adspicit.*
Tilsidst mod *ham,* der staar for al den Kunst og Videnskab,
der dyrkes i vort lille Land — det er hans Lidenskab.
Ja den Jacob er storartet, Jacob er storartet,
Jacob er storartet god.

En Røst fra Slavekirken.

Mel. af „For Alvor“: Jeg havde tænkt mig ret en hyggelig Bo.

Her er den rette Sæbekælder — og Tro,
her end de gamle Kældermænd bo,
her er den gamle Garde, som aldrig dør,
den gi'r sig lidt *à la bonheur*.
Her ingen Lussing Fussing gir til Carl Ploug,
her er han end saa ung og grov.
Her er endnu den Aand, den Duft og den Os,
der kaldes for: studentikos.
Skade for Jer, at I haaner, hvad saa væmmeligt I
kalder Ellingers Kællingeri.
Kællingers Ellingeri.

Paludan her i Marmor er mejslet frem,
men Matzen har en Gibser faa't hjem.
Her er de danskes Vej til Avancement,
ja saadan er det nu en Gang.
Let kan du tjene ved at følge vort Flag
en Nøgle til din lille Bag.
Her er det Vid, der sætter paa Livet Kulør,
For her er Punsch's Chefredaktør.
Skade for jer, hvis I vrager, hvad saa passende vi
kunde kalde for Aandsmonarki,
indskrænket Aandsmonarki.

Røster fra Samfundet.

Mel.: Du er rig, du er dejlig o Syd.

Ja vi har intet prægtigt Palads,
Carlsbergs Guld flyder ej i vor Kasse.
Hvad dér er — er af ringere Masse,
og til det er der rigelig Plads.
Ingen Stormænd i Marmor — ej én,
som i Slavekryptkirken de fandtes,
jamen levende — som Georg Brandes,
han er bedre end hundred af Sten.

Og saa gaar det saa underligt til,
at han nu just har udbedt sig Ordet,
som vi haaber — saa vist som vi tror det,
for at sige jer, hvad *her* vi vil.
Om at Russen var mildest talt gal,
uden Sands for al Jordelivs Glæde,
hvis han ej søgte til Badstuestræde
Nummer elleve paa første Sal.

EFTER TALEN.

Hvad skal du være?

Mel.: Hør Klara, hvorfor rødmer du.

Naa Rus, hvad skal du være saa, naar du bliver stor?
Jeg spørger blot — der ingen Tid er smidt bort.
Men er der noget Adjektiv, som du nu særlig tror
vil passe pænt til *stud.* paa dit Visitkort?

Der er nu Medicinen, den kan være meget rar,
du véd, at den sorterer under Scholler.
Hvorledes det saa gaar, man den Chance altid har
at blive snart sin egen Efterfølger.

Studere Jus og blive Dommer — ja det var net,
men det er svært, man meget vel skal vide?
Nej kære, du skal huske blot — at *de* har altid Ret,
som staar — hm. — paa den rigtige Side.

Mon ej den Titel: cand. polyt. bedaare dig kan?
og tænk saa i det nye Hus at være!
For Ingeniører er der Pladser nok i dette Land,
og de bli'er alle gi'et til Militære.

I Fald du nu studered til at blive til Præst,
og blev det, store Chancer saa du ha'de.
Men glem saa endlig ikke, at saa er det vist nok bedst,
du aldrig nævner Ordet »Rømersgade«.

Statsvidenskabelig Eksamen nu lidt langsomt gaar,
før var det blot halvandet Aars Affære.
Men Matzen siger: Selv om det saa varer 20 Aar,
skal nok hvert Aar jeg noget *nyt* jer lære.

Naa ligemeget om det, blot du altid er Student:
saa længe, som man lever, skal man lære.
Men husk, at Stud. perpetuus, det er dog nok omtrent
det eneste, du ikke maa være.

En af de gamle.

Recitativ:

Men fremfor al Ting skal Du være »Samfunds«støtte,
i Badstuestræde skal du blive, til vi flytte.
Og det kan vare længe.
Skønt Lofterne os ned i Ho'det hænge,
og lig'som Børnene til mere Lejeplads vi trænge,
vi bliver her og gemmer vore Penge.
Naa Nød heroppe lider vi ej heller,
Man skal ej tro paa alt, hvad Folk fortæller.
Bagtalelse kan ramme Folk foruden Plet,
den rammer alle fra A. A. til Z.
Fra Aar til Aar vort Samfund frem er gaaet,
som Nydia de Bleichen hæved vi Niveauet.
Vi Pladser i Teatret har — omtrent de bedste,
til Sommer faar maaske vi Vogn og Heste,
og Landsted er umuligt ej — til næste.
Ja her er rart. Vort Hjem er langt at foretrække
for det paa Gammelholm, hvor Samfundsstøtter ogsaa
op de klække.

At Folk, der selv fornuftige sig kalde,
vil dér for Drengen gi en Sum en Gang for alle!!!
Skal til det Plejehjem han være tvungen,
saa er der snart ej Spor af Liv i Ungen.
Men her!
Ja du maaske har hørt: at her vi var saa lærde.
Det siges kun af Folk, der vil os sværte.
Med meget vi bekymre os, og dog er helst vi glade,
den Glæde og Bekymring gør hinanden ingen Skade.
Og dig vil vi helst have saa ung og saa frisk,
en Rus — der er gammel, er en aparte Fisk.
Her oppe, maa du vide, kan vi slet ikke li'
de Kreuzersonater — det Vanddrikkeri.
Den gamle Vise om Wein, Weib und Gesang,
har endnu for os den gode gamle Klang,
hør blot en Gang!

En Stemme.

Mel.: Skøn Jomfru luk dit Vindue op.

Du lille Rus hold Hjærtet paa Klem,
At Amor kan smutte ind!
Naar du Kusinerne følger hjem,
kys dem paa Øje, paa Mund og Kind,
men, lille Rus, lad vær og bind dig for snart til en af dem.

Hvad skal en Rus med trolovet Brud?
med Slæb bliver Livet saa trangt.
du kan forlove dig tidsnok — Gud:
den Kunst er kort — ja og Livet langt,
o Rus, lad Hjærtet staa lidt paa Klem, at Amor kan smutte ud.

En til.

Mel.: Vil du være stærk og fri.

Vil du være stærk og fri,
saa bliv ej Goodtemplar,
det kan ende sørgelig,
derpaa gi's Eksempler.
Du det læse kan hos Rist
i hans Bog »Soldater«,
Hvordan det gik Jens tilsidst
og hans Kammerater.

Nej, du skal ej være sær,
hvis jeg maa dig raade,
Glæden ved at lade vær'
er for mig en Gaade.
Jenses Mo'r sa: »Vin forsværg.«
men hun glemte Kvinden:
Jens zog in das Venusberg,
blieb sieb' Stunden d'rinnen.

Revufinale.

Mel.: Jag vill ha' Rus.

Gak Dydens Vej, saa faar du Dydens Løn,
selv Ridderkors nu gi's til danske Bønder.
Lars Dinesen du Danmarks fuldtro, gæve Søn,
den nye Æra med dit Kors begynder.
En Stjærne funkler paa et ædelt Bryst,
et Hjærte bævrer nu af ædel Lyst.
Bliv Rus som han: et Led i Stjernevrimlen,
Gaa Larses Vej! — saa bli'er der Fryd i Himlen.

Den danske Skueplads, bli'er der fortalt,
skal rejse rundt og i Provinsen nydes.
»At skyde *over* Maalet,« det Projekt er blevet kaldt,
skønt det jo kun er *Underskud,* der skydes.

Hvad Kjøbenhavn ej gider mer at se,
i Grenaa Lykke gjøre kan maaske.
Aingfohi paa Rejse gør sig bedre.
Ja rejs! saa bli'r der Fryd i Smørumnedre.

Ak rejse Rus! Skal vi ta' bort min Ven?
Smid blot din Slobrok og de gamle Tøfler,
saa rejs og ryg, ja Rus, hør rejs til Rügen — men
husk, hvordan det gik Petersen og Løfler!
De gik og graved op en gammel én,
fotografered saa de gamle Ben.
De blev sat fast — naa det er ligegyldig,
det er en Fryd at føle sig uskyldig.

Naar du gaar hjem i Morgen unge Knægt,
saa har du glemt, hvad Skolen i dig stopped,
om kortest Vej og faste Legmers Ligevægt,
dit arme Skind! hvor du er bleven proppet!
Tænk om din gamle Rektor da dig saa'
gaa med en regederlig Donner paa!
i Himlen alle de smaa Engle græde.
Men der var Fryd i Nat i Badstuestræde.

Sganarel.

Det er Tidsaanden!

Fortælling af **Jens Skytte.**
(Illustr. af H. Tegner.)

Vaabenmesteren, Sergent Støyer, var i Reglen en temmelig rolig og hel medgørlig lille Mand; men den Dag han uddelte Tøj til Rekrutter, arbejdede han sig usvigelig hvert andet Øjeblik op i en, mildest talt, noget urolig, utilgængelig Sindsstemning. Især var Tilfældet alvorligt, naar en Foresat kom til Stede paa Vaabenkammeret.

Og for Øjeblikket staar netop baade Løjnant Klein og Stabssergent Brus og ser paa Uddelingen.

Som en Skypumpe med Arme og Ben suser og slynger han opbragte Ord og halvslidte Munderingsstykker hid og did, lige i Synet paa de forbløffede Ungersvende.

»Væk saa, h'rut! . . . Den næste Vuf . . . Naa, kan han lette paa Neglesokkerne! — Rør ikke Feltbeholdningen!« skriger han imellem truende til sine menige Medhjælpere. »Gud trøst jer, I to Pukkelokser, la'r I no'en stikke Pote til Feltbeholdningen! . . .«

»Den Kasket er altfor bitte til mig,« vover en støt bygget Vestjyde, kjøn Karl, solbrændt, med bred, hvid Pande. Det kommer saa højt og frimodigt, at Støyer stejler ved det.

»Saa kunde Di for Pokker ha' ta'et en Jydepotte paa hjemmefra.«

»Saamænd ja, naar en havde vidst, det var tilladt,« lyder det, lidt tørt.

Saa har han Vaabenmesteren rødglødende lige op i Næsen. »Vil Di maaske puttes i Bøtten ligestraks! ... H'rrut, mar—ch!«

Karlen bliver staaende, beder rolig om en større Hue. Vaabenmesteren maaler ham med et forbavset Blik, river saa Huen til sig og kyler en anden hen til ham. »Dér! Skrup saa af!« ....

En lille korthalset Rekrut med hvidt Slips, Seminaristhue, Braknæse og et tyndt Opkom til Fuldskæg kom hen og tog Bondekarlen i Ærmet, da de traadte ud af Vaabenkammerbygningens Dør.

»Unægtelig godt klaret, min gode Tønne Roust,« snøvlede han lavmælt. »Men, hørte De, hvad Stabssergenten sa'e, da De gik? Naa, ikke. »Atter Tidsaanden, Hr. Løjtnant! Men vi skal ret snart plukke hans Bondekalkun, den Mossjø,« sa'e han.«

»Naa'haa, pyh!« smaalo Tønne. »Pokker skulde lade Pippet ta' fra sig, Larsen.... Jeg sagde jo ellers bare min Mening paa en net Maade.«

Lille Larsen skuttede begge sine Aksler saa højt op, at det saa ud, som hans Hoved vilde gemme sig i Brystkassen.

»Meget vel. De husker bare ikke paa, vi er Soldater nu. Her bør holdes Mund og Retning. — Pst! træd an. Vi skal træde an og ha' Kvarterbilletter.«

Afsted smuttede han, vims og adræt, paa sine Hjulben.

Tønne Roust fandt endelig ud i Sankt Mikkels Forstad. By og Land mødtes her ude.

»Haløj...aa hør!«

Den høje, smalle Pigeskikkelse, der i Aprilaftenens

Skumring smuttede tværs over Vejen i smaatrippende Løb, standsede først, da hun var naaet helt over.

»Var det maaske mig, De talte til?« kom det lidt spidst ud gennem Tørklædet, hun havde hyllet om Hovedet.

»Ja vel, undskyld — jeg skulde hitte en Enkemadam Andersen, Nummer 500 f. —«

»Det er os, det vil sige Mo'r.«

»Da Gud ske Lov! De skal ha' en Mand!« buste han fornøjet ud. »En Rekrut i Kvarter,« forbedrede han skyndsomt og lidt flov, da det lange Pigebarn stak i at fnise.

»Ja, værsgod.«

Hun løb i Forvejen.

Var Datteren høj og smal, var Moderen til Gengæld lille og rund; og umaadelig snaksom, syntes det.

»Ri'nok er der lidt langt her ud, kan man sige, men De faar saa ogsaa et pænt Kammer, min goe... goe — ja nu har jeg ved Gud forglemt Derses Navn... Naa, Tønneroust. Det er et sjældent Navn, De har, go'e Tønneroust.«

»Aa du, Mor!« vrissede Datteren. »Tønne er jo Fornavn og Roust er Efternavn.«

»Aa, naa saadan, naa saadan! — Og De kan være evig forsikret om, der har ogsaa boet mange pæne og or'nlige og nydelige Mennesker i det Kammer....Der var nu f. Ex. Handelskommis Silberstejn.«

»Uf, han var saa rædsom grim!« gøs Datteren — med bøjet Hoved og Hænderne foldede bag paa gik hun langsomt og svajede frem og tilbage paa Gulvet; under Vendingerne i Moderens Skygge saa hun sit Snit til at tage Gæsten, der stod og lænede sig til Dørkarmen, i Øjesyn. Aa, hvor det var en smuk Karl!

Moderen drejede sig halvt om.

»Men Gemyttet, lille Jette, saadan den indre Konstruktion, det var ved Gud af smuk og durabel Bonitet. — Men saa den Dag, han rejste — —«

»Aa, Mor, hvad i al Verden kan al *det* da interessere Hr. Roust, tror du!«

»Aa jo,« lød det fra Hr. Roust, han stod og smilte indvendig; hun kunde nok sige det paa en fin Maade, den lille Ma'm Andersen. »Tænker nok, *vi* skal komme godt ud af det,« føjede han til og viste Tegn til Træthed.

Med et Lys i Haanden og ustandselig snakkende tulrede Værtinden saa foran, i en Slags travl, vrikkende Andemarch, henover den smalle Gangs knudrede Murstensgulv, skød Døren op til et lille Hummer med graablomstret Papir paa Væggene og lyste rundt der inde.

»Vil De behage at se. De finder spu ikke ret mange tappeserte Soldaterkamre i hele Byen,« nikkede hun med Selvfølelse og bød Godnat.

»Af et Bondemenneske at være, lille Jette, er Fyren spu ikke saa gal. Rigtig net Ka'l. Var det en Gaard til seks Heste, han sa'e, Moderen har? De maa jo være Proprietærfolk.«

»Gud, sikke dejlige hvide Tænder han har, aa!« sukkede Jette af Hjærtens Grund.....

— »Næ—æ, saadan et Kvarter! Du er sandelig en Lykkens Pamfilius, min gode 120, Roust!« Nummer 2, Larsen, stod og stirrede henrykt gennem Vinduet ud paa Henriette Andersen, der i Aftensolen gik og svajede om mellem de lysegrønne Bærbuske ude i den lille Have. »Hun er af Vanernes Æt, rank, yndig,....nysselig granvoksen Jente.... Aa, der bliver ligefrem Fest i min Sjæl, ved at se saadan en kjøn, ung Pige!....Aj, der kigged hun sandeligen her hen!«

»Hæm!« Tønne drejede kort fra Vinduet, og det lo lunt ud af hans graa, dybtliggende Øjne. »Hover ikke rigtig det, du, at hun dér gaar og ... paraderer.«

»Du synes maaske ikke en Gang, hun er en nydelig Pige?«

»Aa—aa, saamænd, det maa hun vel kaldes. Hun er vist en hel rar Pige.«

»Hel rar.« — Larsen gav sig til at tænde Cigarstumpen. Bop, bop, bop, bakkede han og tænkte: Besynderligt for Resten, at saadan en køn, velbegavet Fyr, der oven i Købet har været hele to Vintre paa Højskole,

kan være i den Grad blottet for virkelig Skønhedssans. .... Gid jeg boede her!

— — — — — — — — — — — —

Tønne var kommen tilbage fra den sædvanlige Søndag Morgenparade og havde sat sig til at skrive hjem. Sidst i Maj var det, en blank og varm Solvejrsdag. Han havde lukket Vinduet op, Sol stod ind, Duft af Grøde og nypløjet Jord, Lyd af glade Fugle og travlt summende Bier bølgede ind med linde, friske Luftdrag.

»Aa, du Brumlebasse, kan du da ikke hitte ud igen en Gang!«

En stor Humlebi havde en Tid lang krysset forvildet om i Kammeret, summet ham om Ørene og svirrede nu som ren fortvivlet op og ned over de lukkede Ruder. Han skød Vinduet rask op.

»Flyv saa da!«

Da var det, Ungkarl Tønne Roust for første Gang mødte de to klare, brune Pigeøjne, som skulde sætte ham Krøller i Parykken og gøre det af med hans Hjærtero — det *var* Øjnene, som tog ham. Med en lys Hat paa et mørkt Haar, et lille graarudet Sjal over Armen og en stor Buket Markblomster i Haanden kom hun med lette, faste Trin — den ene Støvle knirkede — hen ad den smalle Kørevej langs Havens lave Hæk ude fra Marken. Og netop som han stødte Vinduet op og slap Bien ud, var hun tæt ved Huset, keg lidt overrasket op, over paa ham, et stort, aabent Øjekast, og gik saa videre.

Hun kom jo ind i Gangen! Han hørte hende banke paa og tage i Vrideren paa Døren til Madam Andersens Lejlighed.

Tønne rev sin Dør op. Hun vendte sig rask i Uddøren ved Støjen.

»Andersens er nok ikke hjemme?« Røsten var dyb med blød Klang, og Ordene faldt paa en egen knap, sikker Maade.

Andersens var gaaet i Kirke. Men de kom vist snart. Klokken var jo over elleve, svarede han og saa op fra Uret.

Pigebarnet tog sine brune Øjne til sig og fæstede dem paa Blomsterne, som hun gav sig til at pille ved med sin bare højre Haand. Den var uden Ring, saa Tønne.

»Hm... kedeligt nok... Maa jeg be' Dem være saa venlig at hilse — —. Aa, der kommer de.«

Udenfor lød et pænt lille Skrig af Glæde, ind bruste Henriette og overvældede Gæsten med et helt Skybrud af Kys og Omfavnelser og Spørgsmaal.

»Gud, søde Hedevig, er det dig — men er du kommen — naar kom du — Gud, hvor det er dejligt, dej—ligt — og saadan du har lagt digt ud, jo, bleven fyldigere, lidt; men det klæ'r dig nydeligt, ud—mærket — mig vilde det nu ikke klæde — og du er jo næsten solbrændt, kære! — aa Gud, tænk ogsaa, et helt Aar paa Landet — hvordan var der saa at være der i... i Præstegaarden?«

Madam Andersen kom alkende og pustende af Varme.

»Velkommen, velkommen — py—h! — ri'nok pænt af Dem at kigge herud til os, kære Barn, py—h! Og blomstrende som en Rose. Ja, jeg sa' spu nok, lille Hedevig, De vilde ha' godt af det....«

Tønne trak sig sagtelig hen efter sin Kammerdør. Samtalen der henne ved Døren sank pludselig ned til Hvisken.

Han kunde ikke rigtig komme i Gang igen med Brevskriveriet, Tønne. Humlen, der nys forstyrrede ham, havde han været Karl for at slaa paa Flugt i en Haandevending; men Billedet af dette friske, mørkhaarede Pigehoved med de brune Øjne, den kraftige Krognæse og kæk buede Overlæbe — — nej nej, det fløj ikke saa let sin Vej. Det voldte nu ogsaa, at hun dér blev ved at staa og passiare med Henriette Andersen ude ved Døren. Og imellem lo hun, en frisk, dæmpet Latter; man kunde høre sig glad paa den Latter, syntes Tønne.

Nu sagde hun Farvel....Ak ja!

Da han noget over Middag kom tilbage fra Posthuset, trillede Madam Andersen ham travl og venlig

smilende i Møde ud af Døren til Køkkenet. »Min Datter fylder i Dag hendes 20aarige Geborsdag, go'e Roust. De gør os nok den Fornøjelse at drikke en lille Kop Chokolade med os. Min Søn Julius, Dekorationsmaleren, er kommen hjem i Dagens Anledning. Og saa kommer ogsaa Frøken Bøgh, den unge Pige, her var i Middags.«

Tønne blev varm i Ansigtet ved den Indbydelse og takkede noget stammende. »Men her kommer om lidt en Kammerat....«

»Er'et det lille, høflige Menneske med Hjulbenene — Lerer er han jo — Larsen, ikke sandt? Ta' Di bare ham med. — Saadan halvfem, vil Di saa behage. Ja undskyld, go'e Roust, jeg har saa travlt.«

Borte var hun med det samme.

Larsen tabte baade Næse og Mund af glædelig Overraskelse. »Hvor var det dog en stor Guds Lykke, at jeg netop syede den hvide Strimmel paa mit Halsbind!« brød han ud, fo'r hen til Spejlet og struttede det lyse, stride Haar til Vejrs med alle ti Fingre, spurgte og snakkede, springende fra det ene til det andet...... »Py—y,« blæste han. »Det sætter sandelig alligevel én.... lidt i Spænding, saadan pludselig at se sit Ønske.... Aa hør, kære Roust,« — han hviskede — »du har vel ikke tilfældigvis en Snaps? Jeg synes skam, jeg bli'er saa....underlig i Maven.«

Roust drejede sig med et Prust af Latter.

»Altsaa ingen *Hjærte*styrkning?« —

Paa Slaget halv stillede de to militærklædte Landboere i Borgerkonens Dagligstue og forebragte deres Lykønskning, Tønne lidt stift og kejtet, Larsen med Smil og ulastelige Buk paa fulde fem og fyrre Grader og en hel lille Tale, hvori Ordene Lykke og Glæde forekom adskillige Gange.

»Pænt sagt, rigtig pænt sagt,« sagde Værtinden og bød til Sæde.

»Damerne i Sofaen natyrligvis,« henkastede Dekorationsmaleren, en atten Aars Yngling, blegfed og kalveknæet, med et uhyre Kunstnerslips og overlegent Væsen.

»Damerne altid i Højsædet,« smilte Larsen og bukkede ridderlig mod Fødselsdagsbarnet.

Hr. Andersen værdigede ham et kort, kunstnernaadigt Bifaldsblik fra den venstre Øjenkrog.

Stemningen var til at begynde med noget stiv og trykket. Den blegfede Yngling sad og mælte ikke et et eneste menneskeligt Muk, men tog saa hensynsløs energisk for sig af Retterne, som var det hans Overbevisning, at her gjaldt det om at kappes til den store Guldmedalje. Larsen var allersomhøfligst utrættelig i at gøre Tilløb til at knytte en Samtale med Henriette om »Frøkenens Discipliner paa Skolen,« men fik stadig kun temmelig kortfattede Svar — hun havde nok at gøre med i Smug at sende sin bjærgsomme Broder irettesættende Øjekast og sparke ham paa Skankerne. Madam Andersen trillede ud og ind, rundt paa Gulvet, nødede, skænkede i Kopperne, snakkede og snakkede, saa om et, saa om andet.

»Di Bavere, di Bavere, di er spu da rigtig no'en blodtørstige Vampyriuser: i Vinter laa di fem Ører paa Rugbrødet, nu begynder di ogsaa at ligge paa det bløde Brød.«

Tønne holdt sig ulastelig strunk paa Stolen, men tavs, tavs. Han havde en bestemt Følelse af, at han burde sige noget til Ejerinden af de klare Øjne ved Siden af ham; men hvad? Hans Mund var som gaaet i Baglaas. — Jeg sidder som en, der er klappet sammen af Ler! Hun tænker vist: sikken Drønnert!

Hun sad og iagttog ham nøje uden at se lige paa ham. . . . . Meget smuk Karl, rigtig et ærligt og kløgtigt Aasyn — og sikken prægtig Nakke, saa fast og lige. Haaret var lysere end hendes, tæt og halvkrøllet — sært nok han ikke bar Skæg, med et Overskæg vilde han se mandigere ud. . . . . Bare han snart vilde lukke Munden op — de sad jo der som to umælende — mon han undsaa sig? . . . .

»Hvordan synes De saa om at være Soldat, Hr. Roust?« gik hun paa.

»Aa—aa, jo....tak.«

»De trækker paa det,« smilte hun. »Finder De, det gaar for strængt til?«

»N'aa,...Øvelserne er ingen Sag, endnu da. Men...« Han standsede.

»Men?«

»Ja rent ud sagt, Frøken,« — han saa' lige paa hende — »det gaar jævnlig for strængt til med Skældsord og Raaheder. Vi tiltales og behandles jo imellem, som vi saa var dorsk Kvæg og ikke Mennesker. Vi har da Ære i Livet lige saa vel som de.«

»De — Underofficererne, mener De?«

»N'aa, saamænd.....Løjtnant Klein ved vort Kompagni kan saa udmærket hamle op med hvem det skal være.«

»Maa jeg byde en lille Kop til, kære Roust, aa jo, en lille halv,« skød Værtinden ligesom afværgende imellem. (»Aa jo, for min Skyld!« bad Henriette sødt.) »Og saa synes jeg spu, Di skulde heller fortælle os no'et om deres Ophold paa Landet, lille Hedevig. Det er interessantere som at snakke om Milletæret.«

»Men husk paa, saa mange forskellige Mennesker, forskellige Elementer, dér kommer sammen,« tog Hedevig fat paa ny. »De befalende....nødes vel ligefrem til at ta'..... lidt strængt og haardhændet fat for at faa Orden i det hele og....Disciplin kaldes det jo.«

Larsen bukkede ind over Bordet.

»Her maa jeg fuldt ud gi' Dem Ret, Frøken. Vi har baade græsselige Løjsere og ogsaa haarde Halse iblandt, som nødvendigvis maa kjøres stramt. Det kan ikke nægtes.«

»Og jeg synes virkelig,« blev hun ved, og Tonen var meget sikker, »at en Karl ta'r aldeles ingen Skade af at indøves i Punktlighed og Lydighed, vænnes til at møde til Tiden og gøre sine Sager ordentlig. Tværtimod. Vi har nok altfor meget af Sløseri og Daskeri og Uefterrettelighed.«

»Der er mange infam vigtige Bønderkarle,« tyggede Julius. Henriette sparkede.

»Ja, men det er jo slet ikke Driveriet og det, jeg vil forsvare!« — Tønne tog til at blive varm. »Jeg mener ogsaa, at skal vi ha' Soldater, er det ogsaa hver Karls Pligt, som er det, at sætte efter at blive saa dygtig Soldat som mulig. Men jeg forlanger saa ogsaa, Befalingsmændene behandler os honnet og ikke som Udskud. Som nu Løjtnant Klein forleden Dag; stod dér ud for os og skældte og bandede: I Lømler, I Bagbæster, I grødhjærnede Bondeidioter, jeg skal — som han kunde lyne og gale — trænere jer, saa I glemmer Gud, men aldrig mig! — De kan da umulig tykkes, at det er dannet Mands Tale, ... at det er i sin gode Orden..... Hvor kan nogen Soldat faa Agtelse og Tillid til saadan en Fører.... Han er da ogsaa afholdt derefter, kan jeg tro.«

Frøken Hedevig tav, sad og syslede optaget med at faa Sølvskeen til at holde Ligevægt paa Koppens Kant. De andre tav ogsaa, om det saa var Madam Andersen.

Det skød lumrende op i Tønne: Jeg har bestemt rørt ved et eller andet ømt Sted!

Saa dumpede det pludselig ud af Dekorationsmaleren:

»Det maa saagu være saadan lidt mellemfornøjeligt for Dem at sidde og høre paa alt det, bedste Frøken Hedevig.«

»De mener vel fordi Fa'r var Løjtnant, og Stabssergent Brus er min Onkel,« kom det rask, og hun blev rød i Hovedet.

De to Soldater keg studsende op. Var den bryske Stabssergent hendes Onkel!

»N'aa—aa,..... egentlig mente man noget andet,« smilte Julius vigtig, idet han kastede Øjnene op mod Loftet og lænede Stolen stærkt over paa Bagbenene.

»U, la' vær' — det er den skrøbelige,« advarede Moderen.

Madam Andersens Varselsskrig kom desværre for sent. Der lød paa samme Tid et Bras og et Hyl og et tungt Bums — Dekorationsmaleren viste Selskabet to brede Skosaaler, idet han ufrivillig gik over Stag.

Moderen og Larsen fløj ham til Undsætning og Oprejsning. Med et forfjamsket Smil og en halvfjollet Vittighed kom den velnærede Yngling snarest mulig paa ret Køl igen. Pigerne sad og lo himmelhøjt.

»Det var rigtig godt til dig,« nikkede Søsteren skadefro. Og den brunøjede hjalp til med skælmsk Lune:

»Saa De har virkelig lagt Dem efter Gymnastik, Julius! Jeg synes nu for Resten denne ny Maade at gaa fra Bords paa er temmelig halsbrækkende. Den gamle er at foretrække.«

Hun rejste sig. Almindeligt Opbrud med Takken for Chokolade og Ønsken velbekomme og derimellem Husmoderens idelig gentagne: »Nej, bli' siddende. De skal spu bli siddende!«

»Aa, jeg kunde rigtig ha' Lyst til at ta' en rigtig lang Dyst med Dem, Hr. Roust,« gik Hedevig Bøgh ham med ét lige paa Klingen, og de brune, klare Øjne var rettede mod hans og smilte, lidt drilsk, syntes han.

»Kære, nu skal Di ved Gud la' Milletæret ligge,« kilte Værtinden sig imellem med bønlig opløftede Hænder.

Tønne forvirredes. De Øjne, de farlige Øjne, som saadan stod ham lige i Synet. Og saa, at det var selve Stabssergentens Søsterdatter, han havde siddet og krammet sin Mening ud til.

»De svarer ikke.... Er De bange for, jeg skal fortælle Onkel det?«

Det hjalp. Han saa' hende frit ind i Aasynet med et roligt Smil.

»Det fører vist ikke til noget, det, Frøken. Det er jo ret naturligt, De ser lidt anderledes paa Sagen end jeg. Men vil De ikke nok indrømme, det er uværdigt for en Befalingsmand at staa og fornærme Folk, som ikke *maa* ta' til Genmæle?«

»Jo—o, det er unægtelig Misbrug af Magt..... Og det gør.....man?«

»De har nok aldrig været i Nærheden af Ekserserpladsen, kan jeg forstaa.... Men Klokken er min Sandten snart seks, Larsen. Vi skal af Sted til Appel.«

Næppe var Soldaterne ude af Huset, før Dekorationsmaleren gav sig til at vejre i Luften som en Hønsehund.

»Jeg synes....synes, her lugter li'som af harsk Tran — ikke, Frøken Bøgh?»

»Tran, Tran, sikke Snak,« sagde hans Moder forbavset; »hvor skulde det Tran komme fra.«

»Fy, du er ligefrem en rigtig uartig Knægt i Dag!« brød Henriette ud med Eftertryk. »*Jeg* forstaar nok, hvad du sigter til, du!«

»Men *jeg* forstaar ikke rigtig, at di Bøndertampe skal bydes *her* ind paa Chokolade....og sidde og genere din Veninde med deres Plumpheder.«

»Undskyld, lille Julius,« vendte Hedevig sig fra Vinduet med et overlegent Smil, »*mig* har de ikke generet med Plumpheder. Men vil *De* ikke nok for Fremtiden være saa hensynsfuld at holde mig uden for, naar det behager Dem at at tale om Løjtnant Klein.

Skal vi gaa ud i Haven, Jette?«

Tilbage stod den velnærede Yngling — meget, meget flak.

»Da har der sgu været no'et i'et en Gang — det har man da sagt,« tog han sig pludselig sammen, væltede hen over Sofaen, saa det slog Smæld i Fjedrene.

»Mor, kom her ind....Jette gaar da vel for Pokker aldrig og—e fløjter for ham, jeres....Bonderekrut, va?«

Det borgerlige Skydeselskabs store Præmieskydning, der i Aar var bleven udsat til ind i Midsommer, var noget nær Byens ypperste Højtidsdag. Saa godt som alt Arbejde hvilte; saa godt som alle stak over Middag i Pudsen og stimede ud til »Kæmnerlunden«, Lystskoven.

Den laa en stiv halv Mils Vej borte, til hver Dags noget fredelig og stille, i Dag med broget, summende Liv og Røre. Riffelskud svuppede op fra Dalen, Hornmusik bruste ud fra Pavillonen, ud over Mylret og

Summet af mange festglade Mennesker. — Dybere ind i Skoven, saa fjærnt fra Festpladsens Tummel, at Finke og Solsort her turde løfte Røsten, gled enkelte Par sagtelig om Arm i Arm under fortrolig Samtale.

Der ind ad lakkede ogsaa Stabssergent og Dannebrogsmand Brus med sædvanlig strunk Holdning — Nakken stiv, Brystet frem — og afmaalte, stramme Smaaspank. Han røg Cigar, Uniformsfrakken stod aaben for neden, saa der kom en skinnende hvid Trekant Vestemave til Syne. Ved hans Side gik hans Plejedatter Hedevig Bøgh i lys Sommerkjole med en Rose paa Brystet.

En Soldat strøg forbi dem med en mønsterværdig Fremstilling af den militære Tolvskridts-Hilsen.

»Holdning .... ingen Slinger i Knæerne,« mumlede Stabssergenten med et Kenderblik — omtrent som en Pranger ser paa en velskabt Hest..... »Hø, hø, hø. Strammer sig naturligvis ogsaa godt op, naar han møder sin Foresatte, forstaar sig... Men saa nederdrægtig selvbevidst. ..bondekry!«

»Du kender ham, Onkel?«

Havde Onkel haft Øjne i Nakken og mærket et vist lille Nik og Smil, kunde han med Grund have forelagt Pigebarnet det Spørgsmaal.

»Nummer 120.... Roust. Kender ham, lille Hitte, som *jeg* kender *hver* Mand i hele Delingen, ser du. Dygtig Ka'l, dyg—tig; men desværre med en af disse folkelige.... Højskole-Kalkuner i Maven.... Hør, lad os drive et lille Trip ind i Roligheden, mit Barn, saa skal jeg for Resten fortælle dig en gansk—e artig lille Episode, der tildrog sig i Gaar Eftermiddags, hø, hø.«

Det var gaaet saadan til.

Andet Halvkompagni indøvede Salveskydning med løst Krudt; Løjtnan Klein ledede Øvelsen med dragen Klinge og sin spinkle, skarpe Røst.

Det var ved første Anslag.

»Paa Brystet a——a....«

Puf! gaar et Skud. Og lige i Hælene paa det: Puf, puf, puf, puf, pov! i Følge det daarlige Eksempels Naturmagt.

Ind fløj Løjtnanten i Krudtdampen, ind paa Livet af Nummer 2, Lærer Larsen, og skreg forbitret:

»Det var den hjulbenede Peblingpisker, den Skolemester To!«

Og saa tumlede lille Larsen bagover med Blodet ud af Næsen.

»Du skal melde ham,« sagde Tønne kort og afgjort under Hvilet. »Vi er nok, der vil vidne.«

Larsen vred sig. Hvad førte det til? At han blev Løjtnantens Udsætterhest ved alle Lejligheder for Fremtiden og rimeligvis ogsaa ugleset af Kompagniets øvrige Befalingsmænd.

»Lige meget derom. Men tier du til den Næsestyver, vil vi andre holde dig for en Kryster.«

Saa listede Nummer 2 hen og meldte Løjtnanten. Under den paafølgende Øvelse saas Løjtnant Klein og Kaptejn Hvegkvist en Tid lang afsides vandre frem og tilbage i Samtale, den sidste ligesom grundende, den første med ivrige Armbevægelser og talende næsten hele Tiden. Og da Kompagniet traadte af paa Stillingspladsen uden for Byen, kaldtes Nummer 2 frem i Enrum med Chefen.

»Tag kun »ved Foden« og rør,« sagde Kaptejn Hvegkvist i en uventet venlig Tone, der gjorde Larsens urolige Hjærte godt. »De er jo Lærer, Søn af den bekendte, hæderlig bekendte Højskoleforstander Larsen i—e... i—e....

»Horsetorp, Hr. Kaptejn.«

»Horsetorp, ja vist, ja.... Hm—e, se, det er ogsaa netop derfor, jeg ønsker at tale et Par Ord med Dem. Jeg maa desværre beklage, at Hr. Løjtnant Klein i sin Tjenstiver og Nidkærhed i det foreliggende Tilfælde ikke har bevaret den mest eksemplariske Koldblodighed og Selvbeherskelse; men paa den anden Side kan det jo ikke nægtes, at De slemt har givet Anledningen ved

Deres Uagtsomhed og Mangel paa Paapassenhed, ikke sandt?. . . . Skete af Vanvare. Ja—a, ja— . . . .hm. . . . Se—e, gaar Sagen nu videre, vil rimeligvis baade De og Løjtnanten faa en Reprimande. Men *det* vil have til Følge, at Løjtnant Klein, der er en udmærket dygtig Officer og særdeles ærekær Mand, straks ta'r sin Afsked, har han sagt mig, og gaar i prøjsisk Tjeneste. Og *det* vilde virkelig være et overordentlig stort Tab for vort Land og vor Hær, forsikrer jeg Dem. . . . Og jeg er ogsaa temmelig vis paa, Deres Fa'r, der har virket og virker saa respektabelt for at vække og styrke Nationalaanden ude i Folket, vil føle sig i højeste Grad ilde berørt ved at erfare, at *hans* Søn har drevet en af Hærens talentfuldeste yngre Officerer i Landflygtighed. De føler Ansvaret, er jeg vis paa. Og De er jo selv Lærer, bedste. . . .Hansen — ak Gud, De forstaar, hvor let en nidkær Lærer kan forivre sig en Smule!

Lad derfor Sagen falde i Tide, kære, det foreslaar jeg som det raadeligste for alle Parter« . . . . .

Nummer 2, Larsen, gik bort fra sin Chef med lette Skridt, oprejst Pande og en hovnet Braknæse. Tønne og en anden Kammerat stod og biede ham oppe i Gaden.

»Naa?«

»H'ja, jeg maa sige, jeg fik. . . .saadan et højere Syn paa Tingen ved at tale med Kaptejnen,« snøvlede lille Larsen og saa temmelig vigtig ud. »Jeg lod saa Sagen falde.«

»Naada! Hvordan?«

Larsen gengav det vigtigste af hans og Kaptejnens Samtale. Saa drejede Tønne brat om paa Hælen med et haanligt Grynt.

». . . .lille Faar!« stødte han frem og gik. —.

»Hr. Stabskeskant. . . .Stabskesant Brus!« En Mand kom halende med Vejret oppe i Halsen. ». . . .om De vilde komme straks. . .Der skal. . .Omskydning. Stabskesanten bli'er vist Skyttekonge i Aar.«

»Næ hille min Sandten, Mand!« Brus saa med ét særdeles fornøjet ud. »Sikken Ære! .... Ja, mit kære Barn, saa maa jeg jo —«

»Gaa du bare, Onkel. Jeg hitter nok Selskab.« Hun drev langsomt videre. —

De mødes, som yndes.

Ellers er det aldeles ufatteligt, hvordan de kunde falde paa at stævne, ad modsatte Veje, mod det samme Maal: den ensomme Bænk der øverst oppe i Udkanten af Skoven. Det overraskede ogsaa dem begge. Han stod der oppe — med Knæet paa Brættet og Hænderne paa Ryglænet — og saa' ud over Egnen, da hun bøjede om Buskene paa Stiens Hjørne. Det gav et lille Sæt i hende, og han fik i en Fart Knæet ned af Bænken og jog uvilkaarlig Haanden op til Hilsen.

»De blev nok bange,« smilte hun og kom nærmere.

»N'aa—aa,« — han vidste ikke, hvad han skulde sige.

»Der skal mere til, mener De.... Aa, her er dejligt oppe, især saadan ved Solnedgang.«

»Her er saa frit; én kan se saa langt, langt.... Kirken der ude er vist henad to Mil borte.«

»Kirken....hvor?« Hun kunde ikke faa Øje paa nogen Kirke, lod det til.

Maatte Tønne saa ikke nødvendig flytte sig hen til hende og strække Armen frem over Hedevigs Skulder; ellers havde Pigebarnet saamænd næppe faaet Øje paa det hvide Kirketaarn.

Pludselig vendte hun Ansigtet mod ham. »Sig mig, Hr. Roust, hvordan gik det egentlig til med....med *det* mellem Løjtnant Klein og ham, Læreren?«

Han studsede, og saa fortalte han Tildragelsen.

»Naa, saadan,« mumlede hun. Saa saa' hun op med et varmt, ærligt Udtryk i Øjnene.

»Roust, pas endelig Deres Ting godt. Vær forsigtig i Deres Ytringer. De har Tilbøjelighed til at buse altfor lige ud.«

»Hvad.... hvorfor siger De mig det?«

»Hys!«

Lyd af hurtige Fodtrin paa Stien. Løjtnant Kleins høje, magre Skikkelse skød frem om Hjørnet. »Takket være Deres lysegule Kjole, Frøken Bøgh,« talte han oprømt, »den har været den Fane, jeg langvejs fra...« Saa gik han i Staa, stirrede yderst forbavset paa Parret.

Tønne havde i et Nu kastet Haanden til Huen, stod i stram Honnørstilling ud for sin Stabsergents Søsterdatter.

»Vel. Deres Veninde skal altsaa komme herop, Frøken.«

»Ja, Tak; men straks,« — og der fløj i et Blink et straalende Smil over Pigens Aasyn.

Han traadte af.

Da traadte Løjtnanten rask til. Pigens Smil havde slaaet ned i ham som et Lyn, et Lyn, der baade klarede og tændte. Hans Skinsyge blussede op i røde Luer og Brand, røvede ham al Besindighed og Omtanke.

»Hvordan Dævlen er det....er det, han træder af, Fæl« hakkede han hæst, Røsten skjalv, og der glimtede et rasende Had i hans rødsprængte Øjne. »Om igen.... Duer ikke.... Om igen — Jeg skal....jeg skal lære saadan en...Fyr at opføre sig som Soldat i en Foresats Nærværelse.... Væk!«

Soldaten forsvandt.

»Jeg kom, Frøken, for at bede Dem være min Borddame — beklager meget, at jeg vistnok kom en Smule til Ulejlighed. Det overrasker mig unægtelig.«

Hun vendte sig, rolig, bleg, og saa paa ham, med hele det kække Ansigt fuldt af Harme og Foragt.

»Og mig overrasker det, Hr. Løjtnant, at se en Officer opføre sig saa simpelt og tølperagtigt. Farvel!«

Først i Oktober var det, en usædvanlig varm Dag efter Aarstiden.

»Vil De saa føre Kompagniet hjem, Løjtnant Klein,« sagde Kaptejn Hvegkvist.

»Vel....Maa jeg saa lade Mandskabet stille til Parade Klokken halvfem?«

»Hm....Er det værd, kære. Folkene er trætte, de har travet om lige fra i Morges tidlig, og Øvelsen været særdeles stræng....Var det ikke heldigere i Morgen tidlig, naar Mandskabet stiller igen?....De naa'r jo først i Kvarter Klokken 3, og naar de saa skal ha' no'et i Skrotten og ordentlig pudset — Kan de virkelig naa det?....Jaja da, gør som De vil, kære. Adjø.«

To, tre Par lange Øren i Kompagniet havde fanget tilstrækkeligt af Samtalen — »Parade naar vi kommer hjem!» løb det i Hvisken og dump Mudren ned gennem Rækkerne, indtil der kommanderedes »Ret«, og Sektionerne svingede fra Marken ud paa Landevejen.

»Trit, Trit, Trit, for Pokker!....Tror I maaske endnu, I er en Drift Fedestude...Gevær paa højre Skulder. Op saa med en Sang. En med Humør i.«

Lummer Tavshed. Fødderne traadte tungt — trump, trump, trump — paa den haarde Vej.

»Sover Fejeren?....Kom saa for Pokker med en af Deres rigtig raske Soldaterviser!«

Op gennem en lang, tynd Senehals hev Skorstensfejeren nogle Strofer af en Sang, der stank af gejl Raahed. Ikke én stemte i Dag i med. Skorstensfejeren gav Ævret op. Saa lød der et højt, skarpt »Hæm!« tilbage i fjerde Deling, et til fremme i tredje, flere hist og her.

Blodet saas skyde hastigt op i Løjtnant Klein, farve først Halsen og saa det gulblege Ansigt blussende rødt.

»Gevær i Hvil!« Han rev Sablen ud. »Giv Agt, løb!«

Fodslaget gaar lidt efter lidt rent i Stykker, bliver et eneste forvirret Mudder af mange trampende Støvlefødder. — »Fodslag....Trit, Trit!« skriger Føreren. — De smaa i fjerde Deling sakker længere og længere agter ud; hist og her dingler en Mand ud til Grøftekanten, snappende efter Vejret...»Vil I blive i Kolonnen, for.....!«

»Hæm!«

Naada, fra *første* Deling! Og frem styrter Stabssergent Brus, pustende, rødglødende. »Saa »hæm«,

Ka'l!« — og hugger Næven i Nakken paa fjerde Sektions højre Fløjmand, saa han snubler, Bagmanden falder over hans Ben, over ham igjen tre, fire andre, en hel Klynge. De følgende standser, tørner sammen. Kun først Delings mest langbenede Sektioner bliver ved at hale ud, forfulgt af deres forbitrede Fører, Stabssergenten.

Holdt, holdt! skingrer Løjtnantens Signalpibe. Kompagniet samles igen, marcherer videre med Gevær i Hvil.

Løjtnanten og Stabssergenten, den ene smal og bleg, den anden bred og rødsvedt, gaar sammen langs Vejkanten.... »Nej, nej, Hr. Løjtnant, ingen Fir nu. Nu maa og *skal* Paraden absolut holdes, mener jeg. Tillader De, at jeg ta'r den«.....

Kompagniet traadte af.

Nummer 120, Roust, skred med raske, faste Skridt hen imod Stabssergent Brus. Det fik nu gaa som det vilde. Skulde Hedevig Bøgh mene, at han for hendes Skyld burde taale og tie til *dette*, var hun ikke en Kone for ham.

»Hr. Stabssergent, De slog mig. Jeg melder Dem.«

»Hva'.... gør .... De! .... De skraalte »hem« med Gevær i Hvil!«

»Det var ikke mig; hele Sektionen kan bevidne det.«

Stabssergenten snappede noget forfjamsket efter Vejret. »Melder mig.... De vil melde *mig*.... Det har endnu ingen Mand vovet.... Betænk, betænk Dem vel, unge Mand! — Det er en meg—et vo—velig Sag at melde en Foresat.«

»Er betænkt, Hr. Stabssergent.«

Brus kom hjem med et Aasyn, der stod paa Storm og Jordskælv.

»Obsternasighedens Aand er min Salighed stor i vore Dage!.... Verden gaar af Lave.«

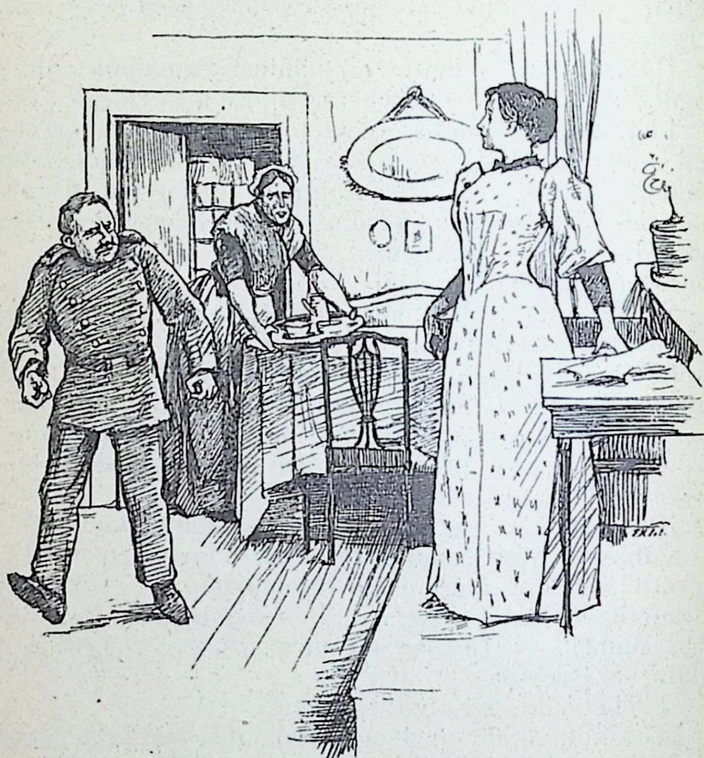
»Men, min Gud, søde lille Fatter, hvad er der dog?« fløj den lille, blege Fru Brus ængstelig op.

Under Stormskridt over Gulvet og kraftige Hug med Armene skildrede den alt andet end søde lille Fatter nu Hændelsen.

Saa rejste Hedevig sig rolig, men blussende rød.

»Han er uskyldig, det er jeg vis paa....Du bør bede ham om Forladelse, Onkel?«

»Kære Barn....!« Fru Brus løftede Armene højt i Bøn og Forskrækkelse.

Der var ordentlig Appel i Stabssergentens Vending.

»Hille—dø,....hvor du ta'r det Fa'ns varmt, min lille!.....Saa *jeg* skal be' denne...Staldka'l om Forladelse. Aldrig i Verden — ikke før min Chef befaler det!...Man skal vel ogsaa høre, Rygtet taler sandt, at du gaar og langer søde Øjne til denne.... Bondetamp?«

Hun blev ligesom højere, Øjnene fik en vaad Glans og stod fæstede paa Morbroderens bistre Aasyn med et stolt Blik.

»Tønne Roust er min Kæreste, Onkel.«

Hun gik ud af Stuen, fast, støt — der var noget af selve Brus i den Gang.

»Forlovet dig med en menig Soldat....en Bonde — aa, du forbarmende!« stønnede lille Fru Brus som sønderknust.

Og Stabsergenten hug ud i Luften.

»Det er Tidsaanden!..... Tidsaanden er — saa bandede han højt — brudt ind i mit eget Hus!«

— — — — — — — — — — — —

En Aften, en Uges Tid efter, kom Hedevig ud til Andersens for at sige Farvel — hun havde taget Plads som Husjomfru ude i Præstegaarden.

»Aa Gud, kære Barn — og Jette er borte. Værsgo' at tage Plads, mens jeg henter....« Madam Andersen var ude af Stuen med det samme. — »...skal hente Jette, kære Roust,« snakkede hun travlt og højt der ude i Gangen. »De er nok saa rar at sidde ind og underholde bare et øjeste Blik.« Og ud fo'r lille Ma'm Andersen af Gangdøren, som havde hun tændt Lunten til en Krudtmine under Huset.

»Er det Larsen?« spurgte han efter hende uden at faa Svar. Saa lukkede han Døren op og standsede studsende.

»Nej — er det Dem....Frøken!«

»Forundrer det Dem?« — det kom lidt stille med et alvorligt Smil; saa bød hun Haanden frem til Godaften. —

Nummer 120, Roust, vidste uden Tvivl intet bedre at underholde sin Stabssergents Plejedatter med end at give sig til at fri til hende. Og det var aabenbart, at Pigebarnet fandt, at det, han sagde, var til at blive henrykt af Glæde over. Hun slog Armene om hans Hals, lo og græd paa én Gang.

»Tønne, min kære, kære Tønne!« Hun stod og strøg Fingrene gennem hans tykke, mørke halvkrøllede

Haar og saa ham ind i Øjnene med et inderlig lykkeligt Smil — lige ens høje var de, to frisk blomstrende unge Mennesker. — »Kap—tejn Roust.«

»Løjtnant først, du, Løjtnant først,« lo han.

»Ja, ja. En dygtig Officer, en brav Mand, en Officer, som er rigtig afholdt af Folkene, Tønne!«

»Ja, netop du. Det vil jeg stile efter. Saa faar vi se, om jeg kan være der Hedevig.«

Et Resultat.

En Kærlighedshistorie fra Provisoriernes Dage.

Af *Henrik Pontoppidan.*

Med Tegninger af H. A. Brendekilde.

I.

Landsbyen hed Tjepperup og laa ensomt i Nærheden af Havet. Dens nærmeste Omegn dannedes af frugtbare Marker, Enge og rige Moser. Men allerede i en Afstand af en halv Fjerdingvej begyndte mørke Lyngtoppe at løfte sig som store Muldvarpeskud over det grønne Agerland i Vest, Græsset blev blegere og stridere. Bakkerne højnede sig, og efter næppe en Times Vandring befandt man sig midt i en dyster Hedeørken,

over hvis ensformige Lyngtæppe kun et Par dybt opkørte Hjulspor viste Vej.

Inde i Byen, i en lille fattig Husmandsstue, der var sammenbygget med en Række andre og vendte ud imod Gadekæret, boede et enligt, aldrende Ægtepar, Mikkel Ejlegaards.

Manden var Dagtærsker hos en af Byens Gaardmænd og lignede en udslidt Arbejdshest, der var gjort til Menneske. Han var over tre Alen lang, mager og knoklet, noget fremoverludende, med smalt Hoved, stærkt fremspringende Næse, store vandgraa Øjne og en lille Skægdusk under Hagen. I sin Tid havde han været berømt i Sognet for sine Kæmpekræfter. Nu var kun Skulderknoglerne og de blaaprikkede Hænder af usædvanligt Omfang; Brystet var indsunket, Ryggen smal, og Benene saa ud som et Par Stylter i de altfor vide Benklæder, der bagpaa hang som en slunken Sæk, næsten ned til Knæhaserne. Udtrykket i hans Ansigt var stillestaaende og mørkt men egentlig ikke tungsindigt. Snarere tydede det paa den lidt melankolske Fred, der kan komme over Folk, som har slidt deres Tid og stridt deres Strid og nu føler en Smule Tomhed ved ikke at have flere Vanskeligheder at overvinde.

Mikkel Ejlegaard havde i Virkeligheden heller ingen Grund til at være mismodig. Han kunde se tilbage paa et Liv, der ikke var levet forgæves. Trods sin beskedne Livsstilling og den Fattigdom, hvori han altid havde levet, havde han med sin sjældne Pligttroskab og hæderlige Vandel vunden alles Agtelse. Hans fire Børn var — takket være en samvittighedsfuld Opdragelse — alle komne godt i Vej, og i det hele regnedes Familien almindeligvis for noget mere end de andre Husmandsfolk og Indsiddere der i Byen.

Især havde den ældste af Sønnerne, Per, haft Lykken med sig. Allerede som Pog havde hans Lærenemhed vakt Opmærksomhed i Skolen, og efter sin Konfirmation blev han ved gode Venners Hjælp anbragt som Elev paa et Seminarium. Nu var han Skolelærer i et af

Nabosognene og spillede allerede en ikke ringe Rolle i Egnen som Taler ved politiske og religiøse Forsamlinger. Den ældste Datter, Sofie, var tidlig bleven gift i selve Sognet med en ældre, velstaaende Boelsmand; Hans Jørgen var Pakhuskarl inde i Købstaden, og endelig havde den yngste Datter en god Plads paa en Proprietærgaard ovre paa den anden Side af Heden.

Denne Datter, Kirstine, var Forældrenes Kælebarn og desuden den, de altid tænkte paa med mest Ængstelse — dels fordi hun var den yngste og af den Grund syntes dem mere hjælpeløs, dels fordi hun virkelig altid havde ejet mindre Modstandskraft og Frimodighed end sine Søskende. Hun havde fra lille lidt af en Tunghørighed, der tidligt havde givet hende et aparte Væsen og gjort hende lidt sky overfor fremmede. Som Barn sov hun altid underlig uroligt om Nætterne og vaagnede ofte under høje Skrig, som hun bagefter ikke selv kunde sige Grunden til. Om Dagen derimod gik hun stille omkring og gjorde Nytte i sin Moders Stue og Køkken, fejede Gulvene, passede Grisen eller sad og nynnede ved Gruen og strikkede eller syede.

For Resten var hun langtfra nogen Stakkel. Nitten Aar gammel var hun en rank og smuk Pige, lidt lille og lidt bleg men velskabt, med tykke Haarfletninger, halvmaaneformede Bryn og store mørkebrune, noget stikkende Øjne, der syntes baade at høre og se. Mellem Veninderne var hun altid livlig og havde ofte tunghøriges pludselige Anfald af barnagtig Overstadighed, i hvilke hun kastede sig ned paa Gulvet og sprællede med Fødderne under ustandselig Latter. Saa snart der derimod viste sig en fremmed i Nærheden, blev hun stille, indesluttet, aarvaagen og mistænksom. Især havde hun, lige siden hun blev voksen, lige som en Skræk for Byens Karlfolk og havde aldrig været at formaa til at gaa til Legestue eller Dans.

Mellem Forældrene havde det oprindelig været en Bestemmelse, at Kirstine foreløbig ikke skulde ud at tjene men blive hos dem for at være til Hjælp og

Opmuntring i deres Alderdom; og rimeligvis vilde hun endnu have gaaet omkring som Barn i Hjemmet, dersom der ikke i hendes nittende Aar var sket noget — noget som egentlig ingen vidste hvad var.

En Søndag Eftermiddag var Mikkel Ejlegaard tilfældigt kommen ind i Tørvehuset og havde til sin

Forundring der set Kirstine staa meget optaget og kigge ud gennem Murens lille, korsdannede Luftvindue, der vendte ud imod Gadekæret.

Hendes Kinder blussede, Øjnene skinnede — halvt frygtsomt, syntes det — og da hun opdagede Faderen, gav hun et lille Skrig fra sig og bøjede sig hurtigt ned over Tørvestablen for at sanke op i sit Forklæde.

Mikkel Ejlegaard bad hende at gaa ind til Moderen, som havde spurgt om hende: og da hun var gaaet,

hastede han hen til Vinduet for at se, hvad der saaledes mod Sædvane havde optaget hende ude paa Gaden.

Der var ikke et Menneske at øjne. Men ovre paa den anden Side af Gadekæret sprang en lille hvid Hund, der i det samme forsvandt bag et Hushjørne.

Over Mikkel Ejlegaards haarde Ansigt gled en sort Skygge. Han knyttede Haanden i sin Lomme og mumlede Forbandelser mellem Tænderne.

»Det Troldskab!.....Det Røverpak!«

Fra den Dag iagttog Faderen mistænksomt sin Datters hele Færd, og det kunde da ikke undgaa hans Opmærksomhed, hvorledes hendes Væsen Dag for Dag paa besynderlig Maade forandrede sig.

Hun syntes greben af en Feber, som hun skamfuld søgte at skjule, men som mere og mere tog Magten fra hende. Hun, som før i Timevis havde kunnet sidde urørlig som en lille Mus ved Gruen i Køkkenet og passe sin Naal eller sine Strikkepinde, kunde ikke længere finde Ro men gjorde sig hvert Øjeblik et Ærinde ind i Stuen, ud i Tørveskuret eller til et eller andet lille, afsides Skur, hvorfra der ligeledes var et Glughul ud til Gadekæret.

Fra sin Husbonds Tærskelo, hvorfra Mikkel Ejlegaard kunde holde Øje med sit eget Hus, saa han hende endog et Par Gange om Eftermiddagen, mens Moderen endnu sov, ligesom stjæle sig ud i Døraabningen, hvor hun da blev staaende, klemt op imod Karmen og halvt skjult af den, med sit Strikketøj mellem Hænderne, som om hun blot stod der for at trække frisk Luft. Men det var tydeligt at se, at hun forinden omhyggeligt havde hæget sig, med rent Forklæde, Strimmel i Halsen og olieglattet Haar. Nu og da skelede hun ogsaa frygtsomt over Strikkepindene henimod Kirkesmuget som for at se, om hun blev iagttaget.

Denne pludselige Iver for ved enhver Lejlighed at pudse og pynte sig var næsten det, der foruroligede Mikkel Ejlegaard allermest. Kirstine havde vel altid taget Vare paa sin Person; men nu gik hun med kæmmet

Haar lige fra Morgenstunden og sæbevaskede sig tidlig og silde, saa hendes Ansigt formelig skinnede. Blot hun skulde hen til Gadebrønden efter Vand, maatte hun have sine ny Lædertøfler paa og et Tørklæde om Halsen; og skulde hun til Kjøbmanden, kunde hun sjælden nøjes med mindre end en hel Omklædning.

Naar hun da gik hen over Gaden og rundt om Gadekæret, med Øjnene fæstede mod Jorden og Spaankurven i den stift nedhængende Haand, kunde man se paa Kindernes Farve, hvor hendes Hjærte bankede, saa snart en lille hvid Hund kom og snuste til hendes Kjole, eller naar der inde fra Kirkesmuget hørtes de lange melankolske Toner af en Harmonika, som hver Sjæl i Byen kendte.

Saaledes gik et Par Uger, og det var tilsidst, som om hun ikke længere sansede eller saa!

Om Aftenen, naar Lyset var bleven tændt, og Faderen havde faaet fat paa Avisen, hvoraf han gærne læste noget højt om Politikken, kunde hun sætte sig hen paa sin Plads i Halvmørke ved Ovnen og synke saa dybt i Tanker, at Garnnøglet trillede fra hendes Skød, uden at hun mærkede det. Men saa snart hun følte, at Moderen eller Faderen betragtede hende henne fra Bordet, fo'r hun sammen ligesom i Angst, blev bleg, og forlod gærne lidt efter Stuen med et kort Godnat.

»Gud véd, hvad der er i Vejen med Baarnet i den her Tid..... hun ser saa udkrepert ud,« sagde da Moderen henne ved sin Rok. Hun var en lille, tyk Kone uden Hals, med et uformelig stort, farveløst Ansigt, hvis Øjne altid syntes lukkede, som om hun sov.

Manden tav, med Hjærtet fyldt halvt af Harme, halvt af Medlidenhed.

Han havde flere Gange tænkt paa at tale til sin Kone om Sagen, men hver Gang opgivet det, fordi han frygtede, at hun da ikke skulde kunne lade være at snakke til Kirstine — og maaske til andre — og derved blot gøre Ulykken værre. Hans Mariane var nemlig nok en god og hjærtensbrav Kvinde; men hun havde lidt tungt ved at nemme og lidt svært ved at tie, selv hvor det gjaldt hendes egen Velfærd, — og her vilde blot et eneste uoverlagt Ord, naar det slap ud mellem Folk, kunne bringe Skam og Spot over hele Familien.

Endnu i nogen Tid søgte Mikkel Ejlegaard derfor at trøste sig med, at det hele maaske ikke havde saa meget at sige, og snart igen vilde drive over. Han kunde ligesom ikke faa sig selv til at tro, at hans Datter eller overhovedet nogen af Byens Piger for Alvor kunde have Tanke for sligt Røverpak, selv om det maaske et flygtigt Øjeblik kunde fordreje Hovedet paa dem med sit Flitter.

Men saa hændte det, at han en Aften kom hjem fra et Vælgermøde i en af Nabobyerne og ikke fandt Datteren paa hendes vante Plads ved Ovnen; og da han forhørte sig hos Moderen, fik han at vide, at Kirstine i Mørkningen var gaaet ud paa Overdrevet for at besøge en Veninde.

»Ja saa,« sagde han og kom pludselig til at skælve over hele Kroppen. »Det er noget nyt, det. Det plejer hun ikke van, tykkes a.«

»Aa nej — men det er da godt, om hun kan friskes lidt op. Hun har set saa mat ud af Øjnene i de her Dage og været rigtig ligesom ørekørt i Hovedet, det bitte Lam.«

Mikkel Ejlegaard tav.

Men da han havde trukket sin Søndagsfrakke af og løst sit Halsklæde, lagde han sig et Øjeblik hen paa Bænken og holdt Haanden over Øjnene, som om han var ved at faa ondt.

Konen løftede Hovedet og spurgte, hvordan han havde det. Han sagde, at han blot var noget træt — og tav igen.

Men denne Aften modnedes en Beslutning hos Mikkel Ejlegaard, og allerede den næste Dag ved Davren sagde han til sin Kone, at Kirstine inden Skiftedag maatte søge sig en Plads borte fra Byen.

Han vilde ikke sige Grunden til dette pludselige Forlangende; og trods alle Konens Bønner og Klager fastholdt han det med en Bestemthed, der tilsidst ikke tillod nogen Modsigelse.

Den følgende Søndag gik han selv over Heden og ud til en Proprietærgaard et Par Mil borte for at høre, om der skulde være en indvendig Plads ledig der; og da han om Aftenen kom tilbage, var Kirstine allerede halvvejs fæstet til Stuepige for Herskabet fra den næste Maaneds Begyndelse.

Kirstine selv sagde ingen Ting. Hun gik i de sidste Dage helt som i en Døs og gjorde mekanisk alt, hvad man bad hende om.

II.

Det var Aaret efter, en maaneklar Søndagaften i September.

Klokken kunde vel være godt elleve. I Tjepperup var det allerede stille. Portene var lukkede, Lysene slukkede og Hundene krøbne i Hus. Kun henne fra Kirkesmuget hørtes Skridt af en ensom Vandrer, Byens Natvægter, der gik der indhyllet i en gammel Soldaterkappe, med et Kohorn hængende i en Snor om Halsen. Tilsidst satte ogsaa han sig til Hvile henne i en Halmstak udenfor en af Gaardene, hvorfra han havde Udsigt over Byen.

Inde hos Mikkel Ejlegaard puslede den gamle Mariane endnu halvt afklædt omkring ved Skæret af Maanen, der i hvidblaa Strimer faldt ind gennem de to utildækkede Vinduer. Hendes Mand laa henne i Sengen, dybt nedsunken i Halmen, og havde allerede i et Par Timer sovet lydeligt, med Næsen vendt ind imod Lervæggen. Han var kommen træt hjem fra et Besøg i Nabosognet hos sin Søn Skolelæreren, hvem en Kreds

i Egnen tænkte paa at opstille som Kandidat til det nær forestaaende Folketingsvalg.

Den lille trivelige Kone trippede omkring paa Hosesokker, beskæftiget med at indvikle sit uformeligt store og næsten skaldede Baghoved i et blomstret Tørklæde, hvis Ender hun med en Naal fæstede over Issen.

Hun gav sig gode Stunder. Det var ikke af Nødvendighed, at hun endnu færdedes oppe i denne silde Time og idelig under Afklædningen gav sig noget at bestille, snart omkring i Stuen, snart ude i Køkkenet. Denne natlige Puslen var en gammel Vane fra den Tid, da hendes Børn var smaa. Den Gang havde hun gerne maattet sidde oppe den halve Nat for at lappe og vaske og stoppe, og siden havde hun ikke kunnet faa sig selv til at søge Hvile samtidig med Manden. Hun vidste, at hun ikke kunde faa Ro for sig selv og sine mange Bekymringer for de fraværende Børn, før hun en Times Tid havde puslet omkring i Ensomhed, fordi hun da indbildte sig, at hun endnu havde dem alle fire liggende omkring sig og kunde vaage over dem som i gamle Dage.

En særlig Grund til sine Bekymringer havde hun i denne Tid, fordi hun i over to Maaneder intet havde hverken hørt eller set til Kirstine, — og selv Glæden over Udsigten til, at Per kunde blive Rigsdagsmand, havde ikke kunnet forjage de urolige Tanker, der i den Anledning var opstaaet hos hende. Søndag efter Søndag havde hun ventet hende med dækket Kaffebord og varme Sukkerkringler; og naar Datteren endnu ikke ved Middagstid havde ladet sig se, var den gamle Kone gaaet helt op til Hedegrænsen og havde staaet der over en Time og set ud efter hende med Haanden over Øjnene for at kunne gaa hende i Møde, om hun skulde komme. Men bestandig forgæves!

Mariane havde flere Gange været ilag med sin Mand for at faa ham til at tage over Heden og høre, hvordan det stod til. Men Mikkel var bleven saa besynderlig med alt, hvad der vedrørte den bitte Kirstine. Om man

ikke kendte ham, skulde man kunne tro, at han ikke længer huede sit eget Barn. Det var, som om han end ikke var glad ved hende i de Par korte Timer, hun en sjælden Gang kunde besøge dem. Han gik saa underlig urolig omkring, saasnart hun kom, og syntes ikke tilfreds, før han havde hende vel igen over Heden.

Og dog kunde enhver se sig til, at hun slet ikke havde det godt derovre i Proprietærgaarden, skønt hun selv ingen Ting vilde sige derom. Hun var baade bleven gusten og mager, Stakkel, og desuden saa underlig stille og indesluttet, ja ligesom forskræmt. Ogsaa var hendes Besøg bleven sjældnere og sjældnere — og nu blev hun helt borte!

Mariane kunde nu ikke længere udholde denne Uvished, og hun havde i Dag besluttet, at hun den næste Morgen, om Gud undte hende det, vilde forsøge at vinde den lange Vej over Heden for at se sin Datter. Hun havde om Eftermiddagen bagt et rundt hvidt Brød, som hun havde viklet ind i et Tørklæde for at tage med, — og mens hun nu puslede omkring i Maanelyset, blev hun ved at opremse for sig selv alle de Ulykker, som mulig kunde have ramt hendes Barn.

Endelig fik hun sig da helt afklædt, trak Strømpeskafterne halvt ned over Læggene, bandt et gammelt Uldstykke omkring Maven og krøb op i Halmen ved Siden af Manden. Under megen Gispen og Stønnen fik hun sine stive Lemmer lagt tilrette under Dynen, foldede Hænderne og laa derefter længe med aabne Øjne og hørte paa det gamle Skab-Urs haltende Tid-en-gaar, Tid-en-gaar henne i Krogen, paa Rotterne flittige Gnaven oppe paa Loftet og den tunge, ligesom underjordiske Snorken af Nabofamilien, der sov paa den anden Side af Væggen.

Endelig faldt Øjenlaagene til og — halvt i Søvne — fremsagde hun højt sin Aftenbøn.

»No siger a dig Tak, Vorherre, for god Helsen, Føje og Klejer. Gud bevaare os allesammen for unde Mennesker, Ildebrand og slemme Syger. Det samme siger

a for dig Per, for dig Sofie, for dig Hans Jørgen og for dig bitte Kjesten. — Gud glæde os alle udi Himmerig.«

Hun var netop ved at sove ind, da hun blev vækket ved den dumpe Rumlen af en Vogn, der med stor Hastighed kørte ind i Byen.

»Naa, no er Stine Mejlegaards Time kommen,« mumlede hun i Halvsøvne. »Gud give hende en god Forløsning.«

Men i det samme standsede Vognen brat. Mariane hørte et Par Mandsstemmer raabe til hinanden og genkendte i den ene Ole Vægters hæse Gøen.

Hun var igen bleven helt vaagen. Hvad kan det være, tænkte hun og løftede Hovedet lidt fra Puden for muligt at opfange nogle Ord.

Pludseligt rejste hun sig op paa Albuen — Vognen havde atter sat sig i Bevægelse og nærmede sig den Del af Byen, hvor hun selv befandt sig. »Hvad kan det dog være?« gentog hun ganske højt og ængsteligt.

Et Øjeblik efter standsede Køretøjet ude paa Vejen lige foran Huset, og et Par Træsko hørtes at bevæge sig paa Stenflisen udenfor Vinduerne.

Mariane havde sat sig over Ende i Sengen. En frygtelig Angst havde med ét gennemfaret hende, og hun var lige ved at udstøde et højt Skrig, da hun nu saa' et Ansigt — Ole Vægters — trykke sig ind mod Vinduet nærmest Døren. Samtidig lød en stærk Banken af en Kno paa Ruden.

Næsten stiv af Rædsel ruskede den gamle Kone i sin Mand.

»Mikkel! . . . . Mikkel! . . . . Hører du ikke . . . . Aa Gud, aa Gud — der er vist sket en grumme stor Ulykke.«

Men Manden var ikke let at faa vækket. Han slog blot tungt i Luften med den ene Arm og snøvlede i Halvsøvne:

»Hva' er det?«

»Der er nogen der banker . . . Hører du ikke? . . . Aa Gud, aa Gud.«

Omsider fik han løftet Hovedet og gnedet Øjnene; og da nu Ole Vægter ogsaa begyndte at raabe udenfor Vinduet og gentage sin Banken, forstod han hurtigt, at der var noget galt paa Færde. Med sine lange tynde, af Haarvækst næsten sorte Ben skrævede han over Mariane ud paa Gulvet, stak Fødderne i sine Træsko, som stod udenfor Sengen, og gik i sin stumpede Skjorte gennem Forstuen ud paa Stenflisen foran Indgangsdøren.

»Hvad er der i Vejen?« hørte Mariane ham sige derude, næsten truende.

»Er det Mikkel Ejlegaard?« sagde en fremmed Stemme ude fra Vognen.

»Ja.«

»A er ovre fra Hedegaarden — og a sku' sige fra Husbond', om du og Konen it' vilde komme med tilbaves straks — for jer Datter er saadan it' rigtig tilpas, sku' a sige.«

»Hva'. . . .hva' fejler hun da?«

»Ja, det ved a it' noget om . . . . . det er it' saadan noget meget farlig, sku' a sige. . . .Men Husbond' mente ligevel, det var bedst at skikke jer Bud med det samme og bede jer om at komme.«

Mere hørte Mariane ikke. Med en hylende Hulken slog hun begge Hænder for Panden, raabte sin Datters Navn højt og fægtede vildt med Armene for at komme op af Sengen. Da Manden et Øjeblik efter kom ind i Stuen, fandt han hende siddende paa en Stol ved Hovedgærdet. Hun havde ikke faaet noget Tøj paa sig og rystede som i Kuldekrampe over hele sin lille tykke Krop, mens hun uafbrudt blev ved at fremstønne:

»Mit stakkels Barn, mit stakkels Barn — hun er død, hun er død —«

»Naa, naa, Mariane — lad os nu være lidt rolige,« sagde Manden, skønt han tydelig nok selv havde ondt ved at tænke og tale sammenhængende. »Det er kanske it' saa slemt. — Se nu at faa Tøj paa dig, at vi kan komme afsted.«

Selv var han i Løbet af to Minutter i Klæderne. Men Mariane var som lammet af Skræk og Fortvivlelse og kunde ikke komme i Vej. Han maatte da hjælpe hende, skønt hans egne Hænder rystede af Feber; og tilsidst kom ogsaa Ole Vægter stampende ind paa sine Træsko med en kort Træpibe i Munden for at tage en Haand i med.

»Vær nu skikkelig, Mariane,« gnævrede han paa sit Hundemaal. »Det har vel it' saa meget at betyde. — Ta'en med Row — ta'en med Row.«

Endelig fik de hende pakket i Klæderne og ført ud paa Vognen. Imidlertid var ogsaa Folkene i det lange Hus' øvrige Stuer ved Støjen vækket op af Søvnen, og i alle Dørene saas hvide, barbenede Skikkelser, baade Mænd og Kvinder, der spurgte om, hvad der var paa Færde.

»Aa, hold Kæft med jer,« snærrede Ole Vægter, »I kan vel forstaa, at det er jen, der er bleven syg.«

Kusken smækkede paa Hestene, og Vognen fo'r afsted. —

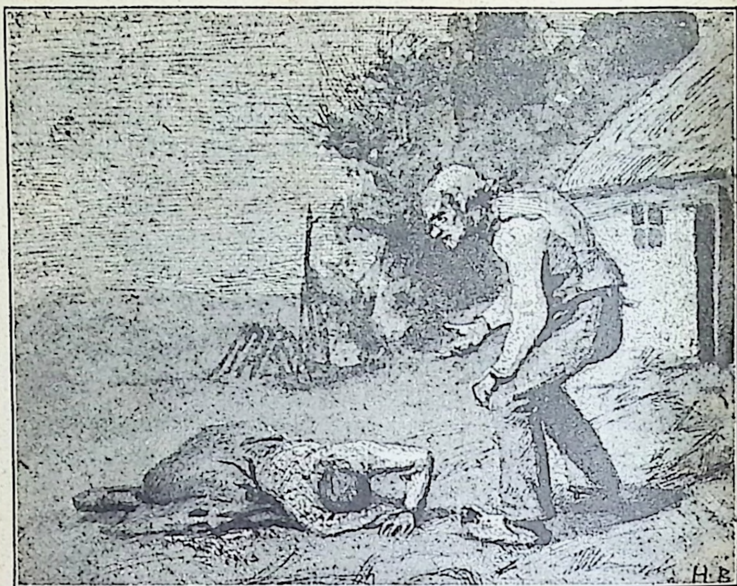
Først da de var naaet helt ud paa den maanebelyste Hede, fik Mariane saa megen Besindelse, at hun kunde begynde at udspørge Karlen. Men da var der ogsaa de hundrede Ting, hun vilde vide paa én Gang.

Men Fyren havde tydeligt nok Ordre til intet at røbe. Han undveg med Sejghed alle hendes Spørgsmaal og svarede bestandig blot:

»Ja, se, det ved a it' noget om...ja, se det kender a it' noget til —.«

Hun kom ingen Vegne med ham.

Imidlertid sad Manden ved Siden af hende paa Agebrættet, lige bag Kusken, og mælede ikke et Ord. Hans Ansigt var blegt som Døden, hans Hoved fremoverbøjet. Med stive Øjne stirrede han ufravendt ned mod Vognbunden. Hans lange Hestekrop var ligesom ganske slap og kastedes frem og tilbage af Vognens skumplende Bevægelse paa den ujævne Vej. Samtidig sank Overkroppen mere og mere forover, og det saa' et Øjeblik ud, som om han vilde kaste sig ud af Vognen og ind under Hjulene.

III.

Allerede den næste Dag vidste man i Tjepperup nøjagtig Besked om de uhyggelige Begivenheder, der i Løbet af Natten var forefaldne hos Proprietæren paa Hedegaarden.

Om Aftenen kort efter Sengetid havde Gaardens gamle Røgter hørt nogen liste sig omkring Gavlen af Kostalden, hvor han havde sin Seng opslaaet i et Indelukke. Han rejste sig op og ved at kigge gennem sit lille Vindue saa han nu i Maaneskinnet en kvindelig Skikkelse, der med vaklende Skridt og i foroverbøjet Stilling fjærnede sig fra Gaarden over Møddingen. Skikkelsen var imidlertid ikke kommen mange Skridt bort, før hun snublede og sank om. I et Par Minutter blev hun liggende sammenkrøben, med Hovedet presset ned i sine Hænder. Saa rejste hun sig igen med Besvær, slæbte sig et Stykke hen ad Jorden, men sank derpaa atter ligesom udmattet sammen.

Den gamle Røgter, der øjeblikkelig havde genkendt Stuepigen Kirstine, forstod lige saa hurtigt, hvad der var paa Færde. Han havde — ligesom adskillige andre af Gaardens Folk — allerede i nogen Tid haft Pigebarnet mistænkt for at være »paa gode Veje«; og efter en kort Betænkning trak han sine Klæder paa sig for at hindre at hun gjorde en Ulykke paa sig selv eller paa andre.

Da han naaede ud til hende, var hun allerede begyndt at føde. Hurtigt gjorde han Anskrig, fik Husbonden og Pigerne vækkede og Kirstine bragt ind i Rullestuen, hvor der stod en ledig Seng. Her bragte hun kort efter en fuldbaaren Søn til Verden. Men om det nu skyldtes Opholdet i den kolde Natteluft eller hvad nu Grunden var: hun døde et Par Timer efter under krampagtige Kuldegysninger. Barnet derimod levede endnu.

Det var en Uldhandler fra Indreherredet, der først bragte disse Efterretninger til Tjepperup; men i Begyndelsen vilde man slet ikke fæste Lid til hans Fortællinger. Dertil havde hele Familien Ejlegaards — og ikke mindst Kirstines — strenge Paapasselighed været altfor vel kendt.

Men man fik snart Syn for Sagen. Henimod Middag kom en Vogn langsomt kørende ned fra Heden og ind i Byen. Paa Agefjællen hos Kusken sad Mariane Ejlegaard, opløst i Graad, skjulende Ansigtet med Snippen af sit Sjal og bærende en Bylt — et Barn? — paa Skødet. Bagest i den lange Høstvogn stod Kirstines rødmalede Kommode, som alle i Byen straks genkendte; og imellem denne og Agefjællene laa noget som et Menneske, tildækket med Halm og et Stykke Sejldug — Kirstines Lig.

Derimod saa' man ikke noget til Mikkel Ejlegaard. Han sagdes at være staaet af Vognen udenfor Byen for ad en Bagvej at naa Hjemmet.

Hvad der dog satte Sindene allermest i Bevægelse — og hvad der gjorde Sagen dobbelt opskræmmende og

gaadefuld — var den Omstændighed, at Kirstine lige til det sidste havde vægret sig ved at opgive Barnefaderens Navn. Skønt hun — som Skik i slige Tilfælde var — under Nedkomsten blev baade tigget og truet, for at ikke Mistanken skulde falde paa uskyldige; og skønt den hurtigt tilkaldte Jordemoder, da hun saa', at det gik mod Døden, tilsidst bad alle andre forlade Stuen og derpaa med kærlige Ord bad hende for Barnets Skyld at betro hende Faderens Navn, havde Kirstine med sin sidste Livskraft bidt Tænderne sammen — ligesom i Rædsel for at Navnet i Dødens Øjeblik skulde slippe over hendes Læber.

Hun havde i det hele intet villet sige og ikke rørt sig. Først da man fortalte hende, at der var sendt Vogn efter hendes Forældre, udstødte hun et vildt skærende Skrig og gjorde Forsøg paa at springe ud af Sengen for at flygte.

En halv Time før Forældrene kom kørende ind i Gaarden, udaandede hun i Jordemoderens Arme med de Ord: »A vil ha' Barnet med mig i Kisten.« —

Hele Eftermiddagen stod Købmandens Butik fuld af Byens Folk, der strømmede til for at høre nyt om den hemmelighedsfulde Begivenhed. Det svirrede i hele Byen med Rygter; men i Virkeligheden var det ikke lykkedes nogen at bringe mindste Lys i Mørket.

»Ja, i Sandhed! En gaadefuld Tildragelse — en besynderlig Begivenhed!« blev den lille blege Købmand ved at gentage i salmesyngende Tone. Han stod bag Disken og vuggede sig paa Hælene, med en stor Taftes Kasket ned over Ørene, Hænderne foldede under Maven og de rødkantede Øjne fromt hævede mod Loftet. »De stakkels Forældre! ..... Aa ja..... Man maa jo haabe, at Vorherre vil lade sit Lys fremskinne ogsaa i denne dunkle Sag og aabenbare det skjulte og fordægtige — som der staar i Biblen.«

»Ja, a har nu mine egne Meninger om, at det ér Proprietæren selv,« sagde i en ophidset Tone en ung, køn Husmandskone, der stod ved Disken med et Barn paa

Armen. »Saadan en Højremand gør sig saamænd ingen Samvittighed af at bringe en fattig Pige i Ulykke — det Skarn!«

»Der kan s'gu være noget om 'et,« sagde de omkringstaaende Mænd og lo.

»Ja, Herrens Veje ere uransagelige — meget uransagelige,« missede Købmanden. »Hvad skal man sige!«

»Der kommer Snushane!« udbrød pludseligt en Mand, der sad paa Kanten af en Sildetønde henne ved Vinduet og saa' ud paa Gaden. »Nu kan han faa noget at stikke sin Næse i. . . . der er kanske noget godt at lugte til.«

»Ja, han har ogsaa været svært ledig i den sidste Tid,« sagde en anden haanligt — og alle i Butikken lo højt.

Derude ved Gadekæret stod Gendarm Fredriksen — »Snushane« som man i Fortrolighed kaldte ham — og skyllede sine lange Støvler med den lakerede Skafterand i det plumrede Vand. Han var netop hjemkommen fra sit Hovedkvarter i Købstaden og var endnu iført Vaabenfrakke og Kepi.

Det var en middelhøj, firskaaren Skikkelse med rødligt, tætklippet Haar, lyse, næsten hvide Øjenbryn og et rundt, fregnet Bondeansigt, der var noget opdunstet af Drik og Lediggang. Han havde i godt og vel et Aar haft sit Kvarter her i Tjepperup og var paa Grund af sin Stilling Genstand for Befolkningens Had og Foragt. Hvor han viste sig, vendte Folk straks Ryggen til. Naar han traadte ind i en Butik eller en Krostue, rejste alle tilstedeværende sig som paa Kommando og forlod øjeblikkelig Lokalet, — og man havde unægtelig forundret sig noget over, at disse Demonstrationer endnu ikke havde formaaet at fordrive ham fra Byen og skaffe Fred og ordnede Tilstande i Landet.

Forøvrig var Gendarm Fredriksen personlig uden Skyld i den Foragt, hvormed han blev forfulgt. Han var i Bunden et godmodigt, beskedent Menneske, hvem Ulyst til Arbejde og uheldig Paavirkning i Soldatertiden

havde drevet ind paa hans ilde ansete Haandtering. Aldrig havde han gjort en Kat Fortræd — og det kneb derfor i Længden for adskillige af Byens Folk at bevare den moralske Forargelse over hans Nærværelse imellem dem.

Især kneb det ofte for Byens unge Pigebørn, der ikke var upaavirkelige for det Skær af flot Mandighed, som himmelblaat Klæde, blanke Knapper, Livgehæng og Sjako lægger selv over en almindelig Bondekarl. Naar de — skjult bag Vinduer og halvaabnede Døre — saa' Gendarm Fredriksen vandre ud af Byen i fuld, blankpudset Parademundering, med Karabin, Sidegevær, Cigar i Munden og Sjako'ens lange hvide Nakkesnor viklet op over den lakerede Skygge, og naar de da i Tankerne sammenlignede ham med deres egne vadmelsklædte Kærester — var det ikke altid, at Sammenligningen faldt ud til Gunst for de sidste.

Gendarm Fredriksen havde desuden den Fordel, at han paa Grund af Uniformen kunde tillade sig Forskønnelser af sin Person, der var et almindeligt Bondemenneske forment. Han kunde saaledes sno sit lille, lyserøde Overskæg opad i to smaa kække Spidser, der vilde have gjort en civil Bondekarl latterlig. Han turde gaa med hvide Handsker, turde have »Diamant«-Ring paa Lillefingren og bruge Pomade til sit Haar. Naar de unge Piger da ved Byens folkelige Forsamlinger, ved offentlige Dansegilder eller andre Lejligheder, hvor Gendarmen i Embeds Medfør skulde være til Stede, nødtvungent kom til at staa i Nærheden af ham og med uroligt bankende Hjærte blændedes af Lynene fra hans blanke Knapper og mærkede Duften af hans Pomade, havde de en smigrende Fornemmelse af at være kommen i Forbindelse med de fornemmes Kreds, uden dog at have forladt deres egen.

Endelig bidrog den Afsondrethed, hvori han ved Forholdenes Magt var tvungen til at leve, og de Spotterier og Bagtalelser, hvormed Byens Karle temmelig plumpt søgte at skjule deres Misundelse, til at forøge

den Tiltrækning, Gendarm Fredriksen udøvede paa følsomme unge Kvindehjærter. Skønt de unge Piger ikke turde sige det højt, tænkte de mangen Gang med Varme, at det dog ved Gud var Synd med al den Forfølgelse imod det stakkels Menneske. Naar de den lange Søndag saa' ham gaa ganske ene omkring, kun fulgt af sin lille hvide Hund, eller især naar de om Aftenen hørte de lange melankolske Toner af hans Harmonika inde fra Kirkesmuget, hvor han havde sin lille Stue, rørte der sig i deres Hjærter en hemmelig Medlidenhed, der altid er den første Spire til Kvindernes Kærlighed, Opofrelse og Hengivelse. Havde det ikke været af Skræk for den Skam, der vilde komme over dem, om nogen fik at vide, at de i Smug holdt Snak med Gendarmen, skulde de saamænd ikke have noget imod — saadan i al Uskyldighed naturligvis — at være ham lidt til Trøst i hans Ensomhed.

Uden at ane det spillede Gendarm Fredriksen ind i flere af de unge Pigers Drømme paa en Maade, der undertiden bagefter forskrækkede dem selv.

IV.

Da Fredriksen havde skyllet sine store, af Vejsmuds tilsølede Støvler, vaskede han ogsaa sine Hænder i Gadekærets Vand, tørrede dem af i sit Lommetørklæde, kastede et Blik hen til Købmandens Butik, saa' sig ligesom betænksomt omkring til forskellige Sider og gik derpaa langsomt og slentrende ad den Vej, hans Blik først havde taget.

Idet han traadte ind ad Købmandens Dør, rejste straks alle de tilstedeværende Bønderfolk sig op og forlod larmende Butiken.

Da Døren havde lukket sig efter den sidste, trak Købmanden — der af Hensyn til sine Kunder havde sat et fortrædeligt Ansigt op, da Gendarmen nærmede

sig — pludselig sin brede Skruptudsemund op til et Smil og rystede paa Hovedet. Han stod i Hemmelighed paa en fortrolig Fod med Gendarmen, med hvem han — paa Grund af nogen Uregelmæssighed ved sin Spirituosahandel — ikke gærne vilde lægge sig ud.

Fredriksen trak paa Skuldren — en Ytringsform, han havde lært af Underofficeren i Tjenesten og nu ved alle Lejligheder anvendte. Derpaa lod han sig falde tungt ned paa en Stol ved Disken, strakte Benene skrævende fra sig og mumlede noget om Øl.

Købmanden havde allerede stukket Proptrækkeren i en Halvflaske, hvilken han derpaa satte foran ham med en rund Bevægelse af Armen — ligesom en Opvarter.

»Ja, De har jo ogsaa hørt om denne Nats gaadefulde Tildragelse, Hr. Fredriksen, Uldhandleren var jo kommen, inden De tog til Byen i Morges,« sagde han saa og stillede sig op paa sin vante Plads mellem Disken og Kakkelovnen, med Hænderne foldede under Maven, Øjnene i Loftet og Hovedet paa Hæld — ligesom en Degn, der læser i Kordøren. »I Sandhed — en besynderlig Begivenhed! Man maa jo haabe, at Vorherre ogsaa i denne dunkle Sag vil lade sit Lys skinne og aabenbare det skjulte og fordægtige.«

»Ja, De kan jo nok huske hende,« vedblev han, da Fredriksen intet svarede, men kun syntes optaget af at styrte Flaskens Indhold ned gennem sin Hals. »Hun kom i sin Tid saa meget her i Butiken, og jeg synes at erindre, at De et Par Gange kom i Snak med hende herinde . . . hun var ellers saadan lidt menneskesky af sig. Ja, hvem skulde den Gang have troet, at det kunde gaa den skikkelige Pige saa ilde? I Sandhed! Herrens Veje ere uransagelige!«

Men da Fredriksen stadig intet svarede, kastede han Blikket ned paa ham og saa' ham da sidde foroverbøjet med den tømte Flaske hængende mellem Hænderne, Øjnene lukkede i det røde, opdunsede Ansigt.

Først i dette Øjeblik opdagede Kjøbmanden, at Gendarmen var beruset.

Han drog et Suk, rystede paa Hovedet og sagde med mild Bebrejdelse:

»Hør, Fredriksen — nu har De vist igen overbebyrdet Dem inde i Staden. Jeg synes dog, De skulde passe lidt paa . . . . De véd vist ikke selv, hvor slem De har været i den senere Tid. Folk begynder allerede at snakke meget om det. Husk paa, hvad Kristus siger: vogt paa dig selv. Det samme sagde jo ogsaa Løjtnant Hansen til Dem forleden . . . . Det har De jo selv fortalt mig.«

»Aa, Fanden med alle Grejer!« udbrød pludselig Fredriksen foragteligt, kastede sig tilbage paa Stolen og satte Flasken paa Disken med et Brag. »Lad mig faa nok en Øl! . . . . Jeg tørster sgu', som om jeg havde ligget fjorten Dage i Saltlage.«

Den fromme Købmand betænkte sig. Men da han en Stund havde betragtet den berusede med et anklagende Blik, følte han øjensynlig dermed sin Samvittighed fri og trak en ny Flaske op.

»Fanden med alle Grejer!« udbrød igen Gendarmen, tørrede først sin egen, derpaa Flaskens Mund af med Haanden og sagde med en gammel Vittighed:

»Folk siger nok, at Jeppe drikker — men de siger ikke, hvad for en Tørst, han lider! Skaal, Købmand!«

Da Flasken var tømt, rejste han sig ligesom i overgiven Krigsstemning og rakte Købmanden Haanden over Disken paa Slagtermaner, med Arm og Haand krummet, Tommelfingren ret i Vejret.

»Tak for Øllet, Købmand, eller skriv det op . . . . ligesom De vil!«

Saa lo han og gik med usikre Skridt ud af Butiken.

Med Haanden paa Laasen vendte han sig endnu en Gang om og sagde:

»Hør, Købmand — er det sandt, hvad Folk siger, at det Barn — hendes — Pigens, som døde i Nat — at det lever endnu?«

»Ja, mærkeligt nok, det skal saamænd befinde sig i bedste Velgaaende — desværre — kan man vel næsten sige!«

»Hvorfor mener De det?« spurgte den anden pludseligt stille og skulede mistænksomt hen til Købmanden.

»Aa, det kan da kun blive til et sølle Liv for saadanne et Pus, der hverken har Mo'r eller Fa'r lige fra Fødslen.... For Faderen holder nok sin Mund nu, da ingen kan røbe ham. Saadan er det jo med den Slags Mandfolk!.....Naa, maaske er det ogsaa bedst saadan, For noget galt maa der dog være ved ham, siden hun hellere vilde efterlade sit Barn uden ringeste Understøttelse end sige, hvem han er.«

Fredriksen svarede ikke og slog Døren i efter sig uden at sige Farvel.

V.

I Mørkningen sad Mariane Ejlegaard inde i Stuen sammen med sin 80-aarige Morbroder, en lille skaldet Mand med to vandklare Øjne og en stor blaa Næse i et blegt Ansigt. Han boede henne i Fattighuset, og var straks, da han hørte om den skete Ulykke, rokket herhen paa sine hjulede Ben — mindre for at trøste, end fordi han mente, at der ved en saa ualmindelig Lejlighed nødvendigt maatte »falde lidt til gode«.

Mariane sad paa Kirstines gamle Plads i Ovnkrogen og hulkede med Forklædet for Ansigtet; Oldingen sad og kremtede og indskød nu og da i Stilhed et »Ja, hvad skal man sige« eller »Ja, saadan gaar'et,« mens han idelig med sin lille, tykke, hvide Tunge slikkede sig om de tørre Læber — ligesom i utaalmodig Længsel efter den Læskedrik, han endnu ikke havde faaet.

Henne ved Sengen laa det nyfødte Barn og sov i en gammel Kurvevugge, som Mariane havde laant hos en af Nabokonerne.

Pludselig hørtes fremmede Skridt ude i Forstuen, en Haand bankede stille, næsten lydløst paa Døren, og en uniformeret Mand traadte ind.

Det var Gendarm Fredriksen.

Han var meget bleg og blev staaende ved Døren, tæt op imod den, mens han med sky Øjne saa' sig omkring i Stuen, som om han søgte efter noget, han ikke vilde se.

»God Aften,« sagde han endelig og traadte et Skridt frem.

Synet af Gendarmen havde med ét gjort Mariane ganske stiv af Rædsel. I et Nu fo'r den Tanke gennem hendes Hoved, at Datteren kunde have været meddelagtig i en Forbrydelse, og at Lovens Haand nu søgte at ramme hende — selv paa den anden Side af Graven.

Hun strakte Armene ud, vendte Ansigtet bort, som for at afværge et skrækkeligt Syn, og stønnede:

»Aa, Gud — aa, Gud! Der er da ikke sket noget galt. Aa, Gud, a ryster over hele min Krop.....hun har da ikke gjort noget forkert.....Herre Jøsses — hvad har hun gjort? — —«

»Bliv ikke forskrækket,« stammede Gendarmen med Besvær — man kunde ligesom høre Hjærtet hamre i hans Aandedræt — og traadte et Par Skridt nærmere. »Jeg vilde bare spørge...om jeg kunde...kanske være Dem til nogen Nytte......«

»Aa, Gud — aa, Gud! Hvad skal her være at gøre!« hulkede Mariane og sank atter tilbage i Stolen med Forklædet for Ansigtet.

Gendarmen svarede ikke straks. Hans sky Blik flakkede paany uroligt fra hans Støvlespids ud i Stuens halvmørke Kroge og tilbage igen — og hver Gang det traf den gamle Morbroder, skyndte denne sig at sætte et nedslaaet Ansigt op og snyde sig kraftigt med Fingrene.

»Jeg mener,« sagde han endelig. »Hun.....Deres Datter.....har maaske efterladt sig nogle Ting, der kunde lede Politiet paa Sporet.....der kunde jo være

saadan Erindringer eller Breve, som kunde give Oplysninger om, hvem som....hvem hun har....«

Mariane rev Forklædet fra Øjnene. Det, Gendarmen her sagde, havde hun ikke før tænkt paa! Hun rejste sig øjeblikkeligt fra Stolen, søgte ivrig i sin Lomme efter noget, der viste sig at være en Nøgle, og gik hen til Kirstines Kommode, som var bleven anbragt ved den ene Væg.

Udsigten til at kunne finde sin Datters Forfører fik hende med ét til at glemme baade Sorg og Graad. Med Hjælp af Gendarmen blev hver Skuffe, hver Æske, hvert Stykke Papir omhyggeligt undersøgt; Kjolelommerne blev vendte, og selv Bibel og Salmebog gennembladede — men ikke et Brev, ikke et Spor var at finde.

Der gik et Lettelsens Suk gennem Gendarm Fredriksen.

»Ja — saa er der jo ikke noget at gøre,« sagde han.

Mariane brød atter ud i sin haabløse Hulken, og Morbroderen begyndte igen at snyde sig med Voldsomhed, hvilket overhovedet syntes at være ham den eneste Ytringsform for Sorg.

Fredriksen blev staaende stille og saa' ned for sig, mens Mariane pakkede Kommodens Indhold sammen og lukkede Skufferne. Hans Blik gled langsomt over Gulvet, indtil det naaede Vuggen i den anden Ende af Værelset. Saa tog han det hurtigt til sig, som om han havde brændt sig. Men snart gled det frem igen, søgte ud over Vuggen, hen over Sengen, ind igennem den halvaabne Dør til Køkkenet....

»Hvor....har.. .De Deres Datter?« stammede han endelig, ligesom med lam Tunge.

»Vi har sat hende ude i Tørveskuret, snøftede Mariane. »Vi har jo ingen Plads til hende herinde — — Vil Hr. Gendarmen maaske gærne se hende?« tilføjede hun lidt efter, skønt med en Fornemmelse af, at det vistnok var en Venlighed, hun egentlig ikke burde vise denne Mand.

Gendarm Fredriksen syntes at betænke sig. Der gik hæftige Rykninger igennem ham, og hans store Mund skælvede.

Saa rystede han paa Hovedet.

Men i det samme gled hans Blik atter over Gulvet hen til Vuggen i den anden Ende af Værelset, og efter et Øjebliks Tavshed sagde han:

»Men har Deres Datter ikke haft andre Steder, hvor hun kunde have gemt noget fra den Tid, hun var her hjemme....en Kiste eller saadan noget....?«

»Ja, en Kiste havde hun jo —«

»Ja, saa — hvor staar den?« spurgte han hurtigt.

»Hendes gamle Kiste staar histude i Pindehullet... men der er vist bare gamle Klude i.«

»Det var dog værd at se godt efter.«

»Ja, a ved ikke, om Gendarmen vil følge med —«

»Det er vist bedst, jeg bliver herinde. Jeg skulde gærne holde et Øje med Sognefogden, om han skulde komme her forbi.....Kan den gamle dér ikke følge med?«

»Jo, kom du Morbroder. Saa kan du holde Lygten — for der er mørkt derinde —«

I samme Øjeblik, de to havde forladt Stuen, nærmede Fredriksen sig under heftig Sindsbevægelse Vuggen, men standsede pludseligt inden han var naaet helt der hen.

Fra Forstuen lød nemlig Træskotrin; Klinken skramlede, Døren aabnedes — paa Tærskelen stod Mikkel Ejlegaards lange bøjede Skikkelse, lergraa i Ansigtet og med uredt Haar.

Han havde hele Eftermiddagen holdt sig skjult ovre i sin Husbonds Lo. Selv den gamle Morbroder havde han ikke villet træffe. Men da han havde set Gendarmen gaa ind i hans Hus, kunde han ikke længer styre sig. Nu maatte han have Vished, hvad det saa skulde gælde.

Da Gendarm Fredriksen ved første Øjekast saa', at Mikkel Ejlegaard anede alt, tabte han ganske Fatningen.

Han vaklede, maatte støtte sig til Bordet og gav sig til at opramse, mens hans snappede efter Vejret — ligesom en Forbryder, der er greben paa fersk Gerning:

»Det er mig, der er Fa'er til Barnet ..... men jeg har ingen Skyld i, saadan som det er gaaet.....

Jeg har gærne villet gifte mig med hende .... det har altid været min Tanke....men Kirstine vilde ikke.... hun sagde, hun kunde ikke..... men jeg vil betale til Barnet....Han skal ikke lide nogen Nød — —«

Mikkel Ejlegaard saa' paa ham med et Blik, hvori alle Slags menneskelige Følelser syntes at kæmpe vildt om Herredømmet. Han løftede sin stentunge Haand — for at dræbe dette Menneske — eller for at slynge

sin Forbandelse ned over ham — han vidste ikke selv hvilket —

Men i det samme var det, som om alt brød sammen inden i ham. Overvældet af Sorg, Skam og Udmattelse vaklede han hen til Bænken under Vinduet og mumlede blot i Forbigaaende:

»Gaa, du!...og Vorherre være dig naadig for, hvad du har gjort.«

VI.

I flere Dage laa Kirstines uskønne Lig udstrakt i en lang udhugget Papirsskjorte paa en Vognfjæl inde i Tørvehuset, med en Staalsaks for Fødderne og et Halmkors paa Brystet. Moderen havde pyntet hende efter bedste Evne. Hun havde flettet røde Baand i Ligets Haar, givet det en Tøjblomst i den ene Haand og en Moskrans om Halsen.

Mange af Byens Fruentimmer og Børn kom daglig for at se til Liget og følge dets Forandringer, og ottende Dagen efter Dødsfaldet blev det begravet under stor Deltagelse.

Men kort efter hændte der noget, der gav Folk Anledning til Eftertanke. Gendarm Fredriksen forsvandt nemlig pludselig fra Byen og vendte ikke siden tilbage. Det fortaltes, at han havde gjort et mislykket Selvmordsattentat inde paa Kasernen i Købstaden, og forinden skulde han have betroet en Kammerat, at han vilde skyde sig, fordi han var Skyld i et Menneskes Død.

Omtrent samtidig oplyste en omrejsende Handelsmand, der kørte omkring i Egnen med Lervarer, og nu igjen var kommen til Tjepperup, at han en Gang om Sommeren havde set Gendarmen spasere i Maaneskin over Heden med et Pigebarn om Livet. Handelsmanden var under Kørselen falden i Søvn; hans Studespand havde derved forladt Hjulsporene og forvildet sig ud i

den øde Hede; og her var det, at Kæresteparret var bleven set. Pigebarnet havde gaaet med Hovedet trykket ned i Hænderne og grædt, saa det kunde høres langt bort; derfor og fordi Vinden bar fra dem, havde de ikke mærket Vognen, der kom listende over Lyngen et Par hundrede Alen bag dem. Hvordan Pigebarnet saa' ud, kunde Handelsmanden ikke sige; men han huskede, at de tog Vejen ud mod Proprietærgaarden.

Hermed var Gaaden endelig forklaret; og Folk i Tjepperup forundrede sig over, at de ikke for længe siden havde tænkt sig alt dette selv.

Men over de gamle Ejlegaards Hoveder aabnede sig nu alle Spottens og Foragtens Sluser — mindre paa Grund af sædelig eller politisk Forargelse end af almindelig menneskelig Skadefryd. De gamle Ejlegaards havde altfor ofte kunnet triumfere over andre, hvis Døtre det var gaaet ilde, til at disse nu ikke af Hjærtens Lyst skulde forsøge at gøre Gengæld.

For rigtig at haane dem, undgik alle deres Hus, som var det befængt med Pest; og ganske aabenlyst slyngedes der Beskyldninger ud imod dem for Meddelagtighed i Datterens Handlinger; thi Gendarm Fredriksen var en Gaardmandssøn og formentes at være Arving til en Ejendom paa Fyn. Hvorfor skulde vel ellers Mikkel Ejlegaard i sin Tid pludselig have sendt Datteren bort? Det var naturligvis blot for, at hun og Gendarmen kunde drive deres Frispas i Ro ude paa Heden.

Værst var det dog for de gamle Forældre, at ogsaa deres egne Børn trak sig mere og mere tilbage fra dem. Især vendte Skolelæreren dem harmfuldt Ryggen, efter at de Mænd, der havde tænkt paa at opstille ham til Folketings-Kandidat ved forestaaende Valg, i Stilhed lod hans Kandidatur falde.

Mikkel Ejlegaard blev i Løbet af kort Tid en Olding at se paa, og det var snart ikke længer nogen Hemmelighed, at han var begyndt at drikke. Undertiden flere Gange om Dagen kunde man se Mariane liste over

til Købmanden med en Flaske skjult under Forklædet. Mikkel derimod saa man sjældnere og sjældnere. Han sad inde i Stuen og drak sammen med den gamle Morbroder, der før havde været ham — som overhovedet alle Byens Total- og Maadeholdsmænd — en Torn i Øjet, fordi denne Mand nu var over 80 Aar og bevisligt havde saa at sige levet af Brændevin i de sidste 60.

Imidlertid voksede Gendarmbarnet op og blev en køn, men bleg og spinkel lille Dreng med en Skyhed over sit Væsen, der mindede om hans Moder. Han var da ikke heller gammel, før han mærkede, at han maatte være anderledes end andre Børn. Hjemme gik Bedstefaderen altid og skjældte paa ham og sparkede til ham, som om han havde begaaet en Forbrydelse. Ofte, naar han var fuld, sagde han rent ud, at det eneste, han fortrød, var, at han ikke for længe siden

havde drejet Halsen om paa ham. Byens Folk lo altid ad ham, naar de saa' ham, og gav ham underlige Navne, som han ikke forstod. For Fremmede skulde han altid forevises, som om han var et mærkeligt Dyr; og selv mellem de andre af Byens Gadebørn, som han legede med ude paa Vejen og i Vængerne, følte han sig utryg og forskudt. Altid fik han overladt den Post i Legen, som ingen andre vilde have; og gjorde han

mindste Indvending, eller lod han sig ikke uden Modstand banke og rive i Haaret, rejste de sig straks alle som én imod ham, omringede ham med vilde Skrig og forfulgte ham op til Bedsteforældrenes Hus, idet de raabte alle hans Øgenavne.

Af disse havde han saa mange, som der var Dage i Maaneden; og intet nedslog ham saa dybt som dette. Nogle kalde ham »Den lille Forglemmigej«, andre »Blaamandsfrø« o. s. v. Oftest kaldes han dog »Resultatet«

eller »Det lille Resultat« — et Udtryk, man havde laant fra Avisernes Spotterier over Gendarmernes Virksomhed. Han var endog en Gang bleven højtidelig døbt med dette Navn, idet nogle kaade Karle en Søndag Eftermiddag havde tilfredsstillet deres politiske Hævnlyst ved at tage fat i Gendarmbarnet og dyppe den lille Purk ned i Gadekærets mudrede Vand.

* * *

Nu er den lille Ole Ejlegaard snart fire Aar gammel. Oftest ser man ham sidde paa Trappeflisen udenfor sine Bedsteforældres Hus, trykket forknyt op imod Væggen, mens Byens andre Børn løber og leger rundt om Gadekæret. Med sine store, brune, melankolske Øjne ser han op mod Fuglene, Træerne, Skyerne og Stjærnerne, som om han bestandig spørger dem, om de dog ikke vil sige ham, hvad det er, han har gjort. —

Udsalgsprisen paa

Venstres Bog med Almanak

for 1892

er 65 Øre. Naar der bestilles over 10 Stkr., leveres den til 50 Øre pr. Stk.

Bestillinger sendes til *E. Bojsen*, Horsens.

Hele Overskudet ved Salget af Venstres Almanak tilfalder Venstres Organisations Agitationsfond, som vil blive anvendt ved det forestaaende Folkethingsvalg navnlig i de vaklende Valgkredse til Støtte af Venstrekandidaters Valg.

Den 5. September 1891.

Forretningsudvalget
for
Venstres Organisation.

Indhold. 1892. Digt af *Niels Møller*. Med Tegning. — Første Gang. Af *Peder R. Møller*. Tegninger af Tom Petersen. — Robert Burns i Skotland. Digt af *Holger Drachmann*. — Rejseindtryk. (Hvide Dommere og kulørte Komparenter). Af *W. D.* Med Tegninger. — Docent N. J. Fjord. Af *H. Iversen*. Med Fjords Portræt. — »Indebrændt«. Af *S. Schandorph*. Tegninger af Erik Henningsen. — En Slags Revu-Kantate. Af *Sganarel*. Vignetter af Hans Tegner. — Det er Tidsaanden. Af *Jens Skytte*. Tegninger af Hans Tegner. — Et Resultat. Af *Henrik Pontoppidan*. Tegninger af H. A. Brendekilde. — Kundgørelser.

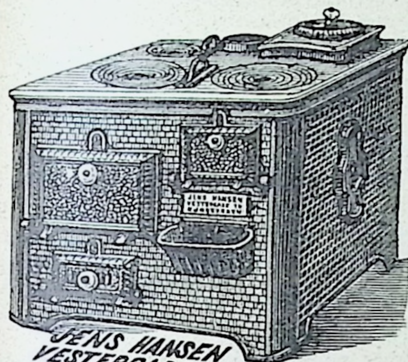
JENS HANSEN,

15 Vestergade 15, Kjøbenhavn K.

Komfurer, 2 Huller, 87 Pd., 7 Kr., Komfurer, 3 Kogehuller, Stegeovn, Bradepande og Endeplade ca. 175 Pd., 15 Kr., alt er nyt, fragtfrit leverede.

Komfurer i over 42 forskellige Størrelser og Udstyring, saavel støbt som smedet Stegeovn, solideste Vare, smukkeste Udførelse.

Største Omsætning i Danmark

og derfor de billigste Priser. Forlang min nyeste Prisliste over ny Komfurer, Kakkelovne, Pomper og brugte Vandrør tilsendt. Den giver enhver nærmere Oplysning.

Komfur til 20 Kr.,

med 3 Kogehuller, Stegeovn, Bradepande, Vandgryde, Endeplade. Messinggelænder til Forside og Endeplade 2 Kr. 25 Øre.

Overalt fragtfrit leverede.

Ene-Udsalg. — Prismedaille.

Abonner paa

som det Familieblad, der særlig passer for alle danske Hjem. Enhver Husmoder, der holder Ugens Nyheder, gavner og glæder sig selv, sin Mand, sine Børn og Tjenestefolk. Ugens Nyheder koster kun 1 Krone Kvartalet, Porto iberegnet, og bestilles hos Posten og i Bogladen. — Prøv et Kvartal.

Nørre-Ørslev ny Højskole,

pr. Nykøbing p. F.

Karleskole fra 1. Nov. til 31. Marts. Pigeskole i Maj —Juli. — Ny opførte Bygninger med mange hyggelige Elevkamre. — 5 Lærere. — Program sendes paa Forlangende.

Theodor Jensen.

VENSTREBLADET,

politisk Dagblad, Organ for det rene Venstre. Redigeret af Folketingsmand **C. Berg.**

Abonnement 2 Kr. Kvartalet, Forsendelsesomkostningerne iberegnede, tegnes paa alle Postkontorer, Brevsamlingssteder, hos Landpostbudene, samt paa Bladets Kontor, Kronprinsensgade 4[1], Kjøbenhavn K.

Bekendtgørelser 8 Øre pr. Petitlinie, Inserater 12 Øre og Henvisninger 16 Øre.

Hedeselskabet.

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af de stedlige Forretningsførere samt af Hedeselskabets Hovedkontor i Aarhus. Medlemskontingentet er 4 Kr. aarligt. Medlemmerne erholde Selskabets Tidsskrift, indeholdende Meddelelser om Plantning, Engvanding og Mosekulturer.

Sogneraad kunne mod at erlægge 10 Kr. aarligt erholde 10 Eksemplarer af Tidsskriftet.

Fire Husmænd kunne slaa sig sammen i én Anmeldelse; de betale da hver 1 Kr. aarligt og erholde tilsammen et Ekspl. af Tidsskriftet, naar de opgive, til hvem dette skal sendes, og naar Medlemsbidraget sendes samlet.

Hedeselskabet har sat sig i Spidsen for Indkøb af billig Kunstgødning, navnlig Thomasslakke og Kainit, men kun til sine egne Medlemmer, og kun i fulde Vognladninger à 20,000 Pd. Flere Medlemmer kunne slaa sig sammen om en Vognladning.

Konditioner faas paa Hovedkontoret.

Ladelundgaard Landboskole

ved Brørup St.,

aabnes den 2. November og varer til 1. April. Samtidig aabnes et udvidet Kursus for Mejerister, der varer samme Tid.

Skoleplan sendes paa Forlangende. Indmeldelser modtages af

Niels Pedersen.

Tag denne „Livsvækker" og nyd daglig denne styrkende Drik, da vil Livskraften og fordums Velbefindende atter vende tilbage.

Elixir-Sybille (Livsvækker),

holder Maven i Orden, opliver og styrker svage Konstitutioner, meddeler fornyet Energi og Livskraft, og bevarer Sundheden indtil en høj Alder.

Kan De ikke sove, tag 30 Draaber „Elixir-Sybille" før De gaar i Seng, og De sover godt og vaagner styrket.

For Mænd og Kvinder, der trænger til et styrkende Middel, i det hele taget for enhver, der ønsker at opnaa en høj og lykkelig Alderdom, bevarende den Legemets Sundhed og Sindets Ligevægt, der er nødvendig for en lykkelig Tilværelse, anbefales det mindst en Gang daglig at nyde denne styrkende Elixir. Dens oplivende og regulerende Egenskaber i Forbindelse med dens fine Aroma og delikate Smag gør den til en Nydelsesdrik ved Siden af dens store diætetiske Betydning.

Elixir-Sybille („Livsvækker"), der er allerhøjst tilladt, faas à 1 Kr. 50 Øre kun i nedenstaaende autoriserede Udsalg:

Sjælland og Møen:

Frederikssund, Alphonzo Torp.
Frederiksværk, Henrik Chr. Tøyberg
Faxe Ladeplads, E. Groth Hansen.
Faxe, N. Hansen.
Greve pr. Roskilde, P. Jensen.
Græsted, D. Petersen.
Hillerød, Brdr. Petersen.
Holbæk, Emil Larsen.
Helsingør, P. Lundgreen.
Kallundborg, O Thrane.
Kjøge, Kjøge Materialhandel.
Næstved, C. Nandrup.
do , J. G. Bolvig.
Nykjøbing, Sj., H. Dør
Præstø, Frode Lausen.
Roskilde, Anton Lützhøft.
Ringsted, Th. Thomsen.
Stege, V. Fich.
Storehedinge, C.M.Kønig.
Skjelskjør, Joh. Lynge.
Sorø, F. Bülow.
Slagelse, Peter Thomsen.
Vordingborg, H S.E Hee.

Lolland og Falster:

Maribo, LauritsSchrøder.
Nykjøbing, Falster, Brødr. Ferral.
Nysted, M. S: Jensen.
Rødby, Fr. Larsen.
Stubbekjøbing, P. C. Kronmann.
Saxkjøbing. J. M. Wæver.
Nakskov. W. Ingerslev.

Fyn, Langeland og Ærø:

Assens, Hans B. Bruun.
Aarup, P. Spøhr.
Bogense, Hannibal Beck.
Faaborg, K. S. Mogensen.
Kjerteminde, Emil Andreasen.
Middelfart, S. Knudsens Eftflgr.
Marstal, B. Kroman jun.
Nyborg, Th Henningsen.
Odense, Georg Henningsen.
do., Joh Valeur.
do., Chr. Starups Eftflgr.
Ringe, Ringe Handelsetablissement.
do., Fr. Lunds Enke.
Svendborg, Jul. Lemos.
Søby, Ærø, J. Thomsen.
Vester Skjerninge, R. Hoffmann.
Rudkjøbing, Chr. Madsen.

Jylland:

Aarhus, Th. A. Knap.
do., Hans D. Lottrup.
Aalborg, S. C. Jørgensen.
Ebeltoft, Th. Nissen.
Frederikshavn, J. M. Beck.
Grenaa, J. Nymand.
Horsens, Marius Holst.
do., Th. Wolfs Eftflgr.
do., Fr. Nielsen.
do., Søndergades Materialhandel
Holstebro, C. Kragelund.
Hobro, Th. Lehrmann
do., Chr. Germandsen.
Hjørring L. Kragelund.
do , Anton E. Reventlows Boghandel.
Hammel, A Andersen.
Kolding, B Aagaard.
Mariager, D. T. Gassum.
Nykjøbing, Mors, Fred. Bang.
do., M. Mathiesen.
Nørre-Sundby, Chr. Kjærgaard.
Odder, Vald. Christensen.
Randers, Brødr. Müller.
Ribe, Adolf Schade.
Ringkjøbing, JensC. Broe.
Skanderborg, Osc. Brun & Co.
Skive, H. C. Bering.
do., Chr. Therkildsens Eftflgr.
Silkeborg, Cand Lausen.
Skjern, Chr. Hansen.
Nibe, Andr. Nielsen.
Thisted. Chr. Simonsen.
Tarm, B. Holbæk.
Varde, Gregers Forum.
do., J. Sørensen.
do., J. M. Rødgaard.
Viborg, Martin Fischer.
Vejle, Gustaf Aarøe.
Vejen St., Th Karmark.
Løgstør, J. P. Præstmark.

Bornholm:

Allinge, Janus Jacobsen
Aakirkeby, Mads Kofoed
Nexø, Chr. Ibsen.
do., Andr. Caspersen.
Rønne, Thor Kaas.
do , Vald Lund.

Central-Depot for Kjøbenhavn: L. Kongensgade 34, 1ste Sal.

I Provinserne i de bekendte Depoter.

Filialer: Gøteborg, Stockholm, Helsingfors, St. Petersborg, London, Hamborg.

Prima helt udbrændte Trækul

(Bøg, El og Birk)
for
Lodning-, Filtrér-, Støberi- & Husholdnings-Brug
anbefales.

Villiam Callesen,
Kul- & Kokes-Importforretning,
Ved Stranden 12, Kjøbenhavn K.

Illustreret Familieblad,

redigeret af **Pastor Vilh. Beck i Ørslev,**

udgaar med et ugentligt Søndags-Nummer og koster overalt i Danmark, frit tilbragt, 1 Kr. 25 Øre. Abonnentsamlere, som indsende Beløbet forud for mindst 10 Ekspl., tilbydes 25 pCt. Rabat og desuden hvert 11te Ekspl. frit. Købere af en hel Aargang faa ved Indsendelse af 5 Kr. til undertegnede et smukt Olietryksbillede efter Carl Blochs

Christus med Barnet.

Dette gode, i politisk Henseende nevtrale Blad, som er forsynet med meget gode Billeder, anbefales paa det bedste som sund og underholdende Læsning for alle.

W. Paasch,
Horsens.

Specialitet: Mejeriapparater,

som leveres under Garanti saavel for Holdbarhed som tilfredsstillende Funktion.

Forhandlere søges.

Fra

Horsens Andels-Svineslagteri's

Fedtraffinaderi og Pølsefabrik

anbefales

Ekstrafint
Fedt
i Blærer og Fustager.

meget delikate
Spege-
Cervelat- } **Pølser,**
Knæk-
kun tillavede af Svinekjød.

Ordres effektueres til alle Pladser i Landet.

Brand- og Livsforsikrings-Aktieselskabet

„SVEA",

Fonden 23 Millioner Kroner.

Hovedkontor for Danmark
i Selskabets Ejendom, Amaliegade Nr. 15, Kjøbenhavn.

Fritsche & Co.,
Forretningsførere.

Til Afklipning.

Rabat-Kupon for Udvandrere.

Gyldig for Aaret 1892.

Ihændehaveren af denne Kupon erholder ved Indsendelsen af samme til min Udvandringsekspedition i St. Strandstræde 41, Kjøbenhavn:

en Rabat af 5 Kroner

paa en Billet til Nord- eller Syd-Amerika.

NB. Familier eller større Selskaber erholder tilsvarende 5 Kroners Rabat for hver Voksen og Halvdelen for hvert Barn over 1 Aar.

Knud Legarth,
Udvandringsagent,
Store Strandstræde 41, Kjøbenhavn.

Afklip denne Kupon og giv den til dem af Deres Bekendte, som agter at udvandre. (Se den anden Side.)

Kuponen kan kun modtages som Betaling af K. Legarth.

Sorø Højskole

(Bojsensminde).

Karleskole 4. Nov.—31. Marts. Pigeskole 3. Maj—31. Juli. 6 faste Lærere foruden Lærerinder. 30 Kr. maanedlig. Trykte Meddelelser sendes og Indmeldelser modtages af

Forstander K. Bjerre.

Studentersamfundets Smaaskrifter.

Af 7. Række er udkommet:

121—22. F. Falkenstjerne: Den grundlovgivende Rigsdag. 20 Øre.

123—24. Niels R. Møller: Dyrkning af Havevækster paa Smaalodder. 20 Øre.

Abonnement paa hele Rækken (20 Numre) 1 Kr. 50 Øre.

Smaaskrifternes Ekspedition, Amagertorv 33,

Kjøbenhavn K.

Til Afklipning.

Rabat-Kupon for Udvandrere,

gyldig i 1892 for **5 Kroner** for hver Voksen.

Ved Indsendelsen af Haandpenge, som er 20 Kroner for hver Voksen, modtager jeg undertegnede Knud Legarth denne Kupon, som Betaling for 5 Kroner for Voksen og 2 Kroner 50 Øre for hvert Barn over 1 Aar.

Knud Legarth,

Store Strandstræde 41, Kjøbenhavn.

Obs. Samtidig med Indsendelsen af Haandpenge maa opgives: Fulde Navn, Alder, Livstilling, sidste Opholdssted og Bestemmelsesstedet i Amerika samt nuværende Adresse, tydelig skreven.

Billetpriserne ere laveste Dagspriser.

Prospekter, Kort etc. gratis og franko.

(Se den anden Side.)

Kuponen maa kun benyttes som Betaling til K. Legarth.

Fabriksdepot for Fodtøj,

Søndergade 33, Horsens,

søger Forhandlere i alle danske Byer af saavel indført som haandforarbejdet Fodtøj.

Prøver staa til Tjeneste.

POLITIKEN,

redigeret af

V. Hørup,

Danmarks største mest læste mestudbredte **Venstreblad**

Politiken udgaar hver Dag i Aaret.

Politiken bestilles overalt i Landet paa ethvert Postkontor og Brevsamlingsted og koster Postpengene iberegnet ialt

3 Kr. 50 Øre Kvartalet.

Da Politiken er Danmarks mest udbredte Venstreblad og Hovedstadens største Dagblad er det

Landets bedste Avertissementsblad.

Horsens billigste Guld- og Sølvvareforretning,

33, Søndergade 33.

anbefaler i største Udvalg.

Reparationer, Forgyldning og Forsølvning udføres smukt og billigt.

Chr. Olsen.

Andreas E. Jensens

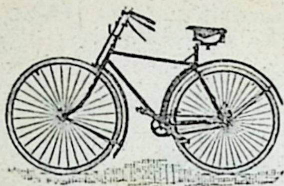
Kulforretning,

Amaliegade 26, Horsens,

anbefaler

Newcastle Admiralitetskul, Grangemouth Dampkul og Charlestown Kul.

Alt til de billigste Priser.

CYCLER

af

bedste engelske Fabrikata,

særlig fremhæves:

„Referee“, „Geared Facile“ og „Farringdon“ Cycler,

billige, letløbende og stærke Landevejsmaskiner,

føres i stort Udvalg.

Katalog sendes gratis og franko.

H. C. Petersen & Co.,

Udstillingsbygningen, Kjøbenhavn.

Central Compagniet lmt.

ved

H. C. Petersen, Ax. Malmqvist,

P. Holm Vestergaard,

Landbrugskandidat, Foretningens Leder.

Markfrø, Roefrø, Sædekorn.

Udstillingsbygningen, 7, Kjøbenhavn V.

Dansk Frøkontrol

kontrollerer Garantierne for vort udsøgte Markfrø.

Læg Mærke til! Forskellen mellem dette og saa at der blot sælges Frø efter garanteret Analyse, thi i sidste Tilfælde er der ingen selvvirkende Kontrol.

Betalings-Betingelser særlig gunstige.

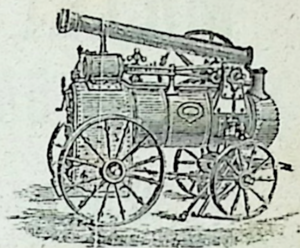
 Skriv efter Prislister.

Leverandør til mange Brugsforeninger.

Agenter søges, hvor ingen haves.

Marshall Sons & Co. Damptærskeværker

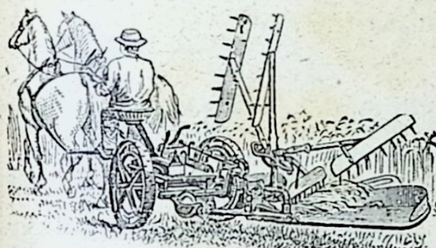

Prisbelønnede ved alle større Udstillinger i Danmark og Sverig siden 1870.

Nyeste Konstruktion.

I 1890 solgte vi **49 Lokomobiler** og **52 Tærskeværker.**

Meje- & Slaamaskiner

fra

Samuelson & Co.,
Banbury,

samt

Champion,

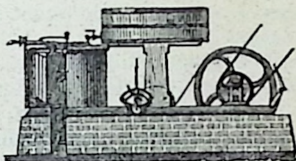
comb. Meje- og Slaamaskine.

Plove, Ringtromler, Harver, Kværne, Sortermaskiner og Hakkelsemaskiner m. m., føres paa Lager i stort Udvalg.

Burmeister & Wains
Centrifuger,

nyeste Konstruktion.

AA skummer i Timen **2800 Pd.**
B do. do. **1400 Pd.**

Haandcentrifugerne
skummer 350 Pd. og 250 Pd. i Timen og trækkes med Lethed af en Dreng.

Stort Lager af Mejeriartikler:

Pasteuriserapparater, Runde Kølere, Fjords Kontrolapparater, Kærneværker, Smøræltere m. m.

Alt af nyeste Model og bedste Materiale.

Specielle Prislister sendes gratis og franko.

H. C. Petersen & Co.,
Udstillingsbygningen, Kjøbenhavn.

P. G. PHILIPSENS FORLAG:

MÆLKERIBRUGET I DANMARK.

BESKREVET AF

BERNHARD BØGGILD,

Mælkerikonsulent for det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Med over 200 større og mindre Afbildninger af Kvægracer, Foderplanter, Mælkeriredskaber, Portræter o. s. v.

Ugeskrift for Landmænd. „En Fremstilling af denne stolte Udvikling og af Mælkeribrugets nuværende Standpunkt vil kunne gøre Regning paa enhver dansk Landmands Interesse. Og naar Forfatteren er en saa kyndig Mand som B., naar Fremstillingen er livfuld og frisk, og Rammen om den er et Pragtværk, saa foreligger her alle Betingelser for at skabe Bogen den Sukces, den fortjener.“

Vort Landbrug. „Konsulent Bøggild har vist, at han ikke alene sidder inde med et godt Kendskab til Mælkeribruget herhjemme og i Udlandet, men at han ogsaa formaar at skrive derom paa en jævn og tiltalende Maade. Den første Levering giver gode Løfter om, at vor Landbrugsliteratur vil blive forøget med et interessant og lærerigt Værk.“

Landmandsblade. „Bøggilds Bog vil blive det mest udtømmende og bedst udstyrede Værk, som endnu er fremkommet om det danske Mælkeribrug. Teksten er forsynet med en Mængde ualmindelig gode Afbildninger. Det hele former sig til Løftet om en god, længe savnet Bog.“

Bernhard Bøggild: Mælkeribruget i Danmark, vil udkomme i ca. 10 Leveringer, hver paa 4 Ark i stort Medianformat, à 1 Kr., der udgives med omtrent 6 Ugers Mellemrum. Subskription, der er bindende for hele Værket, modtages i enhver Boglade.